Nagykunsági
vadgazdálkodási tájegység
(106)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**106**
	VGTE neve:	**Nagykunsági**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység túlnyomó része Jász-Nagykun-Szolnok megyében helyezkedik el. Területének mintegy 96%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területén meghatározóak a szántó és gyepterületek (86.2%), az erdő aránya <5%. Hagyományos, alföldi, mezőgazdasági területeken fekvő, apróvadas és őzes tájnak tekinthető. Viszonylag magas a rét-legelő művelési ágba tartozó területek aránya. Az erdősültség azonban kicsi és hiányzik az más nagyvadfajok megtelepedéséhez szükséges élőhely.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Hajdú-Bihar: **174 ha** (0.1%)
- Jász-Nagykun-Szolnok: **154,274 ha** (99.9%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
7,400	106,597	26,503	86	3,773	3,575	6,515	154,447
4.8%	69.0%	17.2%	0.1%	2.4%	2.3%	4.2%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív, nagy táblákon folyó növénytermesztés. A modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható. Viszonylag magas a rét-legelő művelési ágba tartozó területek aránya. Az erdősültség azonban kicsi és hiányzik az más nagyvad megtelepedéséhez szükséges erdei élőhely.

A vadgazdálkodási tájegység leírása	
	A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014) • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben elhanyagolható. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk erős ingadozással 0.5-1.5 millió Ft-ról 1-2 millió Ft-ra változtak. • A térített erdei károk nagysága a tájegységi rangsor alapján átlag alatti, de növekvő trendet mutat.
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Hortobágyi NPI: **154,444 ha** (100.0%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből: • Hortobágyi Ramsari Terület: **8,364 ha** (25.3%)

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

106 - Nagykunsági tájegység

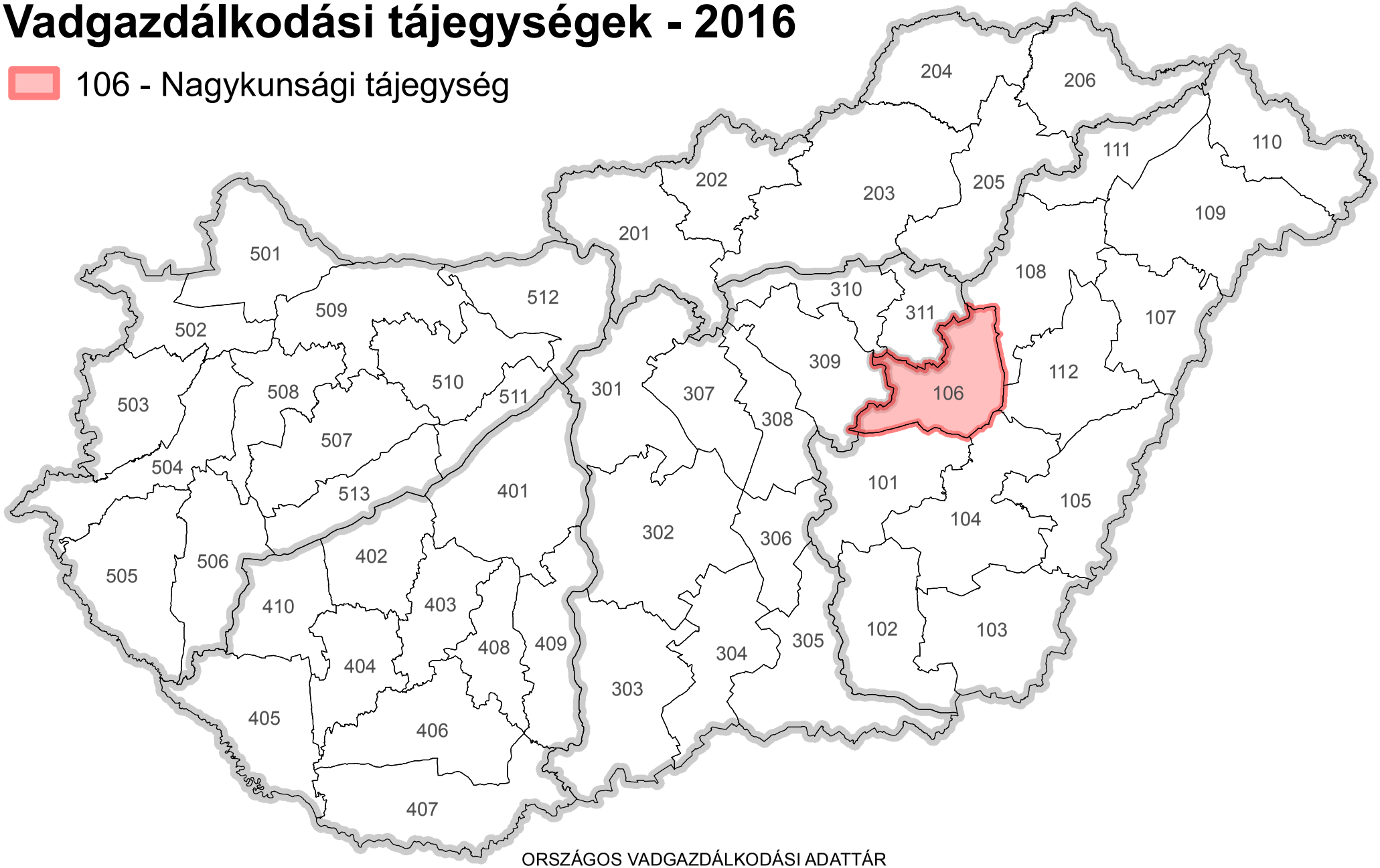

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.05.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

A 106. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

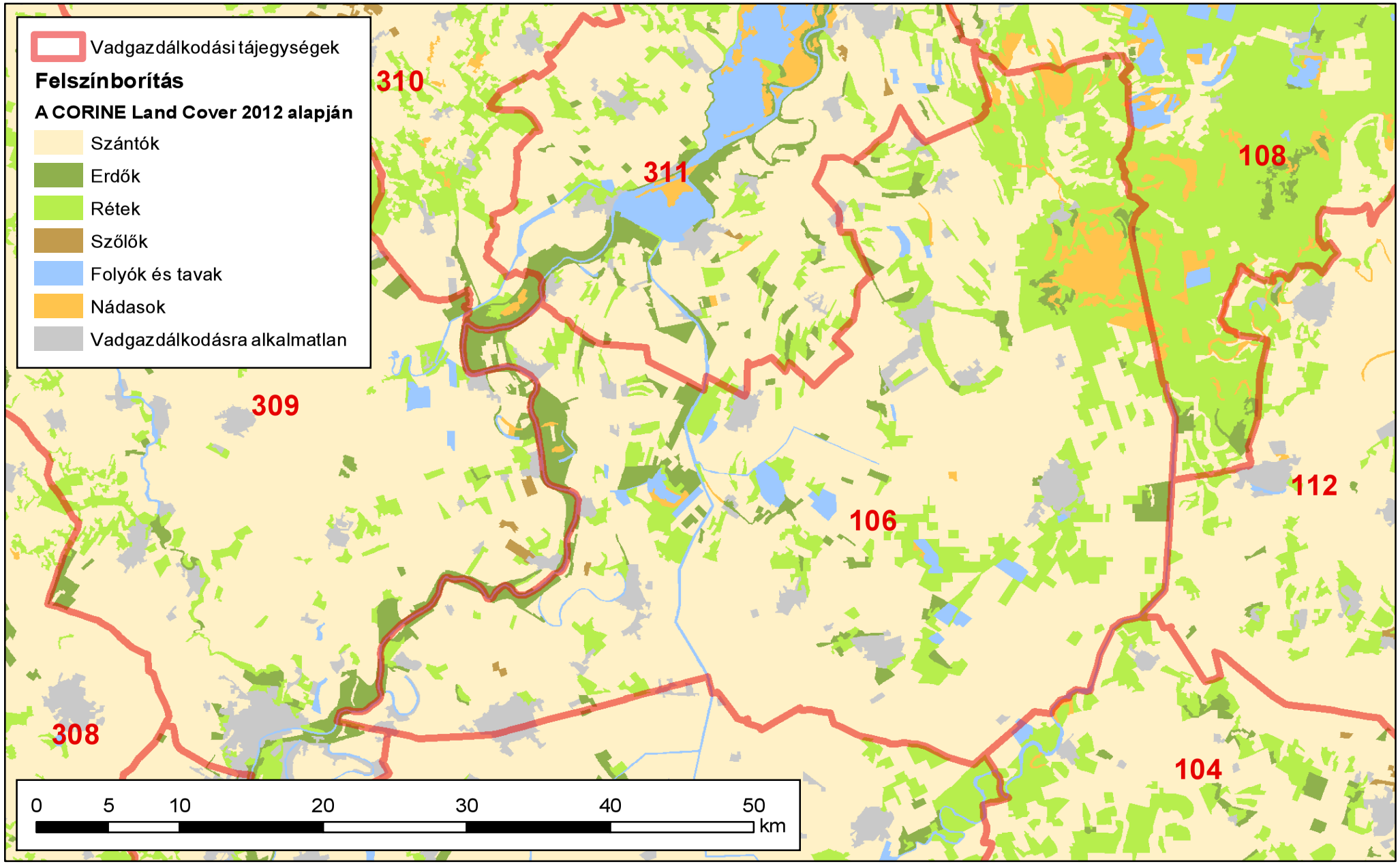

Készült: 2016.06.09.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

106 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj név	Korsztályok												Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	
Kocsányos tölgy	106.0	46.6	94.4	269.9	348.2	540.9	809.5	27.5	27.4	16.7	4.0	3.7	**2,294.7**
Vörös tölgy				0.6	6.1	0.7							**7.4**
Amerikai mocsártölgy						1.7	0.6						**2.2**
Csertölgy	9.6	18.9	8.0	29.0	0.7	26.0	55.0						**147.2**
Akác	35.2	146.4	89.0	41.7	11.3	33.1	18.5	1.0		0.8			**376.8**
Hegyi juhar		1.8				0.7	0.4						**2.9**
Korai juhar			0.2										**0.2**
Mezei juhar	3.3	1.6			1.9	0.8	0.4						**8.0**
Zöld juhar		0.1	1.6	4.4	2.5	0.7	0.8						**10.0**
Ezüst juhar			0.4										**0.4**
Tatár (feketegyűrű) juhar					0.1								**0.1**
Mezei szil	1.0	0.9	3.3	1.8		2.7	0.6						**10.2**
Vénic szil	1.1		3.5	0.6	0.4	1.8	1.0						**8.4**
Turkesztáni szil	5.4	9.3	3.1										**17.8**
Magas kőris	55.6	21.1	3.4	2.9	3.6	31.6	18.6	0.3		2.0			**139.1**
Magyar kőris	43.1	1.1					0.1						**44.3**
Amerikai (vörös) kőris		24.0	27.4	23.1	35.2	35.1	13.5	0.8	1.7				**160.8**
Virágos kőris		0.1					0.3						**0.5**
Fekete dió			0.7										**0.7**
Közönséges dió				0.2									**0.2**
Zselnicemeggy		0.3											**0.3**
Vadkörte			3.0			0.4							**3.3**
Madárberkenye			0.5										**0.5**
Nyugati ostorfa							0.1						**0.1**
Lepényfa							0.1						**0.1**
Japán akác				0.6	0.2	0.1	1.0						**1.9**
Ezüstfa		1.4	3.3	10.4	32.9	15.4	0.4						**63.8**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj		0.5	4.1	3.2									**7.8**
Korai nyár		8.1		21.2	22.2	12.6	1.3						**65.4**
Óriás nyár			27.1	153.9	57.9	39.3	0.3						**278.5**
Olasz nyár	68.3	341.4	110.0	32.3			0.6						**552.5**
Koltay (H-528-8) nyár	12.4	16.9											**29.2**
Blanc du Poitou nyár		1.3											**1.3**
BL nyár		47.3	24.4	7.5									**79.2**
Pannónia (H-490/3) nyár	105.8	222.3	305.3	13.2									**646.6**
OP-229 nyár (Agathe-F)	12.5	63.5	43.5	107.0									**226.4**
I-45/51 nyár	5.2												**5.2**
Tripló nyár	0.6	7.9											**8.4**
Kopecky (H-490/4) nyár	0.6	24.6	1.1										**26.3**
I 58/57 nyár	3.8	2.7	10.2	16.2									**32.9**
Fehér nyár	120.7	7.1	28.5	31.4	38.8	47.7	49.4		0.2				**324.0**
Szürke nyár	455.4	217.1	18.5	37.9	47.0	18.5	20.7	5.5	0.9				**821.5**
Fekete nyár	30.6	6.8	69.1	8.4	18.1	22.7	58.8	3.8	9.6				**227.9**
Egyéb nemes nyár	1.1	9.6	5.9	13.4									**30.0**
Bédai egyenes fűz			2.5										**2.5**
Fehér fűz	8.7	25.5	44.2	55.4	73.4	27.2	40.8	2.3					**277.5**
Törékeny fűz					0.9								**0.9**
Mézgás éger				0.2									**0.2**
Ezüsthárs						0.1							**0.1**
Közönséges nyír			0.2										**0.2**
Bálványfa			0.4	0.5									**0.9**
Mocsárciprus													**0.0**
Összsen	**1,085.8**	**1,276.0**	**936.7**	**886.8**	**701.5**	**859.7**	**1,092.7**	**41.0**	**39.8**	**19.4**	**4.0**	**3.7**	**6,947.2**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	1 445	95,8%	190	0
1999	1 445	95,8%	1 658	21
2000	1 445	95,8%	571	300
2001	1 445	95,8%	1 350	150
2002	1 445	95,8%	2 311	469
2003	1 445	95,8%	449	110
2004	1 445	95,8%	474	0
2005	1 445	95,8%	217	0
2006	1 445	95,8%	635	30
2007	1 498	96,0%	1 178	0
2008	1 498	96,0%	4 104	922
2009	1 498	96,0%	2 765	0
2010	1 498	96,0%	283	0
2011	1 498	96,0%	700	1 425
2012	1 497	95,9%	2 193	0
2013	1 497	95,9%	20	0
2014	1 497	95,9%	948	0
Változás	3,6%	0,1%	398,9%	-
Minimum	1 445	95,8%	20	0
Maximum	1 498	96,0%	4 104	1 425

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

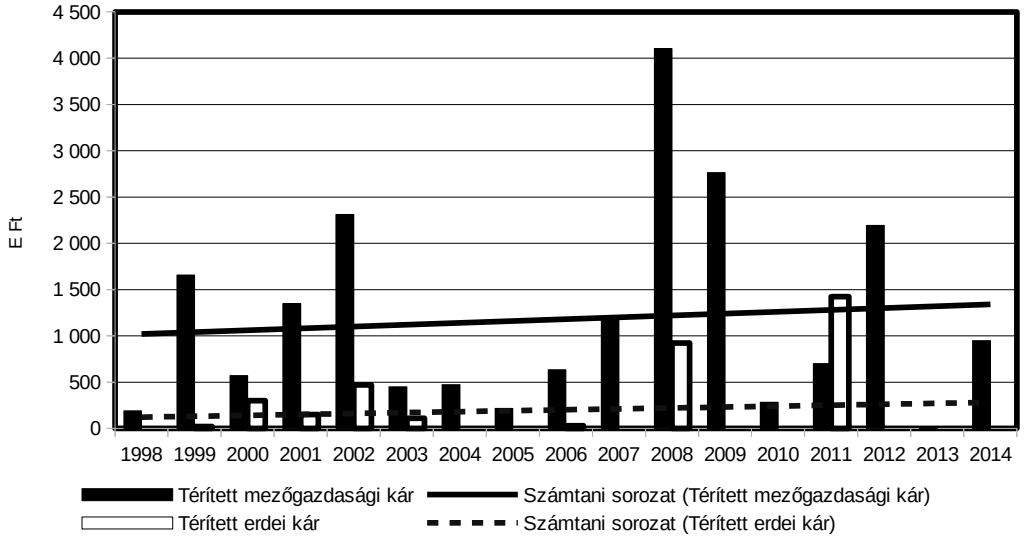

Az agrárminiszter

13/2018. (VII.3.)) AM rendelete

a Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken.

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

10. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

11. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, takarmánytároló, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető.

12. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

13. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

14. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

15. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

16. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

17. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

18. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

19. Művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

20. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.

21. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

22. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtó vadászatra.

Vízivad vadászat

23. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

24. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

25. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

26. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

27. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

28. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

29. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

30. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász

bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populáció-sűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,
   6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
   6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
   6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltására más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. . Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

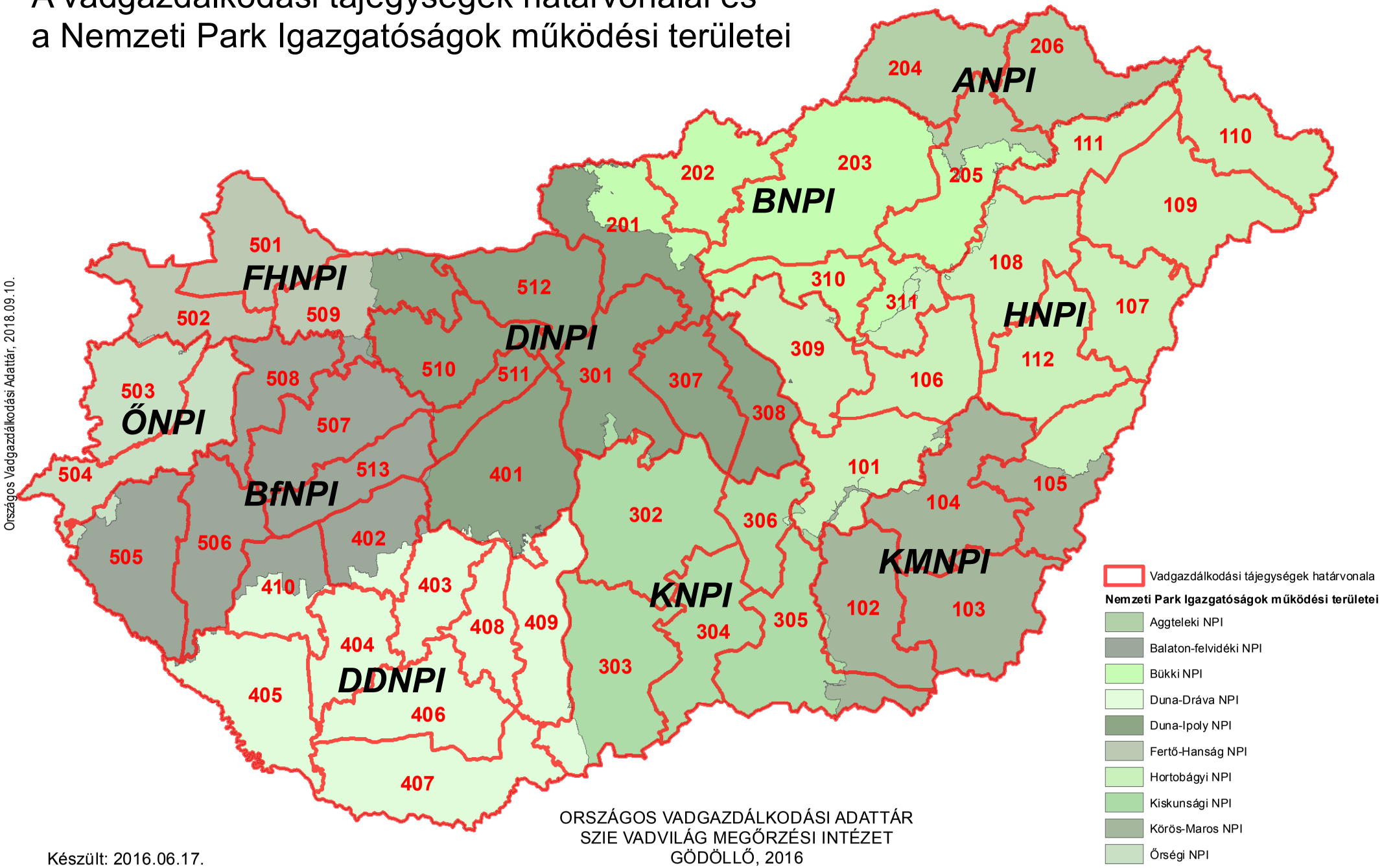

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

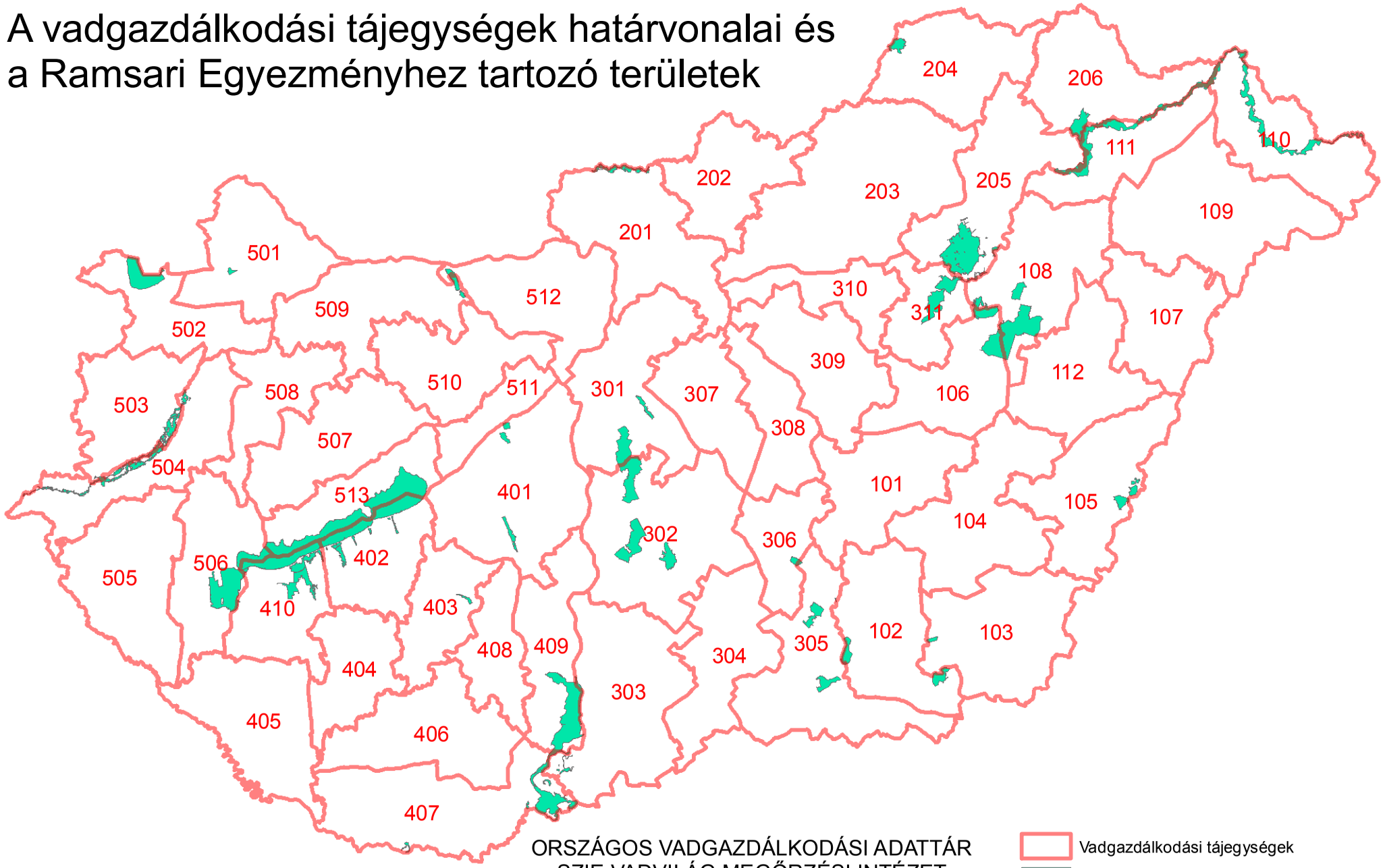

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 106. számú tájegységben

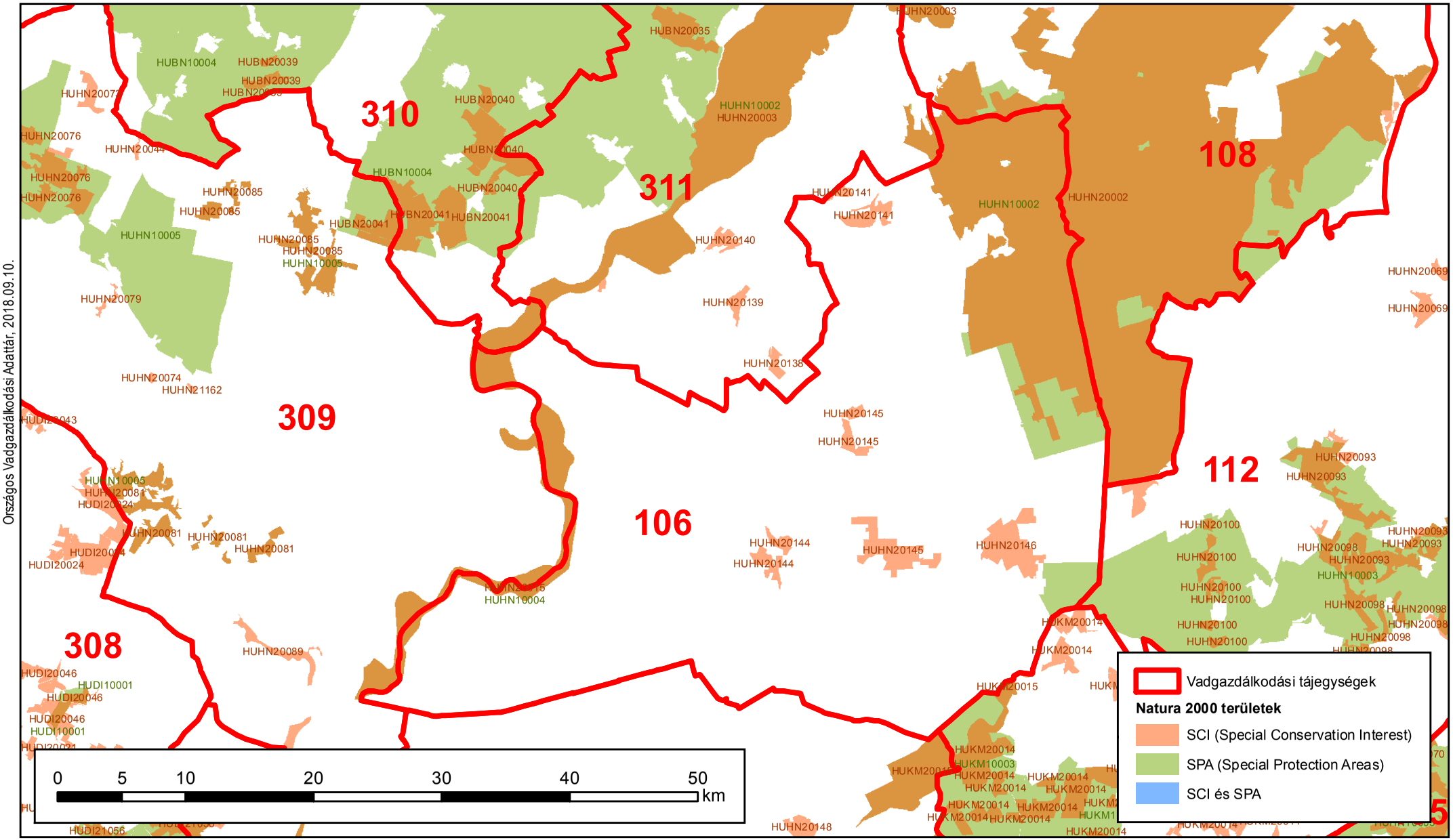

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.07.27.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
106	SCI	HUHN20002	Hortobágy	18,455.7	17.5%
106	SCI	HUHN20015	Közép-Tisza	3,524.2	24.8%
106	SCI	HUHN20141	Tiszaigar - Tiszaörsi Körtvélyes	606.6	99.2%
106	SCI	HUHN20144	Kenderesi-legelő	526.1	100.0%
106	SCI	HUHN20145	Kecskeri-puszta és környéke	1,538.4	100.0%
106	SCI	HUHN20146	Hegyesbor	1,369.9	100.0%
106	SCI	HUKM20015	Hortobágy-Berettyó	94.9	3.1%
106	SPA	HUHN10002	Hortobágy	21,510.6	17.8%
106	SPA	HUHN10003	Bihar	1,444.7	2.0%
106	SPA	HUHN10004	Közép-Tisza	3,525.3	25.8%
106	SPA	HUKM10003	Dévaványai-sík	79.3	0.3%

Védett területek a 106 számú vadgazdálkodási tájegységben

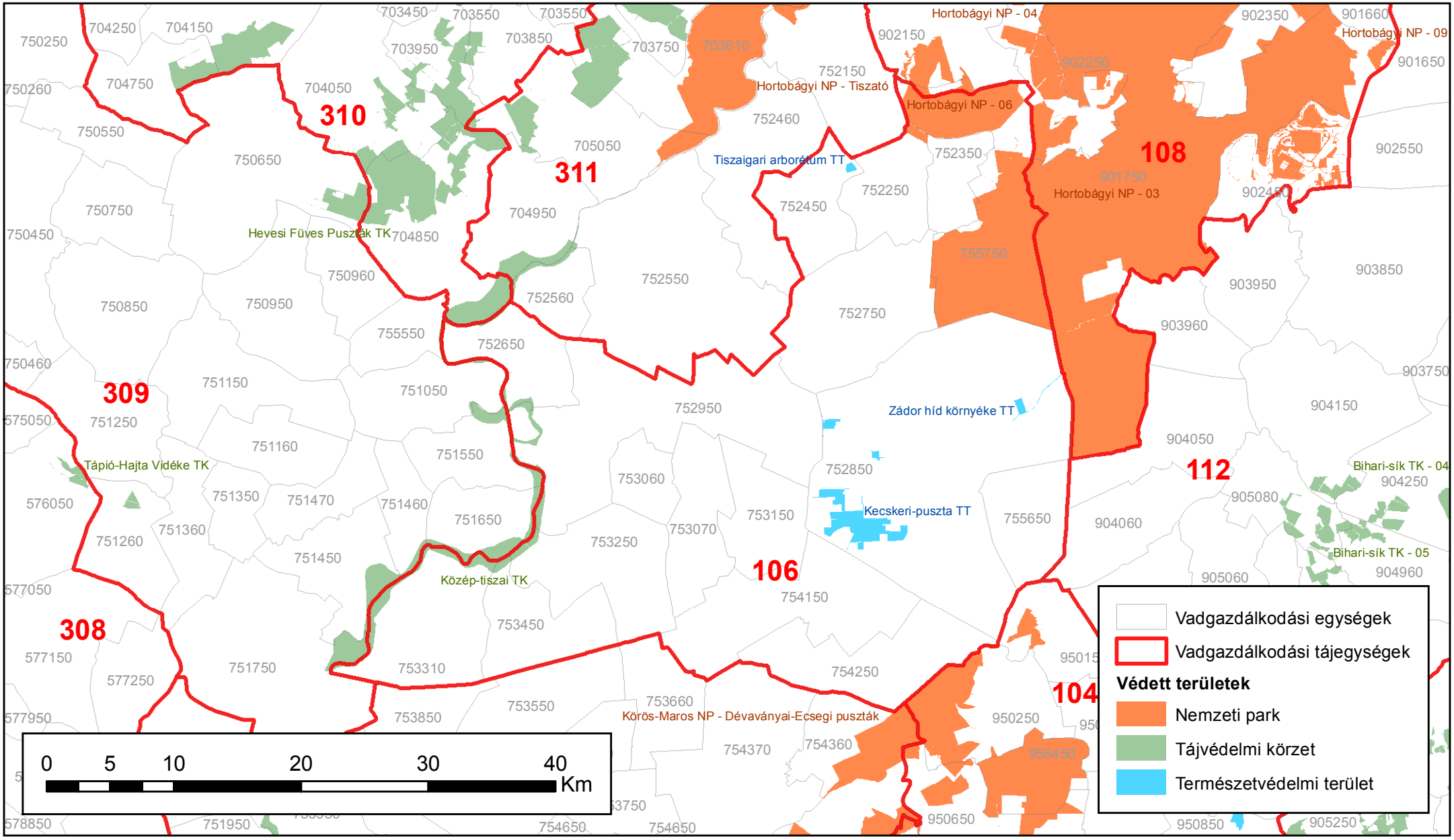

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 106 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
106	752250	NP	Hortobágyi Nemzeti Park	129,5	4 125,1	3,14%
106	752350	NP	Hortobágyi Nemzeti Park	18,0	65 503,7	0,03%
106	752450	TT	Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület	47,8	47,8	100,00%
106	752650	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	343,0	9 455,6	3,63%
106	752750	NP	Hortobágyi Nemzeti Park	43,1	65 503,7	0,07%
106	752850	NP	Hortobágyi Nemzeti Park	9,1	65 503,7	0,01%
106	752850	TT	Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület	1 262,6	1 262,7	100,00%
106	752850	TT	Zádor híd környéke természetvédelmi terület	88,5	88,5	99,99%
106	752950	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	485,7	9 455,6	5,14%
106	753150	TT	Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület	0,1	1 262,7	0,00%
106	753250	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	187,4	9 455,6	1,98%
106	753310	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	864,4	9 455,6	9,14%
106	753450	TK	Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet	96,5	9 455,6	1,02%
106	754150	TT	Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület	0,0	1 262,7	0,00%
106	754250	NP	Körös–Maros Nemzeti Park	2,5	13 024,8	0,02%
106	755750	NP	Hortobágyi Nemzeti Park	11 159,0	65 503,7	17,04%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	0	0	-	0	0	-	4 633	4 646	99,7%	0	0	-	30	30	100,0%
1999	0	0	-	0	0	-	5 116	5 116	100,0%	0	0	-	63	63	100,0%
2000	0	0	-	0	0	-	5 412	5 436	99,6%	0	0	-	42	42	100,0%
2001	0	0	-	0	0	-	5 151	5 151	100,0%	0	0	-	24	24	100,0%
2002	0	0	-	0	0	-	5 578	5 578	100,0%	0	0	-	39	39	100,0%
2003	0	0	-	0	0	-	5 873	5 873	100,0%	0	0	-	59	59	100,0%
2004	0	0	-	0	0	-	5 237	5 237	100,0%	0	0	-	52	52	100,0%
2005	0	0	-	0	0	-	5 313	5 313	100,0%	0	0	-	82	82	100,0%
2006	0	0	-	0	0	-	5 529	5 529	100,0%	0	0	-	68	68	100,0%
2007	0	0	-	0	0	-	5 468	5 468	100,0%	0	0	-	59	59	100,0%
2008	0	0	-	0	0	-	5 945	5 945	100,0%	0	0	-	139	139	100,0%
2009	0	0	-	0	0	-	6 185	6 185	100,0%	0	0	-	152	152	100,0%
2010	0	0	-	0	0	-	6 416	6 416	100,0%	0	0	-	199	199	100,0%
2011	0	0	-	0	0	-	5 799	5 799	100,0%	0	0	-	250	250	100,0%
2012	0	0	-	0	0	-	6 316	6 316	100,0%	0	0	-	340	340	100,0%
2013	0	0	-	0	0	-	6 579	6 579	100,0%	0	0	-	406	406	100,0%
2014	3	3	100,0%	3	3	100,0%	6 370	6 370	100,0%	0	0	-	374	374	100,0%
Változás	+	+	+	+	+	+	37,5%	37,1%	0,3%	-	-	-	1146,7%	1146,7%	0,0%
Minimum	0	0	100,0%	0	0	100,0%	4 633	4 646	99,6%	0	0	0,0%	24	24	100,0%
Maximum	3	3	100,0%	3	3	100,0%	6 579	6 579	100,0%	0	0	0,0%	406	406	100,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	0	0	-	0	0	-	4 633	629	13,6%	0	0	-	30	52	173,3%
1999	0	0	-	0	0	-	5 116	711	13,9%	0	0	-	63	42	66,7%
2000	0	0	-	0	0	-	5 412	697	12,9%	0	0	-	42	10	23,8%
2001	0	0	-	0	0	-	5 151	857	16,6%	0	0	-	24	44	183,3%
2002	0	0	-	0	0	-	5 578	1 033	18,5%	0	0	-	39	72	184,6%
2003	0	0	-	0	0	-	5 873	1 004	17,1%	0	0	-	59	80	135,6%
2004	0	0	-	0	0	-	5 237	1 224	23,4%	0	0	-	52	102	196,2%
2005	0	0	-	0	0	-	5 313	1 258	23,7%	0	0	-	82	91	111,0%
2006	0	0	-	0	0	-	5 529	1 351	24,4%	0	0	-	68	62	91,2%
2007	0	0	-	0	0	-	5 468	1 327	24,3%	0	0	-	59	189	320,3%
2008	0	0	-	0	0	-	5 945	1 420	23,9%	0	0	-	139	272	195,7%
2009	0	0	-	0	0	-	6 185	1 380	22,3%	0	0	-	152	354	232,9%
2010	0	1	-	0	0	-	6 416	1 388	21,6%	0	0	-	199	301	151,3%
2011	0	0	-	0	0	-	5 799	1 351	23,3%	0	0	-	250	268	107,2%
2012	0	0	-	0	0	-	6 316	1 454	23,0%	0	0	-	340	407	119,7%
2013	0	0	-	0	0	-	6 579	1 511	23,0%	0	0	-	406	395	97,3%
2014	3	0	0,0%	3	0	0,0%	6 370	1 718	27,0%	0	0	-	374	710	189,8%
Változás	+	-100,0%	-	+	-	-	37,5%	173,1%	98,7%	-	-	-	1146,7%	1265,4%	9,5%
Minimum	0	0	0,0%	0	0	0,0%	4 633	629	12,9%	0	0	0,0%	24	10	23,8%
Maximum	3	1	0,0%	3	0	0,0%	6 579	1 718	27,0%	0	0	0,0%	406	710	320,3%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	0	0	-	0	0	-	4 633	629	13,6%	0	0	-	30	52	173,3%
1999	0	0	-	0	0	-	5 116	711	13,9%	0	0	-	63	42	66,7%
2000	0	0	-	0	0	-	5 412	697	12,9%	0	0	-	42	10	23,8%
2001	0	0	-	0	0	-	5 151	857	16,6%	0	0	-	24	44	183,3%
2002	0	0	-	0	0	-	5 578	1 033	18,5%	0	0	-	39	72	184,6%
2003	0	0	-	0	0	-	5 873	1 004	17,1%	0	0	-	59	80	135,6%
2004	0	0	-	0	0	-	5 237	1 224	23,4%	0	0	-	52	102	196,2%
2005	0	0	-	0	0	-	5 313	1 258	23,7%	0	0	-	82	91	111,0%
2006	0	0	-	0	0	-	5 529	1 351	24,4%	0	0	-	68	62	91,2%
2007	0	0	-	0	0	-	5 468	1 327	24,3%	0	0	-	59	189	320,3%
2008	0	0	-	0	0	-	5 945	1 420	23,9%	0	0	-	139	272	195,7%
2009	0	0	-	0	0	-	6 185	1 380	22,3%	0	0	-	152	354	232,9%
2010	0	1	-	0	0	-	6 416	1 388	21,6%	0	0	-	199	301	151,3%
2011	0	0	-	0	0	-	5 799	1 351	23,3%	0	0	-	250	268	107,2%
2012	0	0	-	0	0	-	6 316	1 454	23,0%	0	0	-	340	407	119,7%
2013	0	0	-	0	0	-	6 579	1 511	23,0%	0	0	-	406	395	97,3%
2014	3	0	0,0%	3	0	0,0%	6 370	1 718	27,0%	0	0	-	374	710	189,8%
Változás	+	-100,0%	-	+	-	-	37,5%	173,1%	98,7%	-	-	-	1146,7%	1265,4%	9,5%
Minimum	0	0	0,0%	0	0	0,0%	4 633	629	12,9%	0	0	0,0%	24	10	23,8%
Maximum	3	1	0,0%	3	0	0,0%	6 579	1 718	27,0%	0	0	0,0%	406	710	320,3%

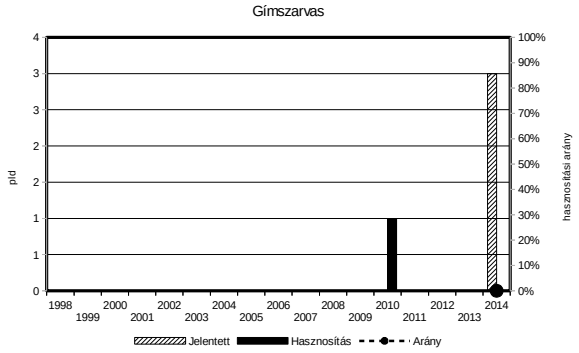

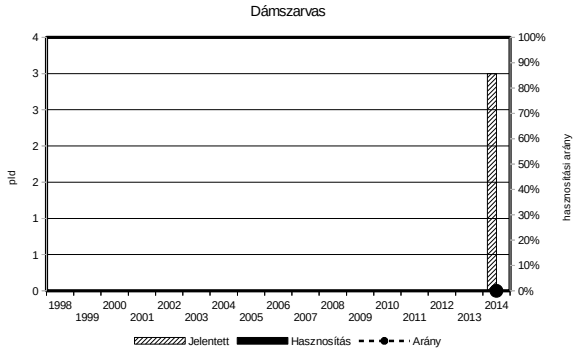

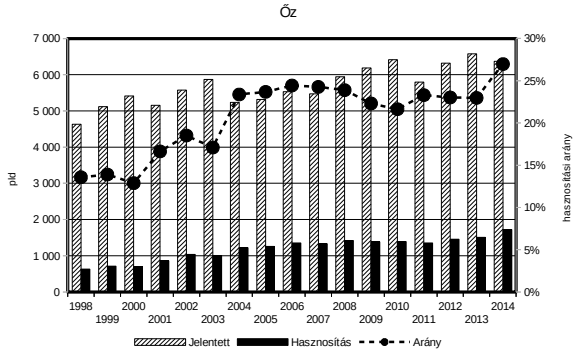

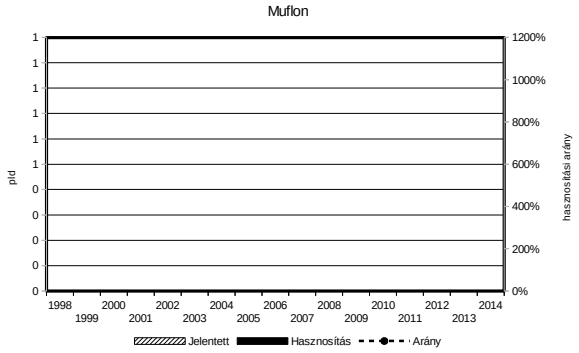

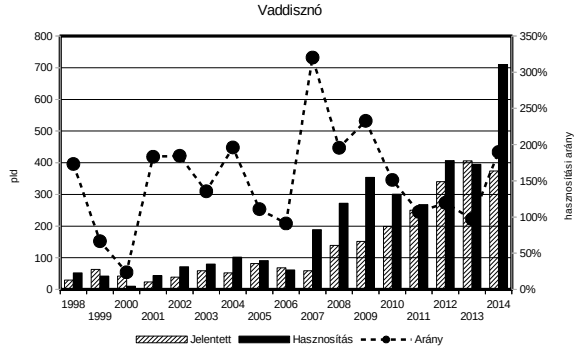

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	33,047	100,0%	12,528	100,0%	37,9%	18,276	100,0%	6,608	100,0%	0,119	100,0%	0,000	-
1999	29,017	87,8%	18,907	150,9%	65,2%	24,086	131,8%	4,508	68,2%	2,132	1785,2%	0,013	-
2000	17,998	54,5%	14,049	112,1%	78,1%	41,335	226,2%	7,934	120,1%	0,336	281,7%	0,439	-
2001	43,668	132,1%	14,410	115,0%	33,0%	63,666	348,4%	10,842	164,1%	0,785	657,6%	0,206	-
2002	43,212	130,8%	7,051	56,3%	16,3%	44,784	245,0%	8,640	130,7%	2,181	1825,8%	0,467	-
2003	23,543	71,2%	7,097	56,6%	30,1%	35,659	195,1%	7,246	109,6%	0,269	225,5%	0,146	-
2004	31,162	94,3%	8,566	68,4%	27,5%	44,947	245,9%	9,200	139,2%	0,234	196,2%	0,000	-
2005	27,907	84,4%	10,714	85,5%	38,4%	52,983	289,9%	14,517	219,7%	0,117	98,2%	0,000	-
2006	26,930	81,5%	7,896	63,0%	29,3%	50,512	276,4%	15,041	227,6%	0,493	412,5%	0,041	-
2007	28,717	86,9%	10,372	82,8%	36,1%	52,652	288,1%	16,151	244,4%	0,892	746,6%	0,000	-
2008	28,769	87,1%	13,330	106,4%	46,3%	38,812	212,4%	17,297	261,7%	3,205	2683,1%	0,745	-
2009	23,343	70,6%	11,391	90,9%	48,8%	42,887	234,7%	16,053	242,9%	2,180	1824,8%	0,000	-
2010	14,533	44,0%	11,147	89,0%	76,7%	25,599	140,1%	25,964	392,9%	0,211	176,5%	0,000	-
2011	18,126	54,8%	16,180	129,2%	89,3%	21,153	115,7%	14,248	215,6%	0,522	436,6%	0,280	-
2012	22,921	69,4%	23,612	188,5%	103,0%	39,167	214,3%	15,379	232,7%	1,670	1398,3%	0,000	-
2013	24,605	74,5%	16,428	131,1%	66,8%	22,558	123,4%	24,632	372,7%	0,023	19,2%	0,000	-
2014	30,006	90,8%	12,366	98,7%	41,2%	17,867	97,8%	15,726	238,0%	0,902	755,1%	0,000	-

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

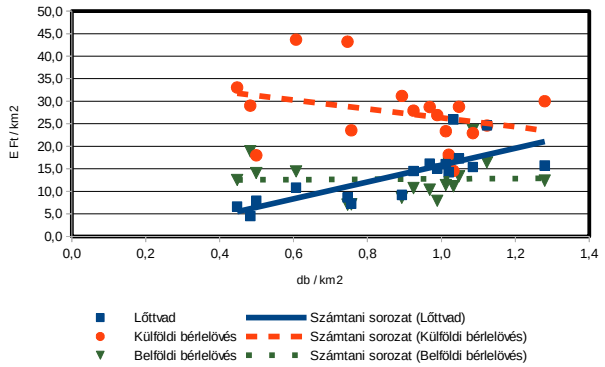

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

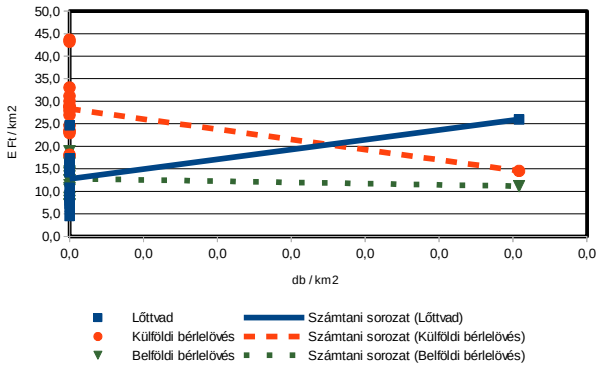

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

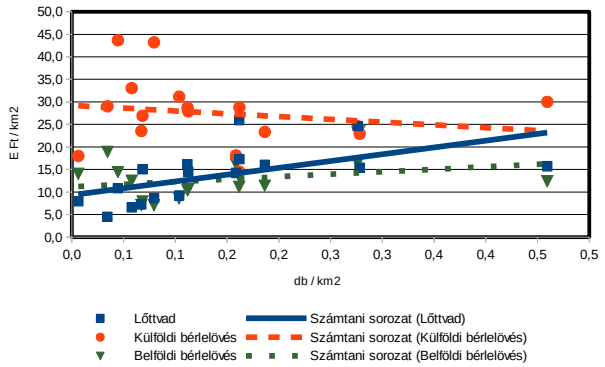

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

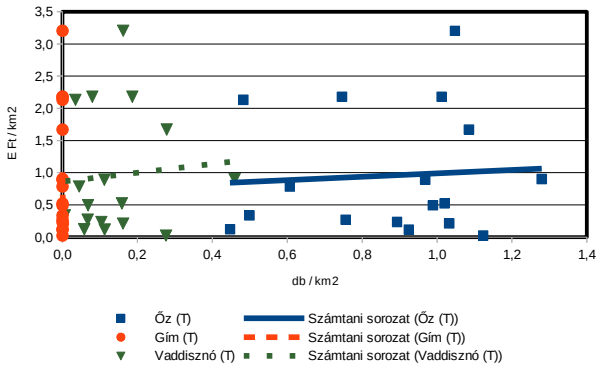

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

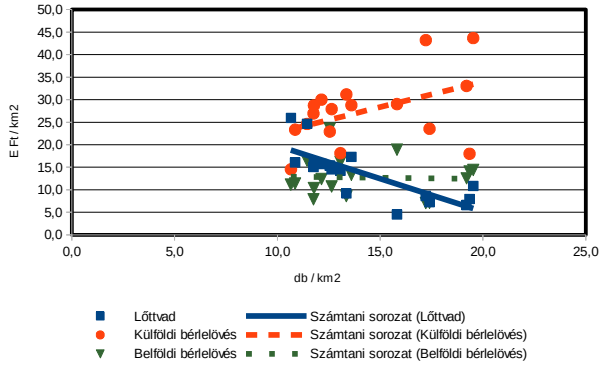

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

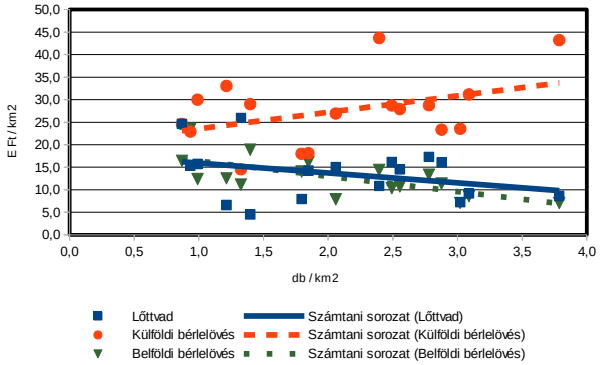

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A gímszarvas a Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő. 2010-ben egy elejtés történt, illetve 2014-ben 3 pld. jelentett állománya volt.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Az eddigi egyetlen gímszarvas elejtés egy fiatal (3 éves) bika volt.
A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A gímszarvas a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő, jelentősége egyértelműen nincs.
A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A gímszarvas a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	1	0	0	**1**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	1	1	1	**3**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
Változás	+	+	+	+	-100,0%	-	-	-100,0%	-	-	-	-

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	1	0,00	0,00	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	100,0%	0,0%	0,0%	100%
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	33,3%	33,3%	33,3%	100%	-	-	-	-

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **106**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

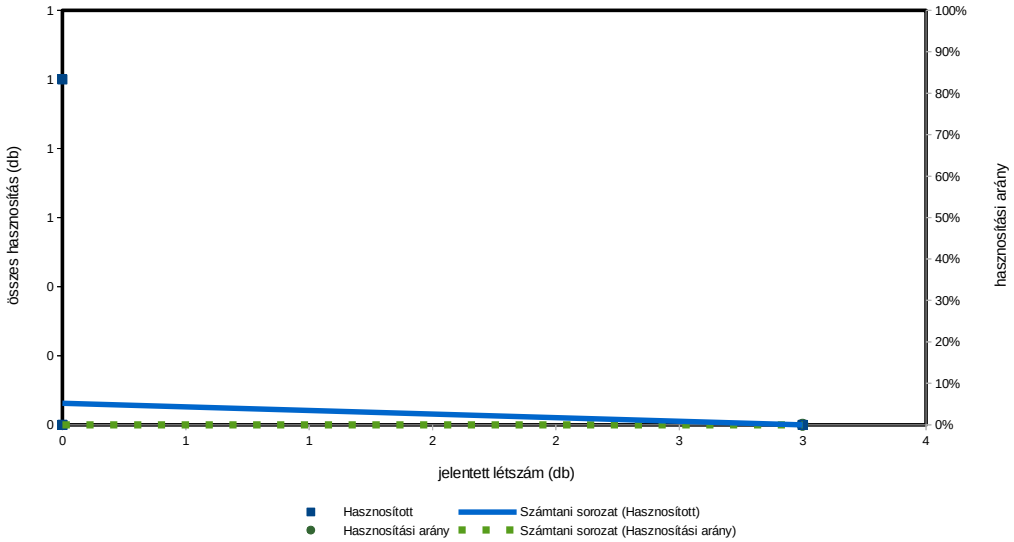

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

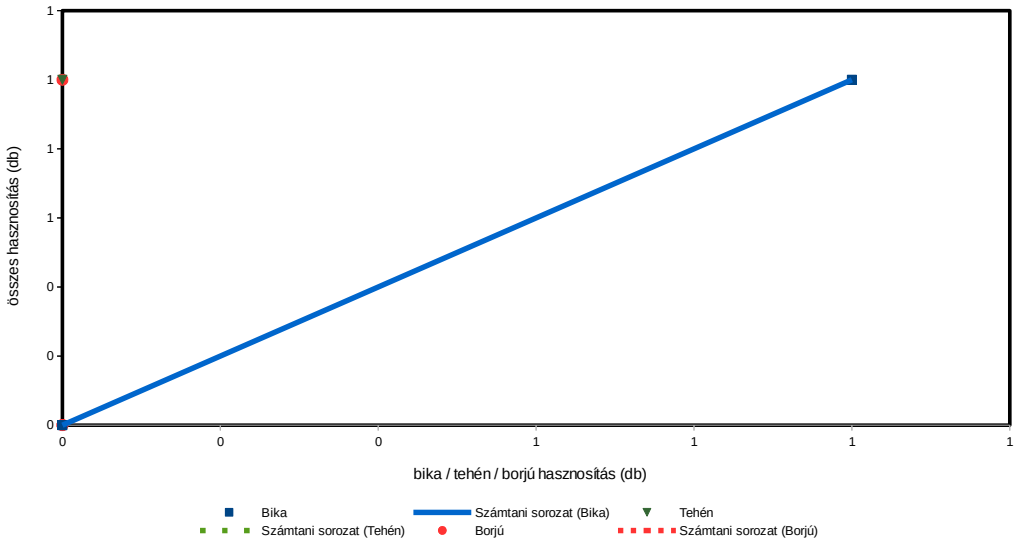

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

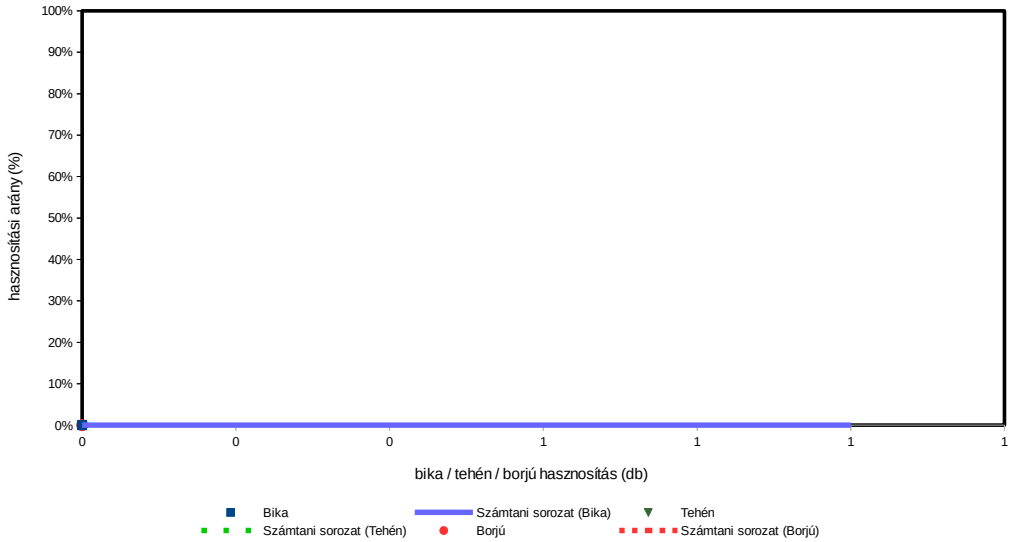

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007

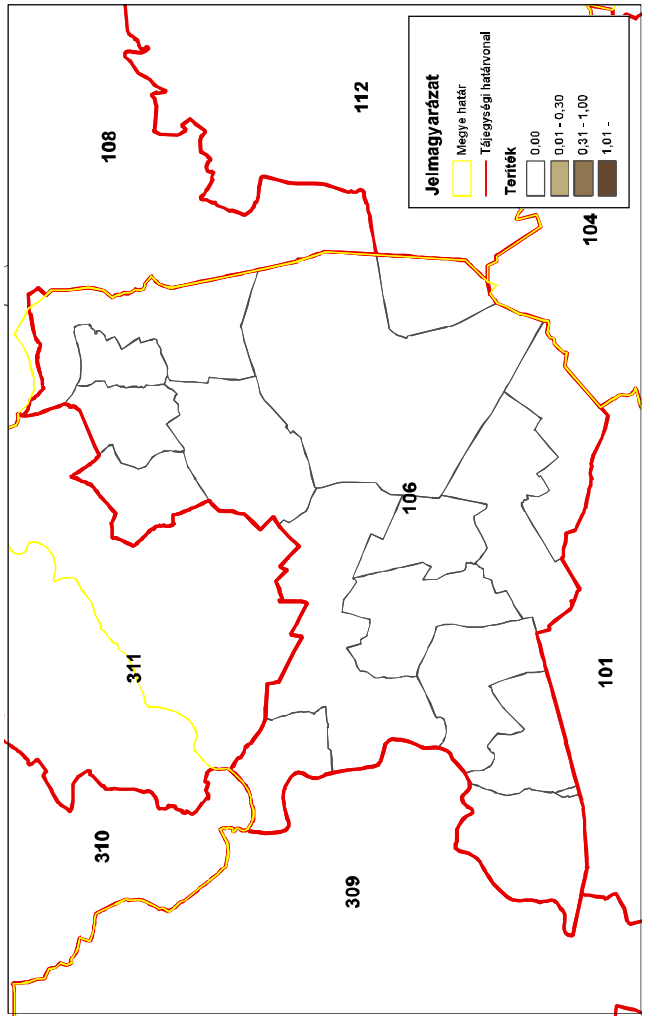

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008

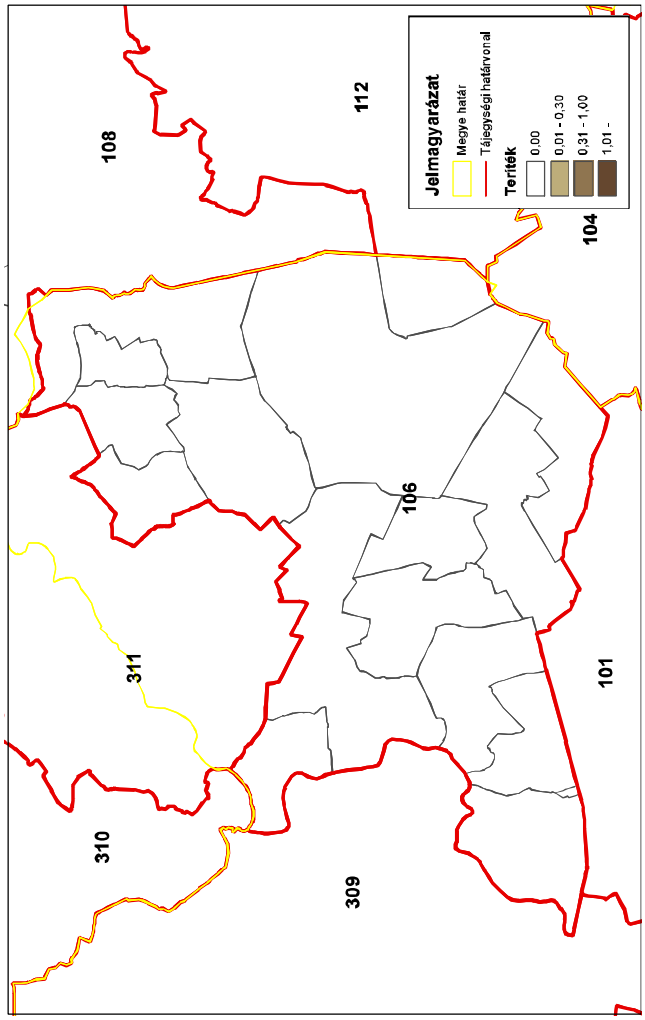

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009

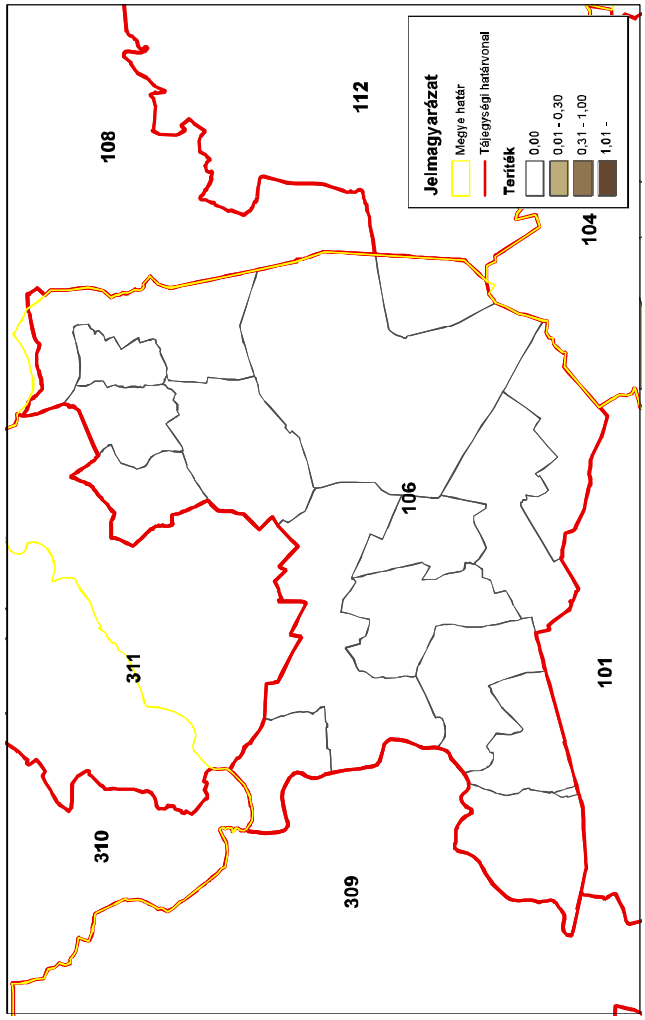

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010

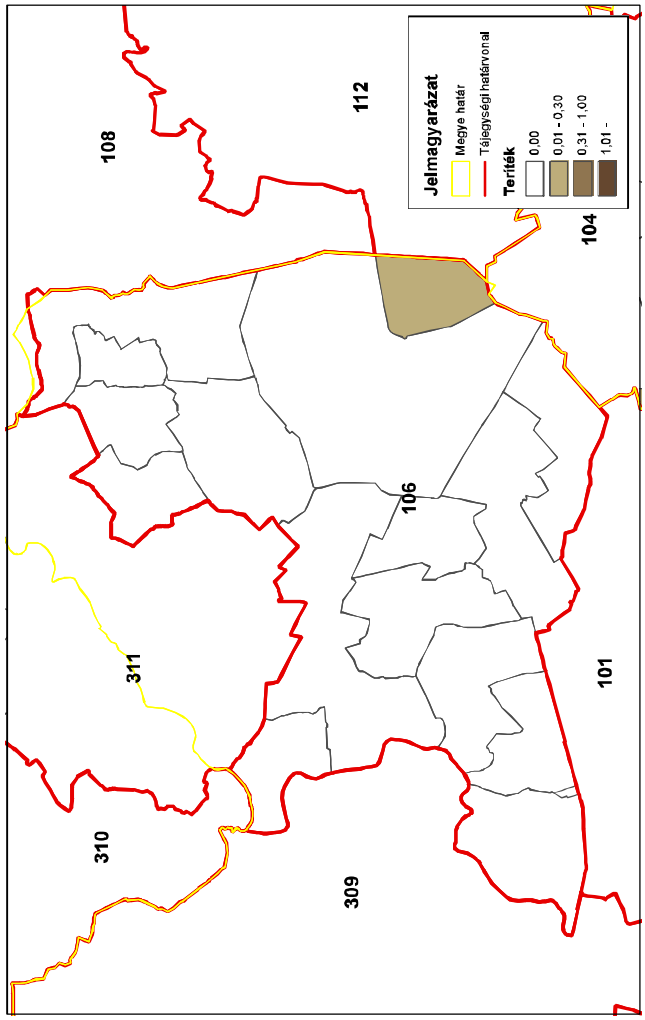

Gímszarvas (terítéken - db/km^2) 2011

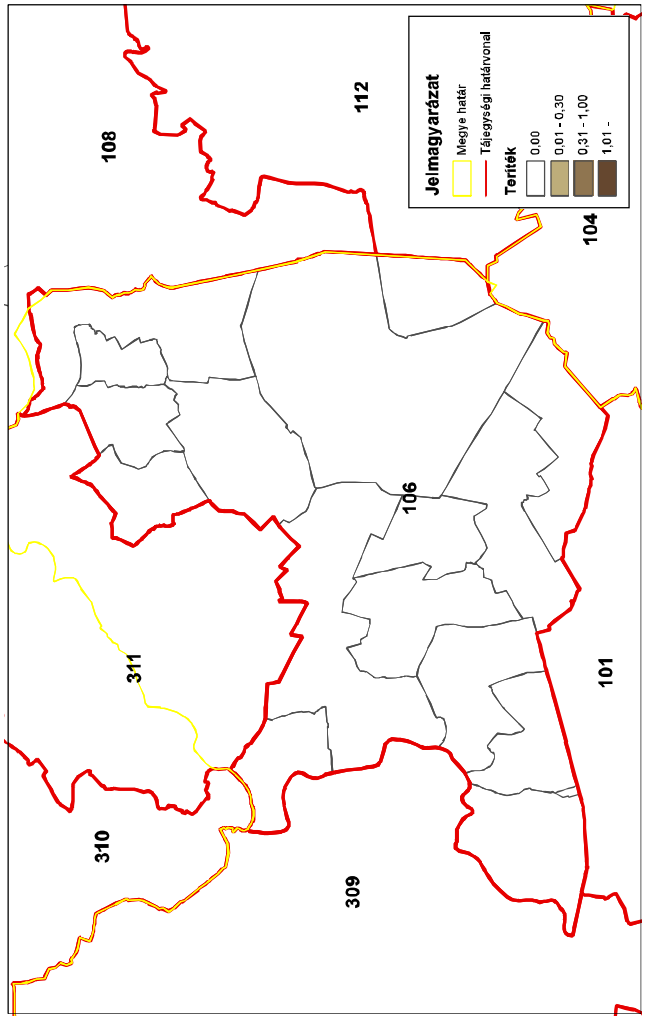

Gímszarvas (terítéken - db/km^2) 2012

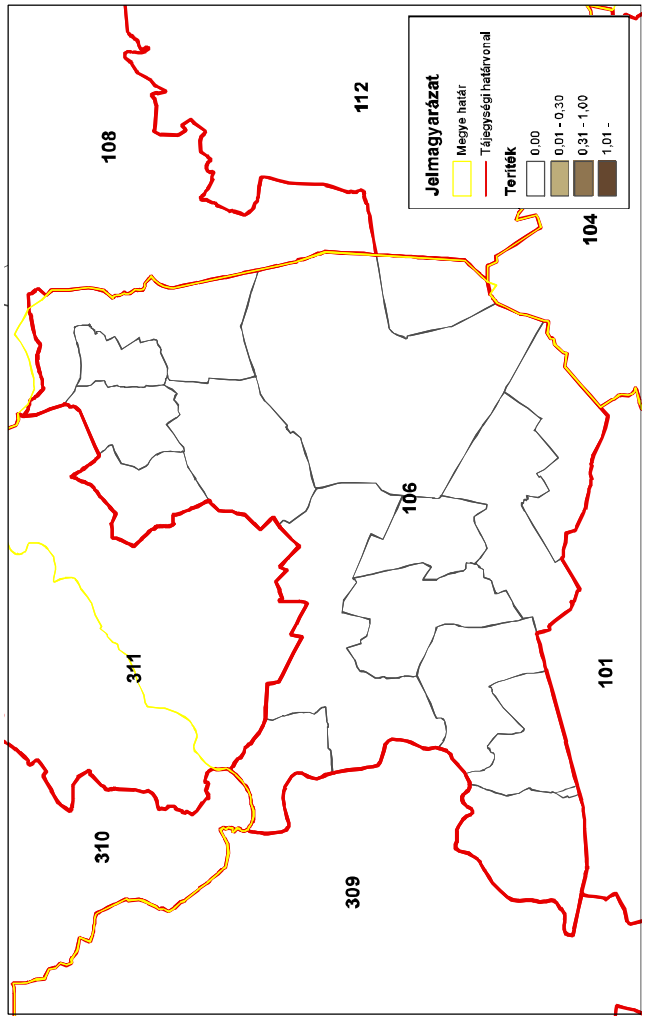

Gímszarvas (terítéken - db/km^2) 2013

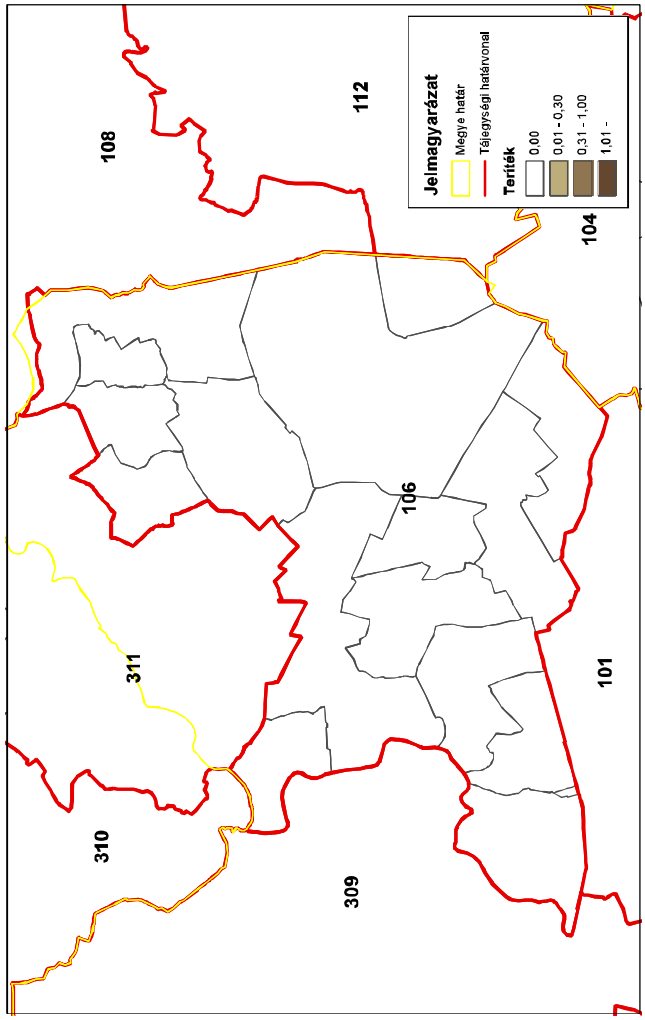

Gímszarvas (terítéken - db/km^2) 2014

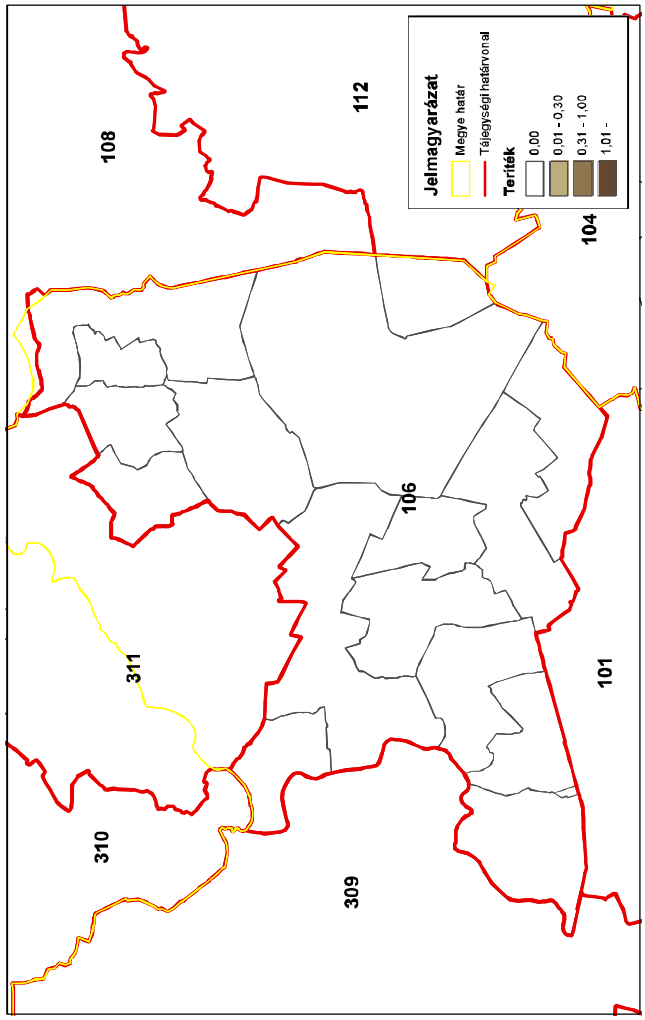

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2004	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2005	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2006	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2008	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2010	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2012	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2013	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2014	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

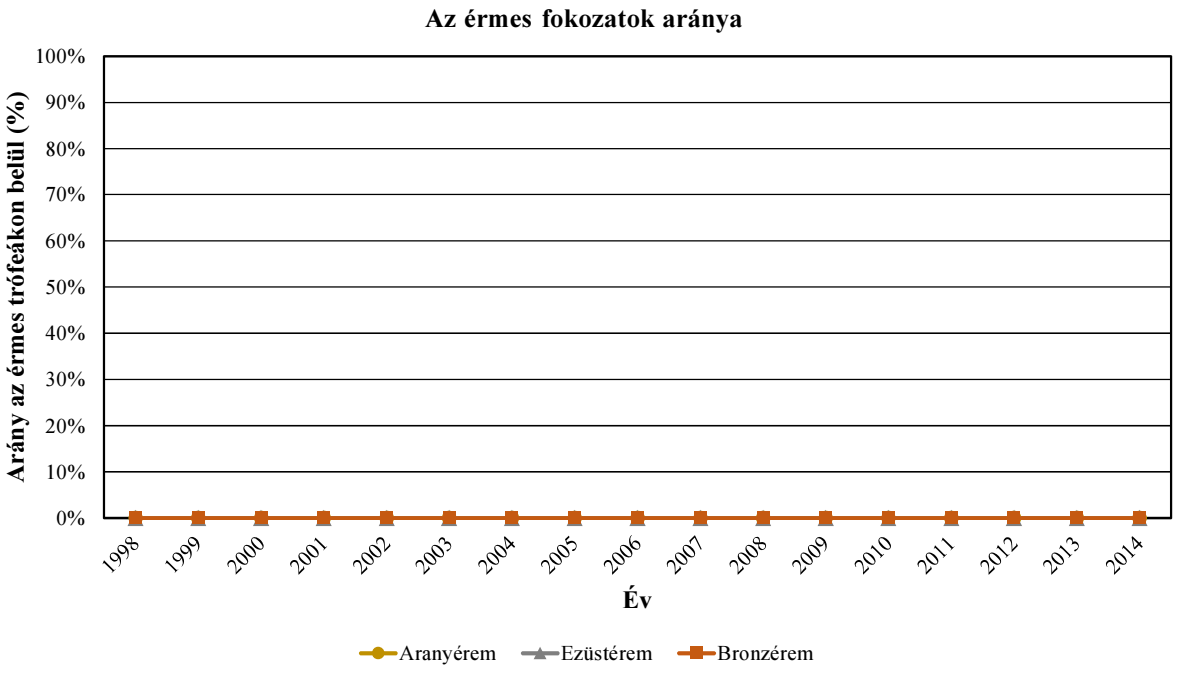

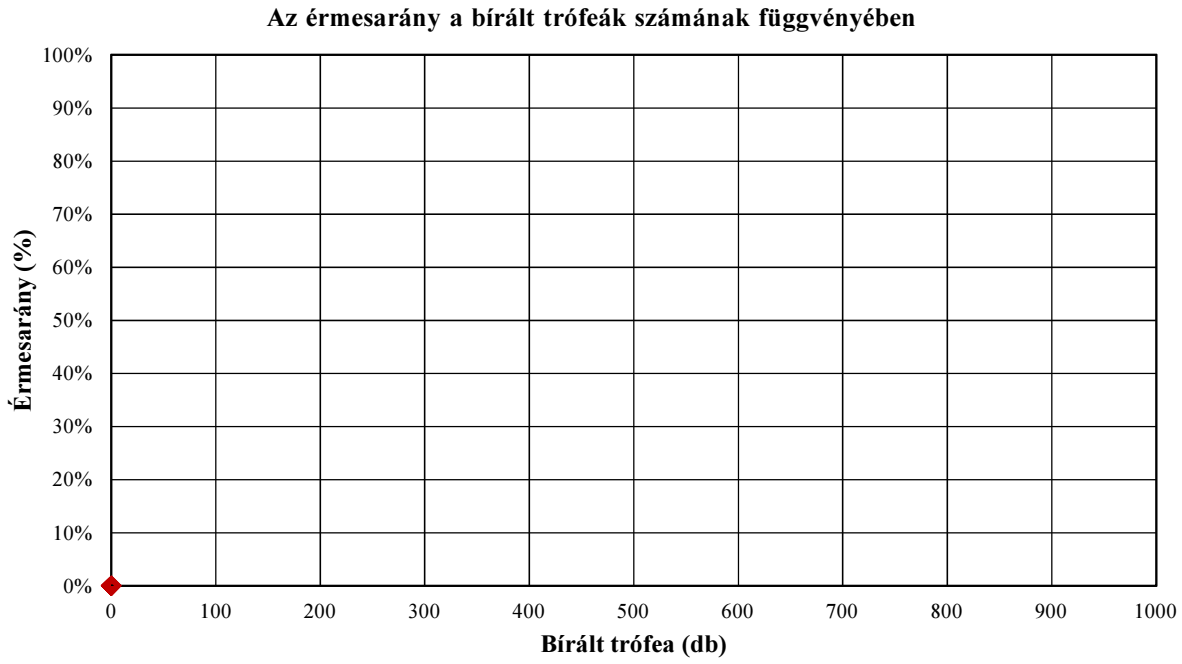

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	
2																	
3													1				
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1																	
2																	
3													100,0%				
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

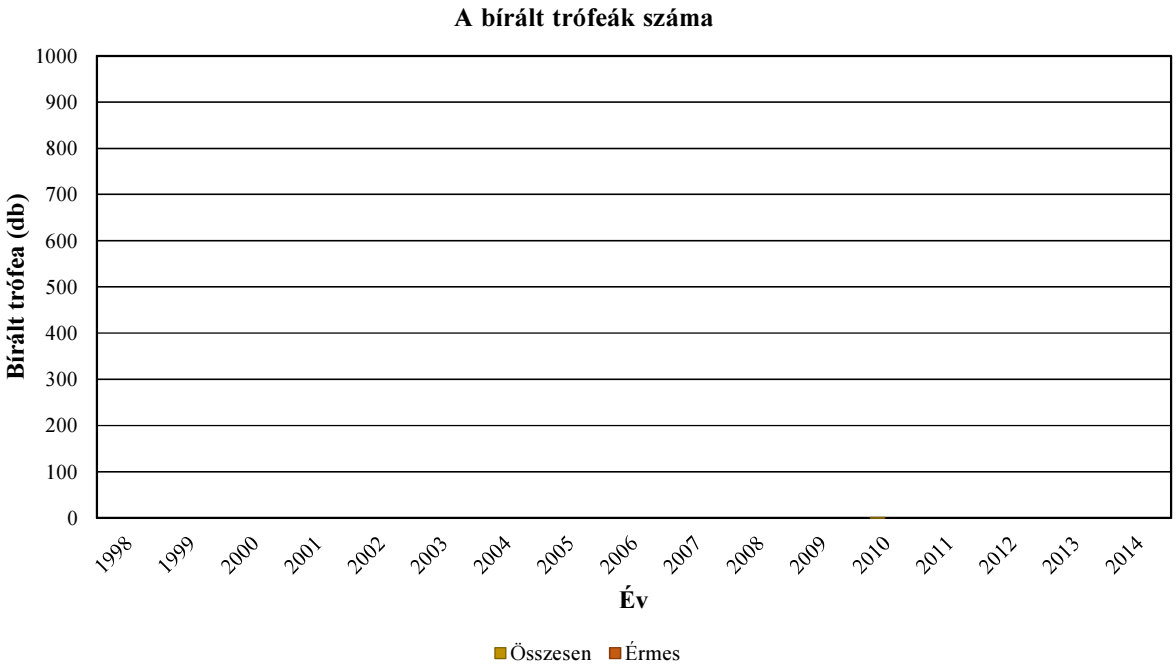

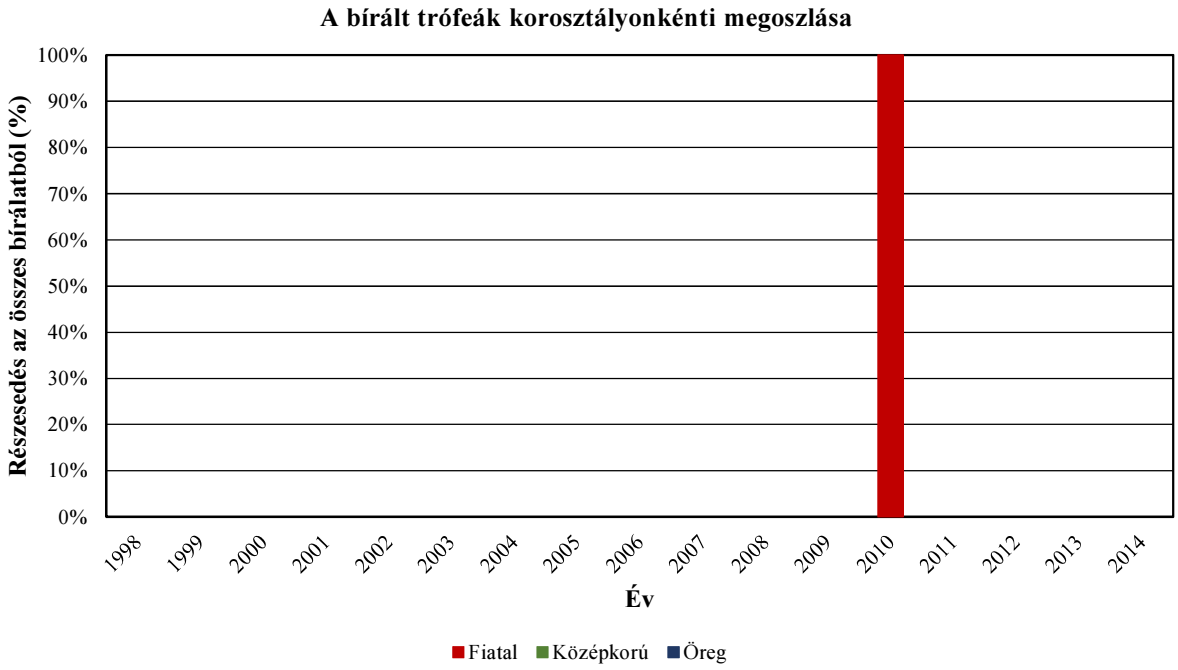

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	75,50			3,11	6,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	75,50			3,11	6,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	75,50			3,11	6,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	0,00			0,00	0,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	0,0%			0,0%	0,0%			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	75,50			3,11	6,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	2010			2010	2010			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	75,50			3,11	6,00			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1									
2									
3	1	2010			2010	2010			
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

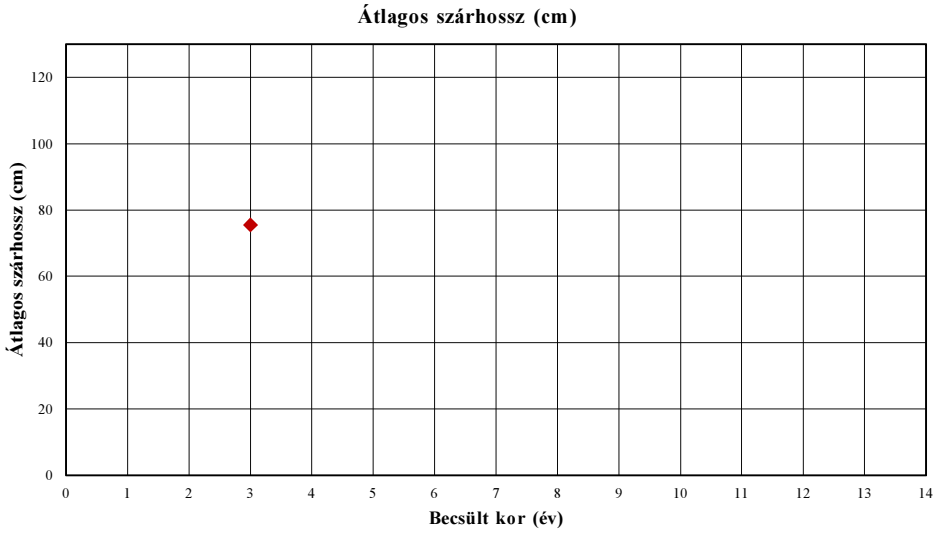

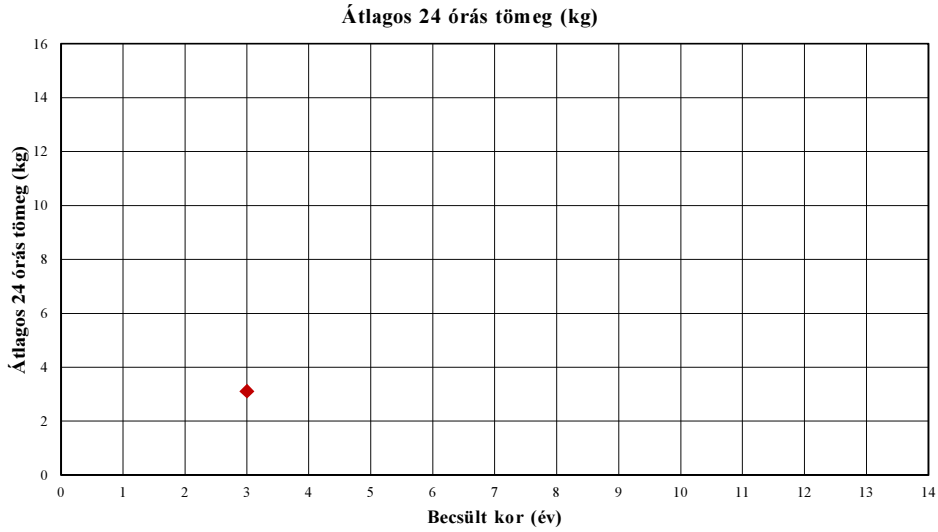

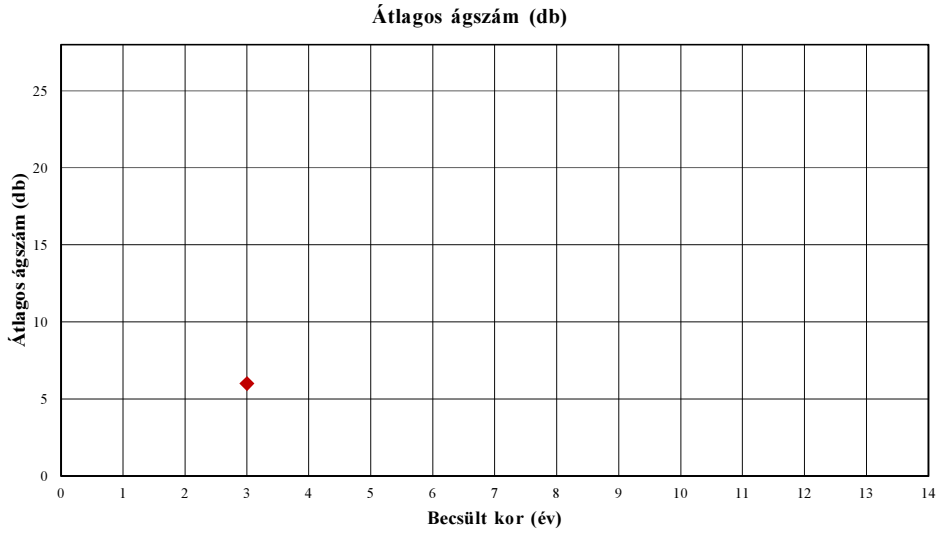

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

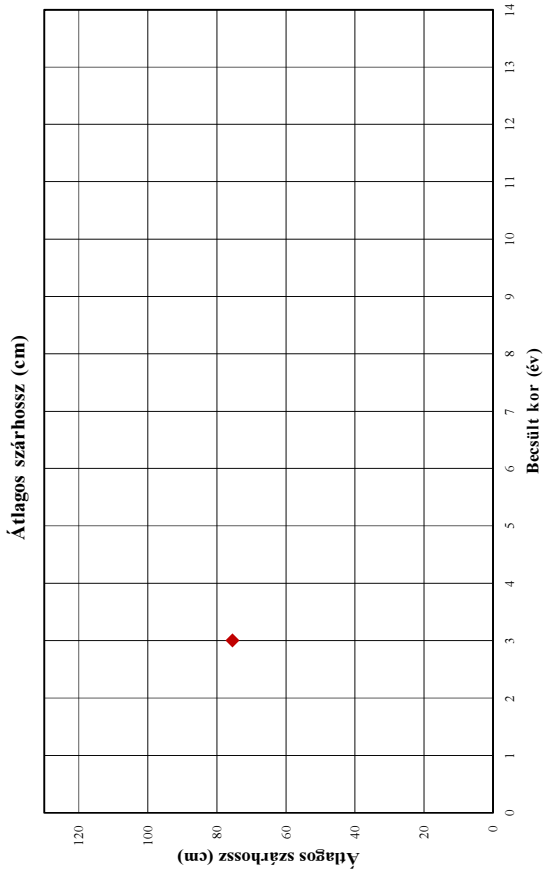

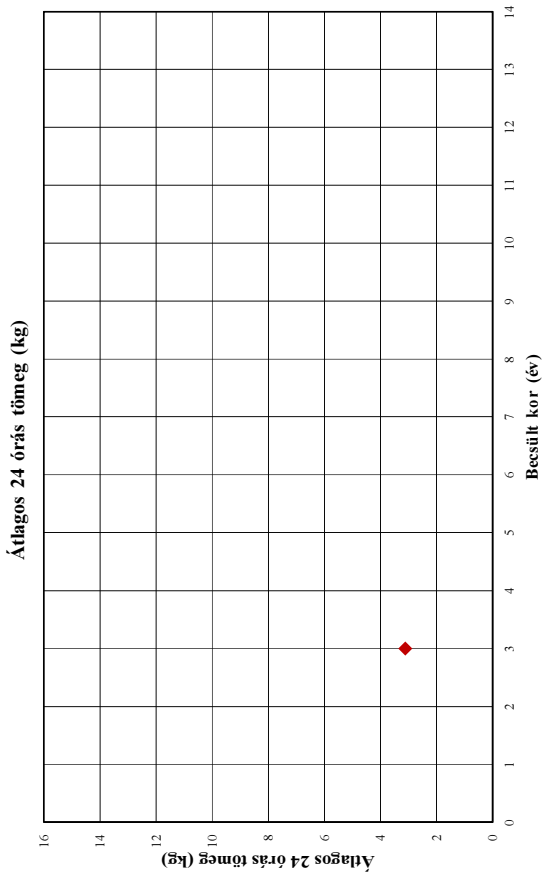

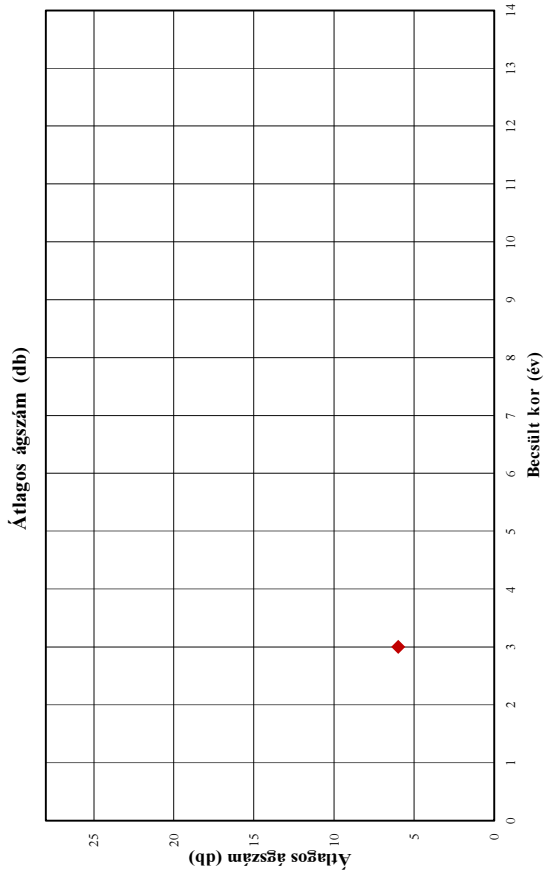

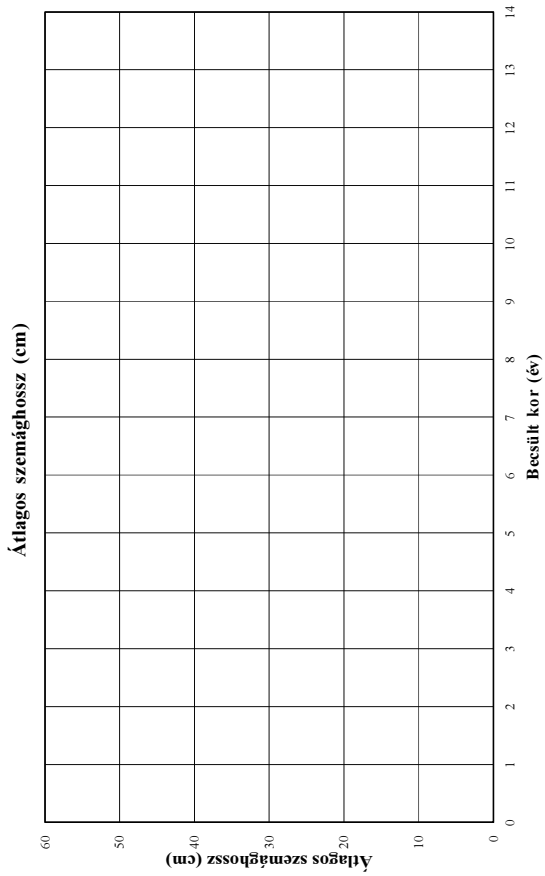

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

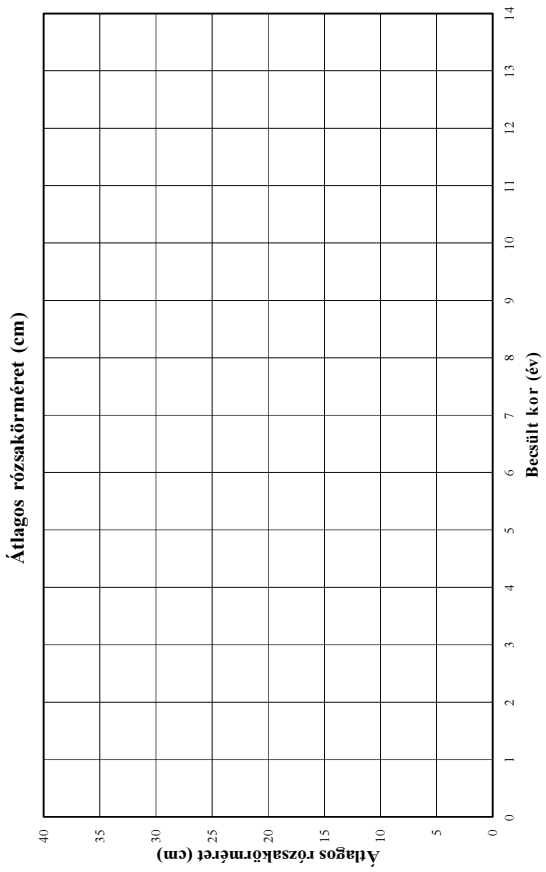

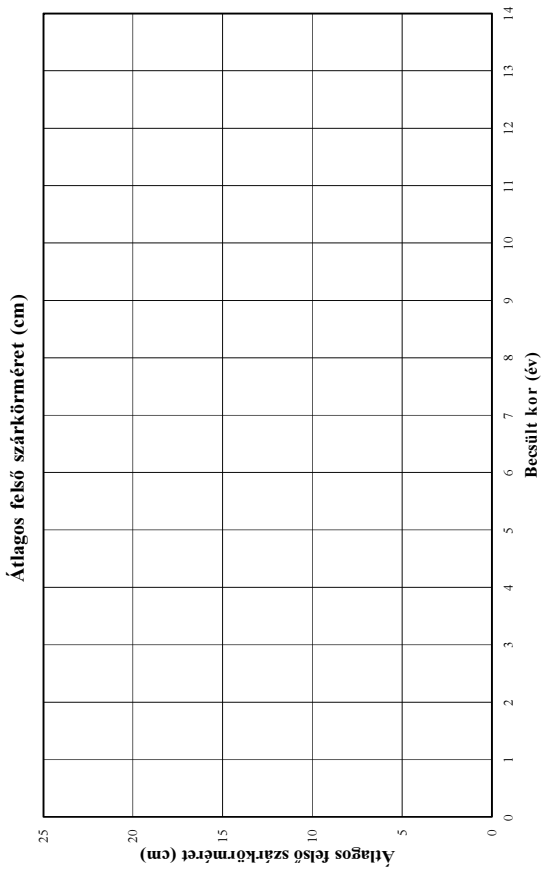

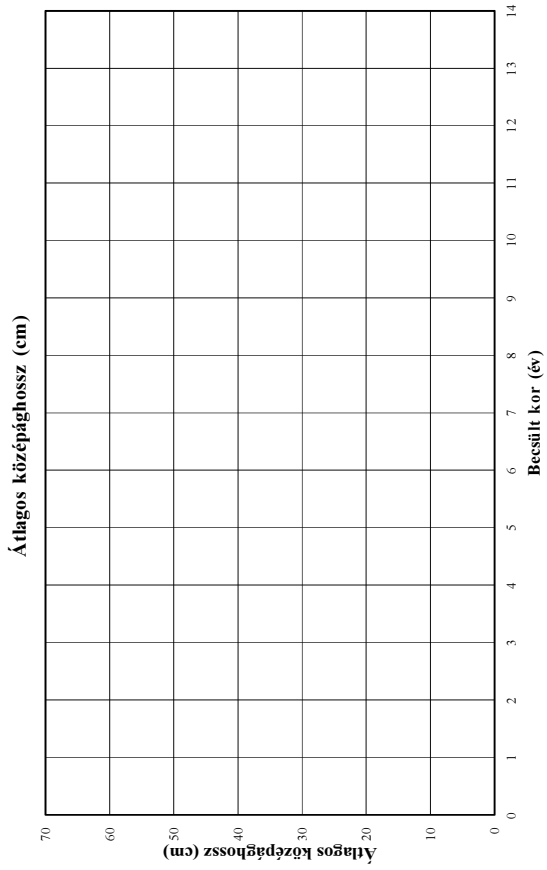

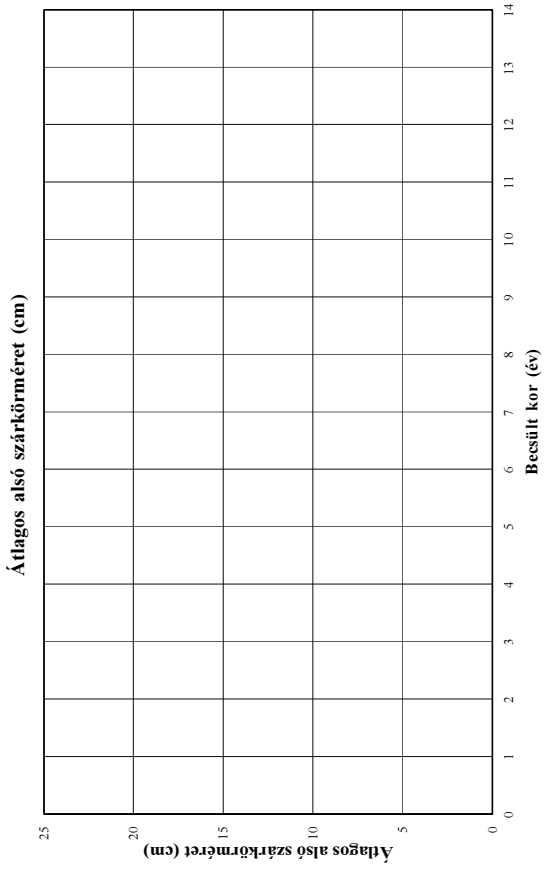

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2									
1999	3									
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3									
2000	4									
2000	5									
2000	6									
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2									
2001	3									
2001	4									
2001	5									
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3									
2002	4									
2002	5									
2002	6									
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1									
2003	2									
2003	3									
2003	4									
2003	5									
2003	6									
2003	7									
2003	8									
2003	9									
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2									
2004	3									
2004	4									
2004	5									
2004	6									
2004	7									
2004	8									
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1									
2005	2									
2005	3									
2005	4									
2005	5									
2005	6									
2005	7									
2005	8									
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2									
2006	3									
2006	4									
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2									
2007	3									
2007	4									
2007	5									
2007	6									
2007	7									
2007	8									
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1									
2008	2									
2008	3									
2008	4									
2008	5									
2008	6									
2008	7									
2008	8									
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1									
2009	2									
2009	3									
2009	4									
2009	5									
2009	6									
2009	7									
2009	8									
2009	9									
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1									
2010	2									
2010	3	1	75,50			3,11	6,00			
2010	4									
2010	5									
2010	6									
2010	7									
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1									
2011	2									
2011	3									
2011	4									
2011	5									
2011	6									
2011	7									
2011	8									
2011	9									
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2									
2012	3									
2012	4									
2012	5									
2012	6									
2012	7									
2012	8									
2012	9									
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1									
2013	2									
2013	3									
2013	4									
2013	5									
2013	6									
2013	7									
2013	8									
2013	9									
2013	10									
2013	11									
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1									
2014	2									
2014	3									
2014	4									
2014	5									
2014	6									
2014	7									
2014	8									
2014	9									
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

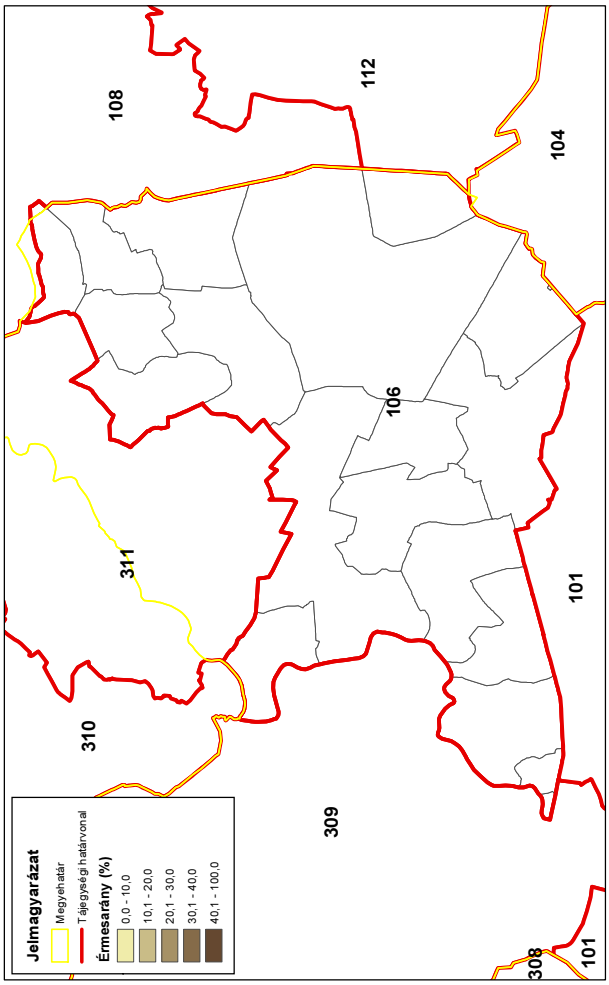

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

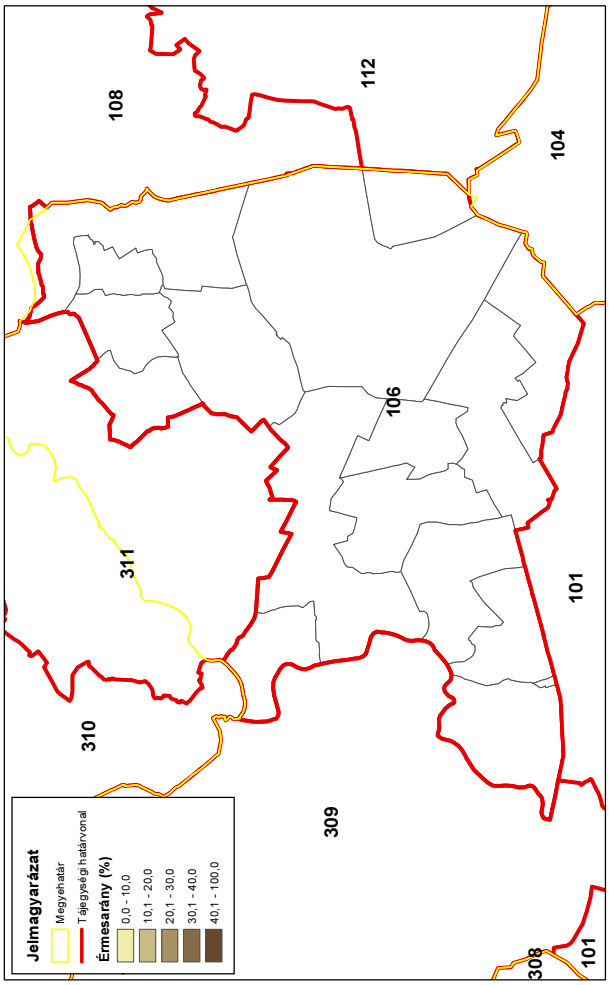

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

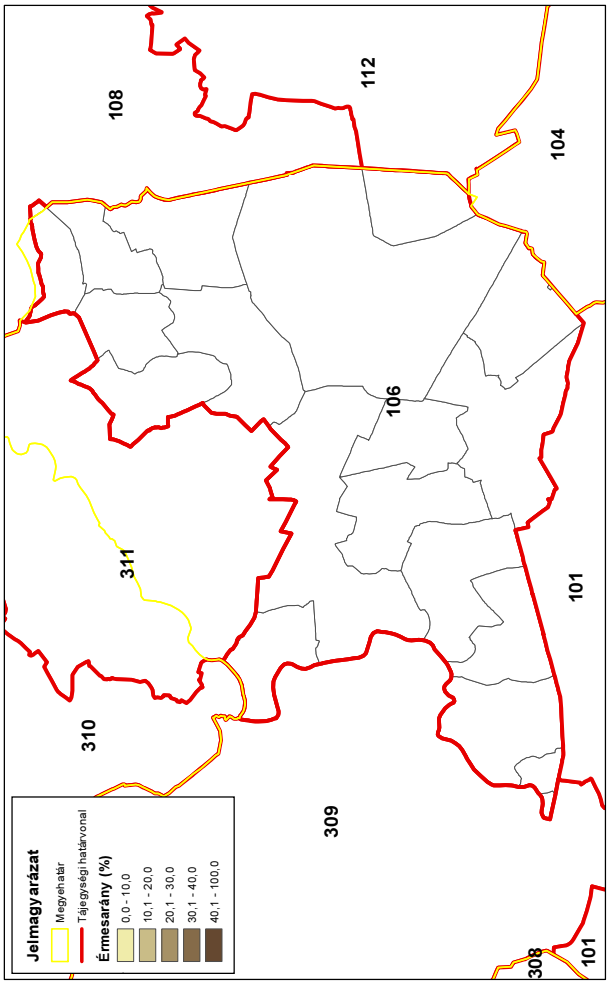

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

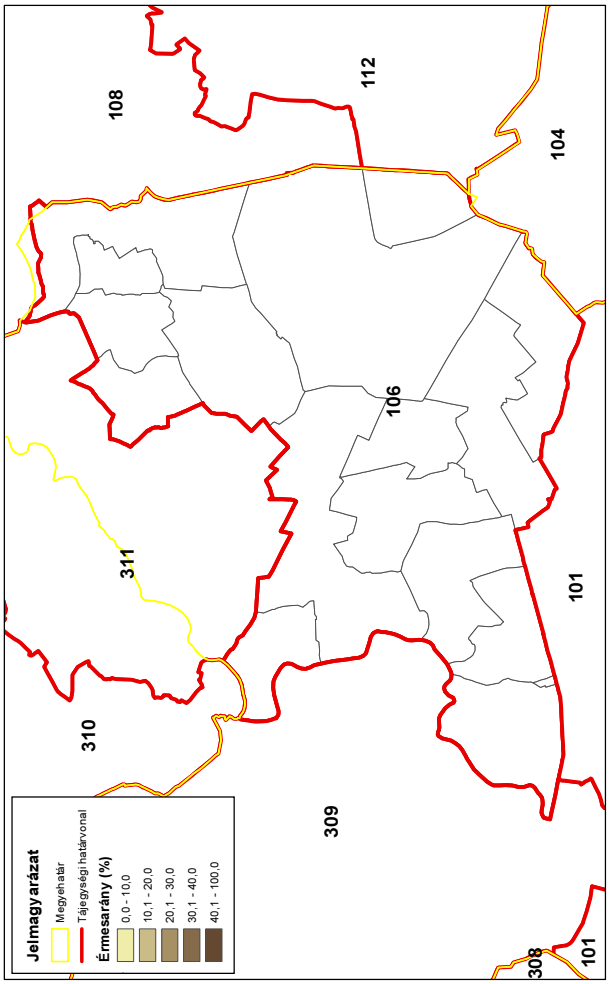

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A dámszarvast a **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység** területén 2014-ben jelentették először (3 pld). • Előfordulása 1 vadgazdálkodót érint. • Kérdéses, hogy a dámszarvas megjelenése és terjeszkedése a vadgazdálkodási tájegység indokolt-e és a további növekedés kezelhető lesz-e?
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• Hasznosítás még nem történt.
A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A dámszarvasnak a **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegységben nincs vadgazdálkodási jelentősége. • Kérdés, hogy a tájegységben indokolt-e a dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedése és nagyobb létszámú állomány számára az élőhelyi feltételek adottak-e?
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• Nem értékelhető.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	1	1	1	**3**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
Változás	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	1	1,00	1,00	***1,00***	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	33,3%	33,3%	33,3%	100%	-	-	-	-

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **106**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

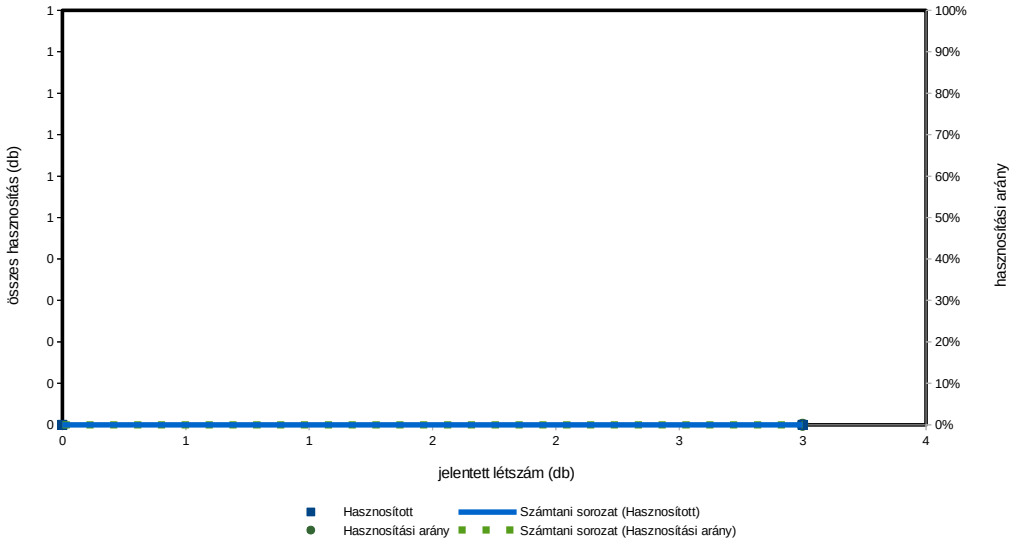

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

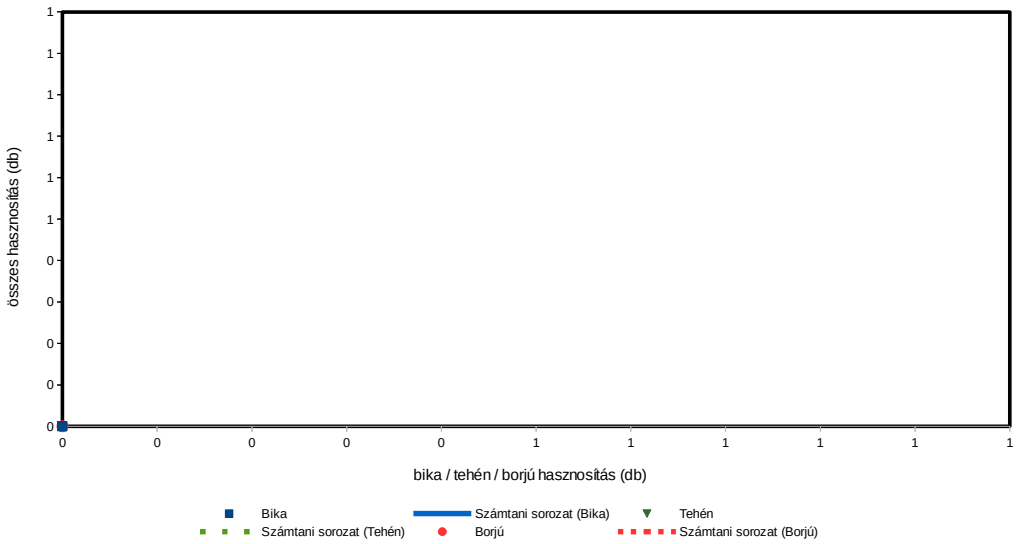

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

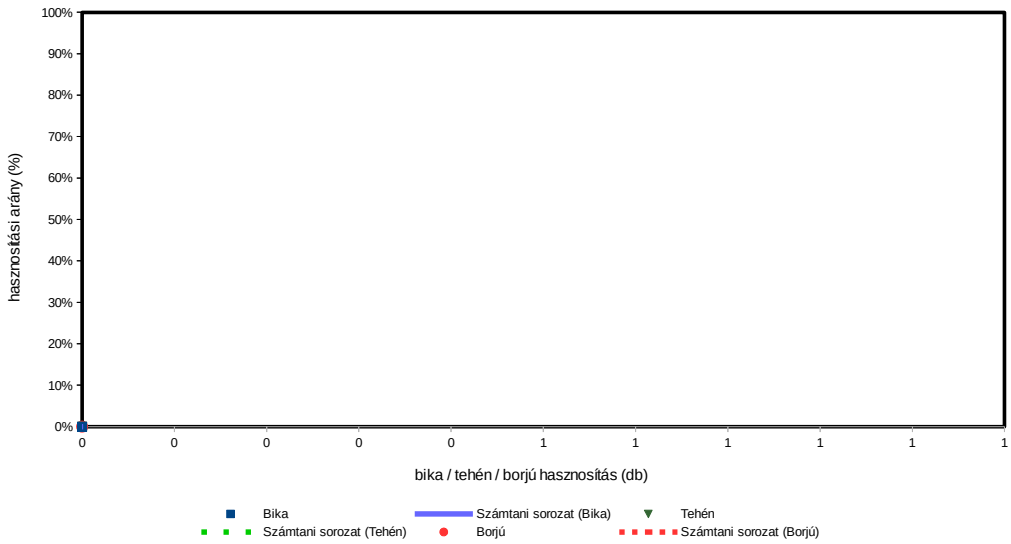

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 között lassú ütemben növekedett (4600 → 6400; +37.5%), a növekedés egyenletes volt. Ugyanebben az időszakban az őz hasznosítása csaknem 3X-ára kétszeresére nőtt (629 → 1718, +173.1% emelkedés).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken jól követhető, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A vadgazdálkodási tájegységben az őzállomány annak ellenére nőtt folyamatosan és erősen, hogy a lelövések töretlenül emelkedtek. Az adatok alapján hosszú távon a 1700-2000 őz lelövés lehet a fenntartható hasznosítás. Erre alapot ad, hogy a hasznosítási arány igen alacsony volt és a teríték jelentős növekedése ellenére is alacsony (13.6% → 27.0%).

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya alacsony pontról emelkedett egy szinten-tartónak tekinthető értékre (13% → 27%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit a 30-35% körüli hasznosítási szint biztonságos, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyban van.
- Az őz terítékének összetétele a hazánkban jellegzetes állomány-növelő összetételt mutatta: csaknem a teljes időszakban jóval kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.45-0.85 bak:suta), ettől csupán 1-1 év tért el. A sutákhoz viszonyítva kezdetben sokkal több (1 : 2), majd fokozatosan csökkenő arányú gidát (1 : 2 → 1) gidát lőttek. A kezdeti évek nagy arányai vethetnek fel kérdések az adatokkal kapcsolatban. A hasznosítás kezdetben jelentős bak és/vagy gida többletet mutatott, miközben a sutákat jobbára kímélték. A teríték bak:suta:gida összetétele csak az utolsó 1-3 évben látszik kiegyensúlyozódni (1 : 1 : 1). A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják. A számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől.
- A tájegység őzadatai alapján úgy tűnik, hogy a vadgazdálkodási tájegységben a fokozatos teríték növekedés és a teríték összetételének változása révén a lelövések még emelhetők. Így el lehet érni egy olyan állapotot, ahol az őzállomány hasznosítása a biológiai adottságokkal (szaporodóképesség) összhangban áll, és a hasznosítási arány eléri a 30-35%-ot.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz meghatározó bevételi forrás a vadgazdálkodási tájegységben (minőségi bakvadászat). A külföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata erősen csökkenő trendet követ, mert ez a bevétel tájegységi szinten csak 70-90%-a az 1998 évinek. A belföldi bérlelövés és az őzteríték között nincs kapcsolat. A lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték kapcsolata pozitív irányú és erősebbnek is mondható. A szórt pontok miatt inkább a trendek érzékelhetők az ábrákból. Ezen kívül a vadgazdálkodási tájegységben a vaddisznó jelenléte (terítéke) növekszik, ami befolyásolhatja az őzteríték és a lőtt vad értékesítés kapcsolatát.
- Az őz teríték és a térített mezőgazdasági károk egyik vadfaj terítékével sem lehet kapcsolatot kimutatni.

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a VGTE a trófeák minősége alapján a felső negyed első felében található (6. hely), azaz országosan a legjobbak közé tartozik. Az érmesek aránya 8-30% között ingadozott, jellemzőnek a 21-25% tekinthető. Az érmesek aránya erősen hullámzott, ezért hosszabb távú tendencia sem mutatható ki. Ezzel összhangban a bakok száma és az érmes arány között sem található kapcsolat. Az érmeseken belül átlagosan 20-30% az arany, 35-45% az ezüst és 30-40% a bronz érmes (néhányszor nagy évek közti ingadozással).
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása és időbeni alakulása a térképeken követhető. A tájegység középső és dél-keleti részén magasabbak az egyes vadgazdálkodási egységek érmes arányai, de a 4 év alapján a területi különbségeket óvatosan kell értékelni.
- A bírált trófeák korosztályi összetétele fokozatosan átalakult. Az idő előre haladtával nőtt a fiatal korcsoport aránya (20 → 30%). Jelentősen csökkent az öreg bakok aránya. A kezdeti 45-50%-ról 30%-ra csökkent az öreg bakok aránya. A középkorú bakok aránya mindig a két másik csoport alakulásától függ, de más vadgazdálkodási tájegységekhez viszonyítva kezdetben feltűnően alacsony (15-30%).
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 22.83 cm (6 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 374.18 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (21.68 cm (6 év) / 324,81 gramm (7év)) és a legjobb év (24.76 cm (6 év) / 412.83 gramm (6 év)) minden korban erős szóródást mutatnak. Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása, a legkisebb és legnagyobb átlagok különbségei alapján, a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (30-60% a szárhosszban és 35-50% az agancssúlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (13-19% szárhossz és 20-40% agancssúly). Ez az évek közötti változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is.
- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben kiváló képességű őzállomány él, amely országosan a felső negyed első felébe sorolható. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ez a szint 6-8 éves korban már alig emelkedik. Az átlagos 24 órás agancssúly 6 éves korra a maximum sávjába kerül és 7-8 év között ebben a sávban marad. Ezt követően azonban egyértelműen csökkenek az átlagok. Az előbbiek miatt, az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagos értékei között igen nagyok a különbségek. A leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között legalább 20-40% eltérés mutatható ki (pl. a korcsoportok átlagai 5 év felett 270-410 gramm között szóródnak). Az agancsok súlya változékonyabb és ilyen szempontból kevésbé megbízható jellemző, mint a szárhosszak, amik növekedési képe szabályosabb.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	1 630	1 860	1 143	**4 633**	295	133	201	**629**	18,1%	7,2%	17,6%	**13,6%**
1999	1 767	2 137	1 212	**5 116**	247	111	353	**711**	14,0%	5,2%	29,1%	**13,9%**
2000	1 838	2 147	1 427	**5 412**	287	128	282	**697**	15,6%	6,0%	19,8%	**12,9%**
2001	1 756	2 124	1 271	**5 151**	326	149	382	**857**	18,6%	7,0%	30,1%	**16,6%**
2002	1 799	2 300	1 479	**5 578**	383	191	459	**1 033**	21,3%	8,3%	31,0%	**18,5%**
2003	1 959	2 384	1 530	**5 873**	381	192	431	**1 004**	19,4%	8,1%	28,2%	**17,1%**
2004	1 828	2 159	1 250	**5 237**	394	376	454	**1 224**	21,6%	17,4%	36,3%	**23,4%**
2005	1 811	2 135	1 367	**5 313**	420	397	441	**1 258**	23,2%	18,6%	32,3%	**23,7%**
2006	1 912	2 094	1 523	**5 529**	450	418	483	**1 351**	23,5%	20,0%	31,7%	**24,4%**
2007	1 911	2 154	1 403	**5 468**	450	389	488	**1 327**	23,5%	18,1%	34,8%	**24,3%**
2008	2 085	2 352	1 508	**5 945**	475	436	509	**1 420**	22,8%	18,5%	33,8%	**23,9%**
2009	2 165	2 418	1 602	**6 185**	495	419	466	**1 380**	22,9%	17,3%	29,1%	**22,3%**
2010	2 238	2 548	1 630	**6 416**	535	380	473	**1 388**	23,9%	14,9%	29,0%	**21,6%**
2011	2 084	2 251	1 464	**5 799**	517	388	446	**1 351**	24,8%	17,2%	30,5%	**23,3%**
2012	2 224	2 494	1 598	**6 316**	545	434	475	**1 454**	24,5%	17,4%	29,7%	**23,0%**
2013	2 327	2 627	1 625	**6 579**	542	477	492	**1 511**	23,3%	18,2%	30,3%	**23,0%**
2014	2 267	2 523	1 580	**6 370**	580	592	546	**1 718**	25,6%	23,5%	34,6%	**27,0%**
Változás	39,1%	35,6%	38,2%	37,5%	96,6%	345,1%	171,6%	173,1%	41,4%	228,1%	96,5%	98,7%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,14	0,70	***0,61***	1	0,45	0,68	***1,51***
1999	1	1,21	0,69	***0,57***	1	0,45	1,43	***3,18***
2000	1	1,17	0,78	***0,66***	1	0,45	0,98	***2,20***
2001	1	1,21	0,72	***0,60***	1	0,46	1,17	***2,56***
2002	1	1,28	0,82	***0,64***	1	0,50	1,20	***2,40***
2003	1	1,22	0,78	***0,64***	1	0,50	1,13	***2,24***
2004	1	1,18	0,68	***0,58***	1	0,95	1,15	***1,21***
2005	1	1,18	0,75	***0,64***	1	0,95	1,05	***1,11***
2006	1	1,10	0,80	***0,73***	1	0,93	1,07	***1,16***
2007	1	1,13	0,73	***0,65***	1	0,86	1,08	***1,25***
2008	1	1,13	0,72	***0,64***	1	0,92	1,07	***1,17***
2009	1	1,12	0,74	***0,66***	1	0,85	0,94	***1,11***
2010	1	1,14	0,73	***0,64***	1	0,71	0,88	***1,24***
2011	1	1,08	0,70	***0,65***	1	0,75	0,86	***1,15***
2012	1	1,12	0,72	***0,64***	1	0,80	0,87	***1,09***
2013	1	1,13	0,70	***0,62***	1	0,88	0,91	***1,03***
2014	1	1,11	0,70	***0,63***	1	1,02	0,94	***0,92***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	35,2%	40,1%	24,7%	100%	46,9%	21,1%	32,0%	100%
1999	34,5%	41,8%	23,7%	100%	34,7%	15,6%	49,6%	100%
2000	34,0%	39,7%	26,4%	100%	41,2%	18,4%	40,5%	100%
2001	34,1%	41,2%	24,7%	100%	38,0%	17,4%	44,6%	100%
2002	32,3%	41,2%	26,5%	100%	37,1%	18,5%	44,4%	100%
2003	33,4%	40,6%	26,1%	100%	37,9%	19,1%	42,9%	100%
2004	34,9%	41,2%	23,9%	100%	32,2%	30,7%	37,1%	100%
2005	34,1%	40,2%	25,7%	100%	33,4%	31,6%	35,1%	100%
2006	34,6%	37,9%	27,5%	100%	33,3%	30,9%	35,8%	100%
2007	34,9%	39,4%	25,7%	100%	33,9%	29,3%	36,8%	100%
2008	35,1%	39,6%	25,4%	100%	33,5%	30,7%	35,8%	100%
2009	35,0%	39,1%	25,9%	100%	35,9%	30,4%	33,8%	100%
2010	34,9%	39,7%	25,4%	100%	38,5%	27,4%	34,1%	100%
2011	35,9%	38,8%	25,2%	100%	38,3%	28,7%	33,0%	100%
2012	35,2%	39,5%	25,3%	100%	37,5%	29,8%	32,7%	100%
2013	35,4%	39,9%	24,7%	100%	35,9%	31,6%	32,6%	100%
2014	35,6%	39,6%	24,8%	100%	33,8%	34,5%	31,8%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **106**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

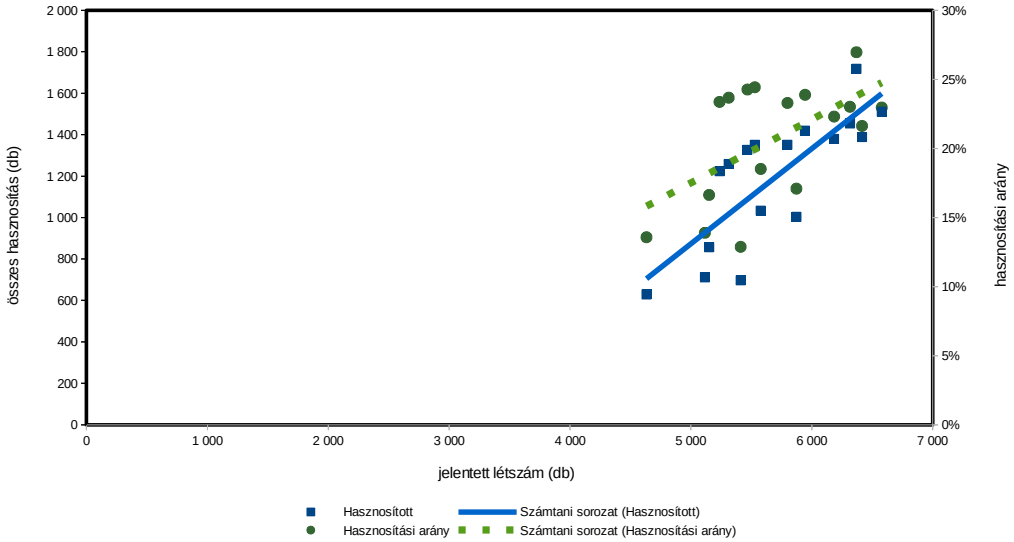

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

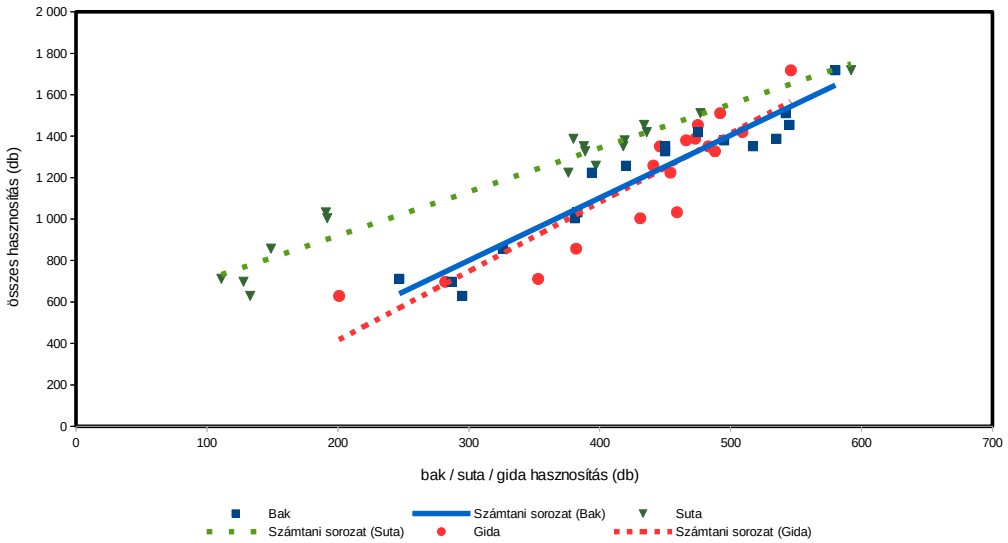

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

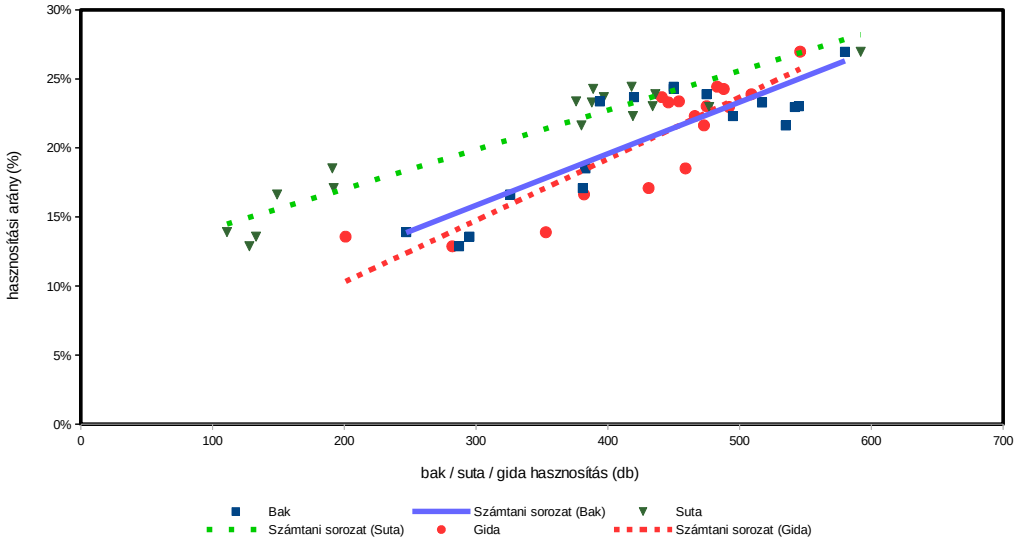

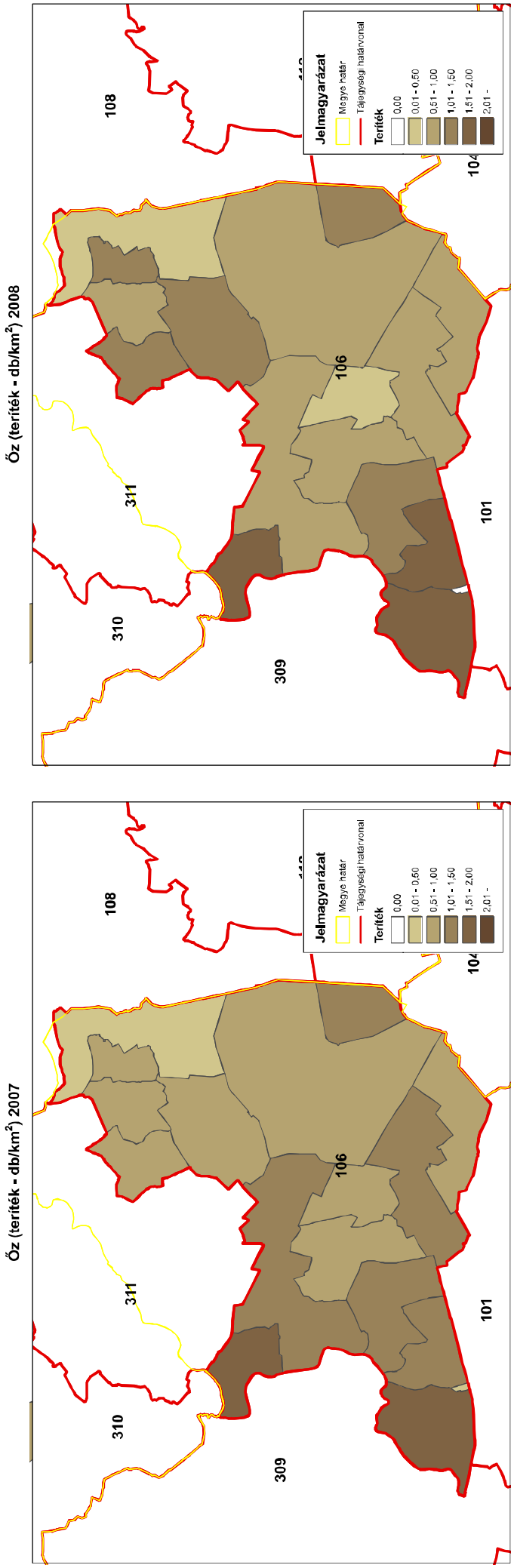
Őz (teríték - db/km²) 2007
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km²) 2008
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

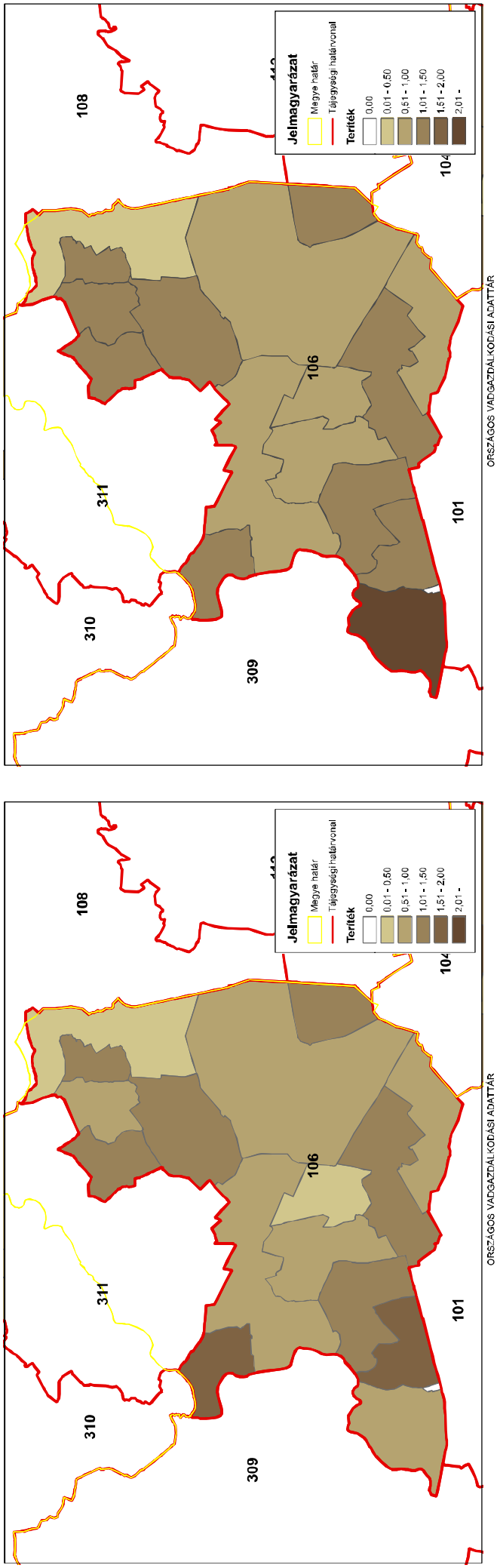
Őz (teríték - db/km²) 2009
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km²) 2010
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

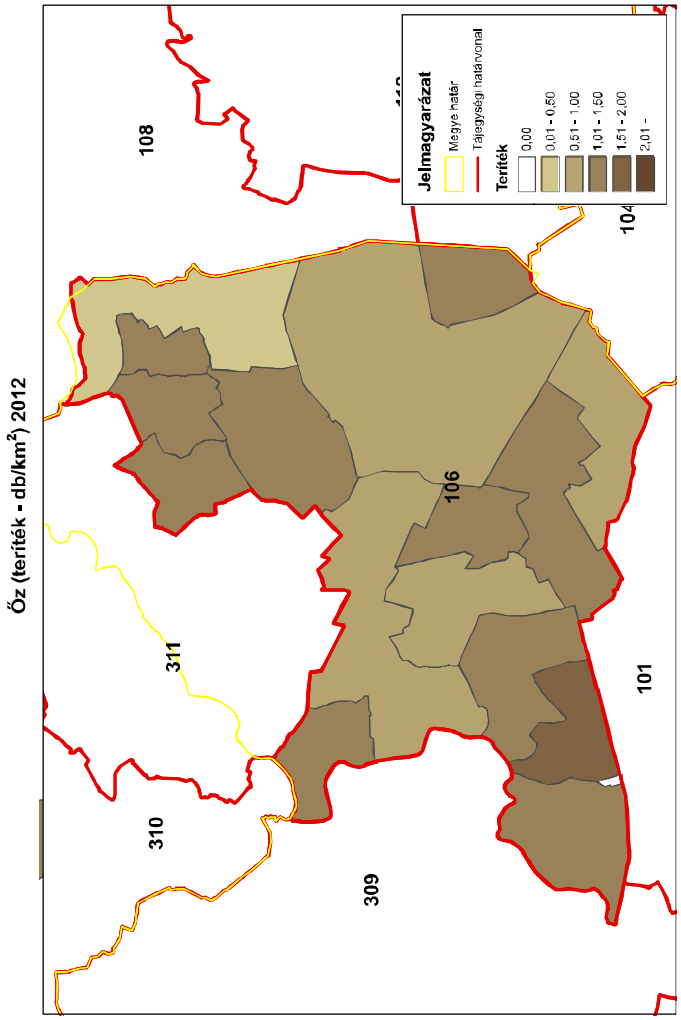
Őz (teríték - db/km²) 2012
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

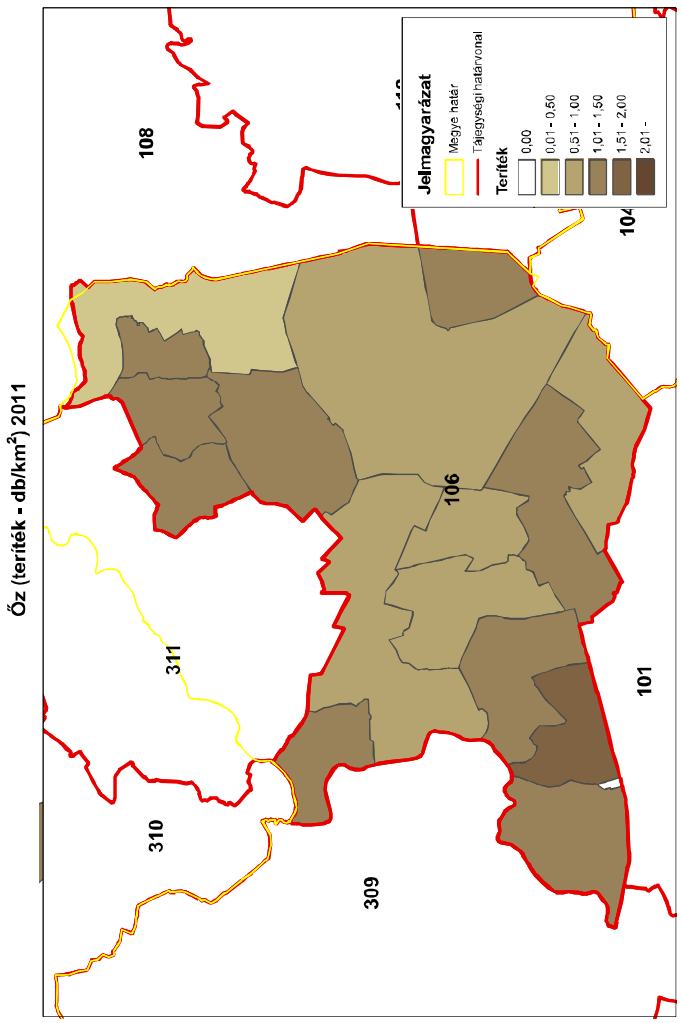
Őz (teríték - db/km²) 2011
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

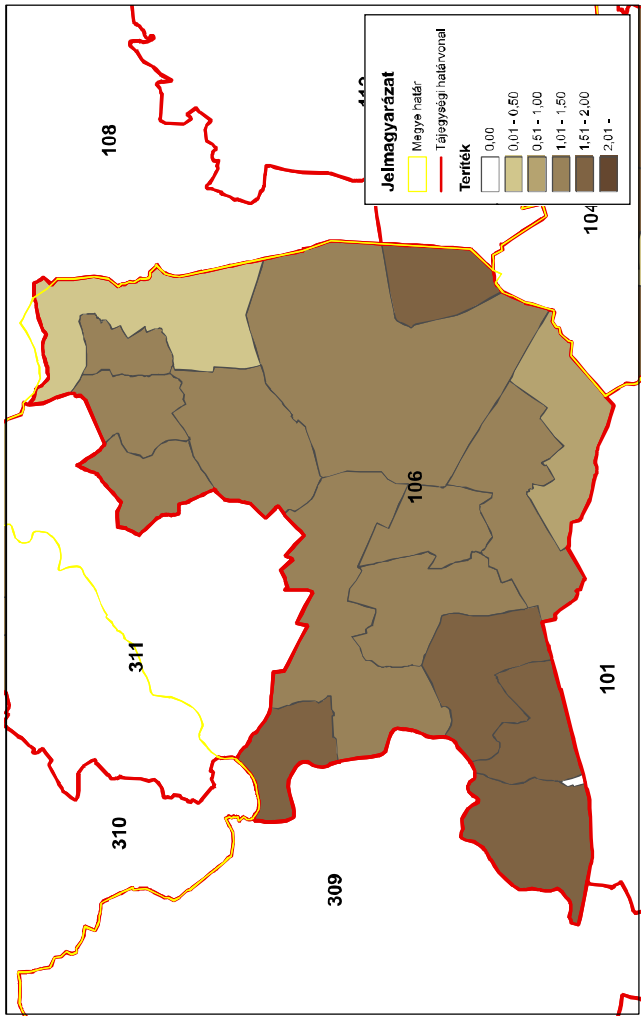
Őz (teríték - db/km²) 2014
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

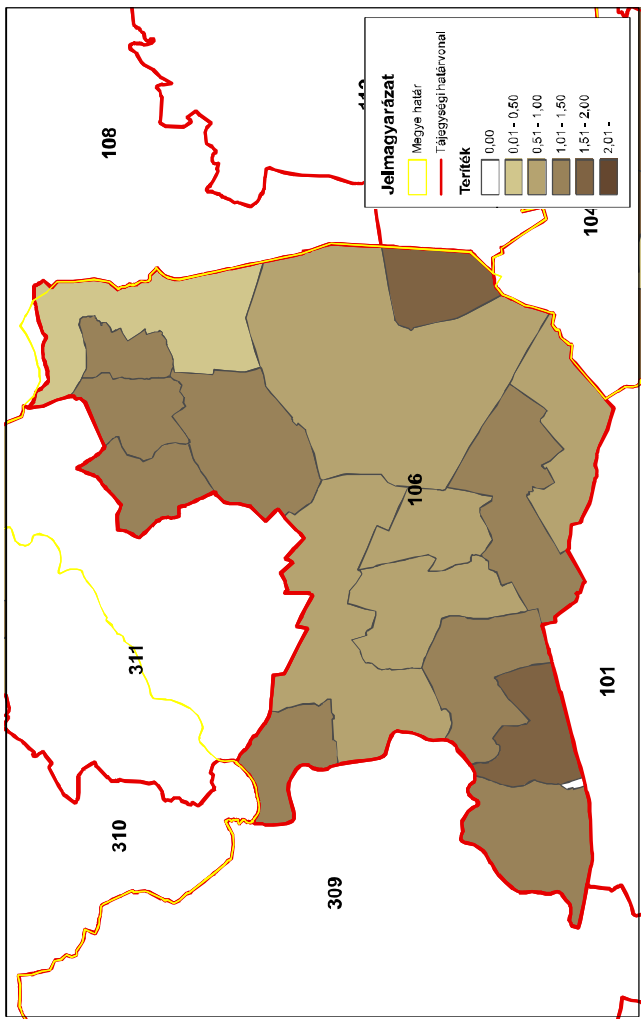
Őz (teríték - db/km²) 2013
108
311
310
309
106
101
104
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	302	59	19,5%	18	22	19	30,5%	37,3%	32,2%
1999	249	63	25,3%	17	24	22	27,0%	38,1%	34,9%
2000	326	31	9,5%	8	13	10	25,8%	41,9%	32,3%
2001	327	73	22,3%	17	27	29	23,3%	37,0%	39,7%
2002	399	90	22,6%	21	34	35	23,3%	37,8%	38,9%
2003	392	32	8,2%		13	19	0,0%	40,6%	59,4%
2004	403	81	20,1%	23	35	23	28,4%	43,2%	28,4%
2005	426	129	30,3%	29	43	57	22,5%	33,3%	44,2%
2006	453	103	22,7%	28	37	38	27,2%	35,9%	36,9%
2007	457	91	19,9%	21	34	36	23,1%	37,4%	39,6%
2008	488	121	24,8%	31	40	50	25,6%	33,1%	41,3%
2009	499	96	19,2%	19	34	43	19,8%	35,4%	44,8%
2010	540	101	18,7%	21	38	42	20,8%	37,6%	41,6%
2011	523	64	12,2%	12	25	27	18,8%	39,1%	42,2%
2012	547	72	13,2%	15	31	26	20,8%	43,1%	36,1%
2013	548	133	24,3%	29	58	46	21,8%	43,6%	34,6%
2014	588	164	27,9%	35	68	61	21,3%	41,5%	37,2%

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

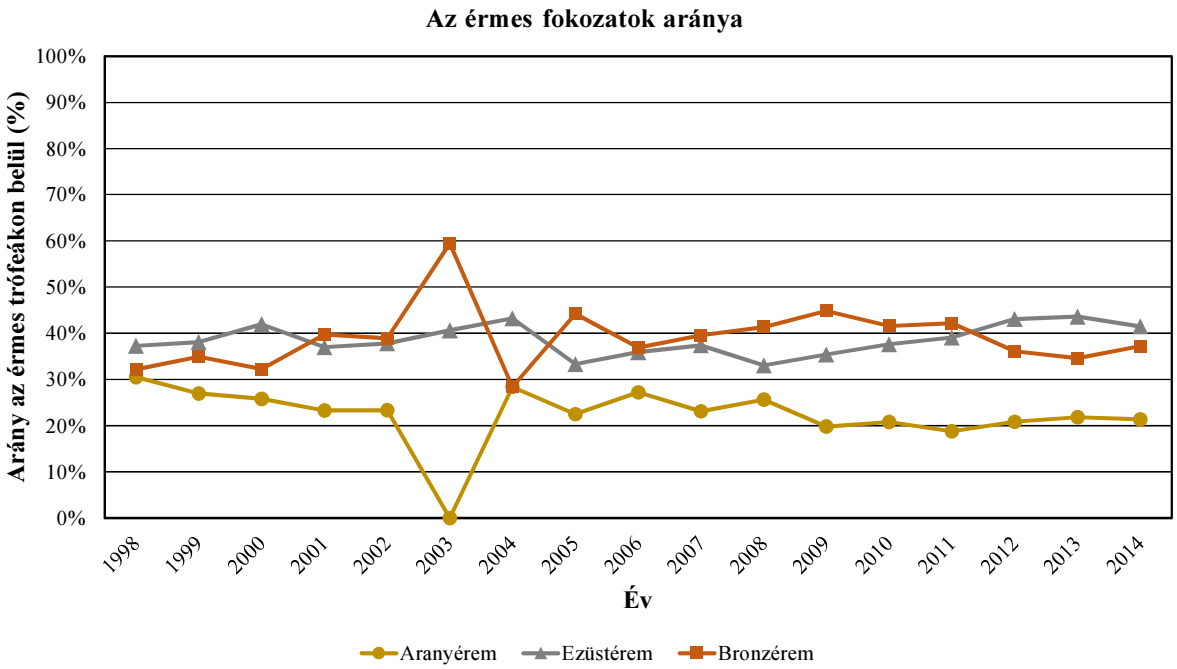

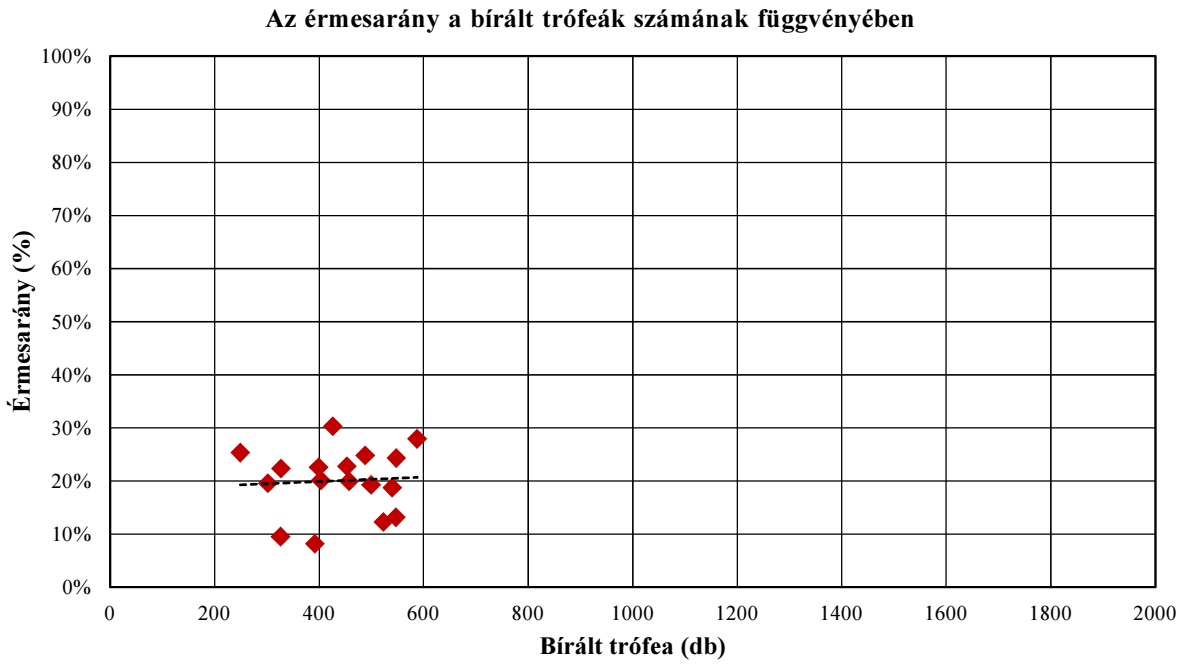

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	31	41	52	58	57	30	58	46	54	13	57	46	52	40	30	28	26
2	30	16	9	13	21	11	17	36	21	29	26	26	32	27	35	22	23
3	23	9	21	32	18	39	35	50	71	84	65	60	67	76	135	126	138
4	22	19	25	14	29	45	45	23	49	93	45	50	47	38	98	81	65
5	27	19	27	28	50	50	54	43	68	61	70	79	61	69	93	117	148
6	26	36	60	47	64	57	73	98	83	76	94	107	116	125	73	91	99
7	65	43	61	73	99	85	63	71	57	50	80	90	99	98	49	52	47
8	48	34	45	42	44	48	38	43	33	37	40	30	51	34	29	26	22
9	13	19	17	10	13	19	15	7	8	5	5	8	14	9	4	3	11
9<	17	13	9	10	4	8	5	9	9	9	6	3	1	7	1	2	9
Összesen	**302**	**249**	**326**	**327**	**399**	**392**	**403**	**426**	**453**	**457**	**488**	**499**	**540**	**523**	**547**	**548**	**588**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	10,3%	16,5%	16,0%	17,7%	14,3%	7,7%	14,4%	10,8%	11,9%	2,8%	11,7%	9,2%	9,6%	7,6%	5,5%	5,1%	4,4%
2	9,9%	6,4%	2,8%	4,0%	5,3%	2,8%	4,2%	8,5%	4,6%	6,3%	5,3%	5,2%	5,9%	5,2%	6,4%	4,0%	3,9%
3	7,6%	3,6%	6,4%	9,8%	4,5%	9,9%	8,7%	11,7%	15,7%	18,4%	13,3%	12,0%	12,4%	14,5%	24,7%	23,0%	23,5%
4	7,3%	7,6%	7,7%	4,3%	7,3%	11,5%	11,2%	5,4%	10,8%	20,4%	9,2%	10,0%	8,7%	7,3%	17,9%	14,8%	11,1%
5	8,9%	7,6%	8,3%	8,6%	12,5%	12,8%	13,4%	10,1%	15,0%	13,3%	14,3%	15,8%	11,3%	13,2%	17,0%	21,4%	25,2%
6	8,6%	14,5%	18,4%	14,4%	16,0%	14,5%	18,1%	23,0%	18,3%	16,6%	19,3%	21,4%	21,5%	23,9%	13,3%	16,6%	16,8%
7	21,5%	17,3%	18,7%	22,3%	24,8%	21,7%	15,6%	16,7%	12,6%	10,9%	16,4%	18,0%	18,3%	18,7%	9,0%	9,5%	8,0%
8	15,9%	13,7%	13,8%	12,8%	11,0%	12,2%	9,4%	10,1%	7,3%	8,1%	8,2%	6,0%	9,4%	6,5%	5,3%	4,7%	3,7%
9	4,3%	7,6%	5,2%	3,1%	3,3%	4,8%	3,7%	1,6%	1,8%	1,1%	1,0%	1,6%	2,6%	1,7%	0,7%	0,5%	1,9%
9<	5,6%	5,2%	2,8%	3,1%	1,0%	2,0%	1,2%	2,1%	2,0%	2,0%	1,2%	0,6%	0,2%	1,3%	0,2%	0,4%	1,5%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

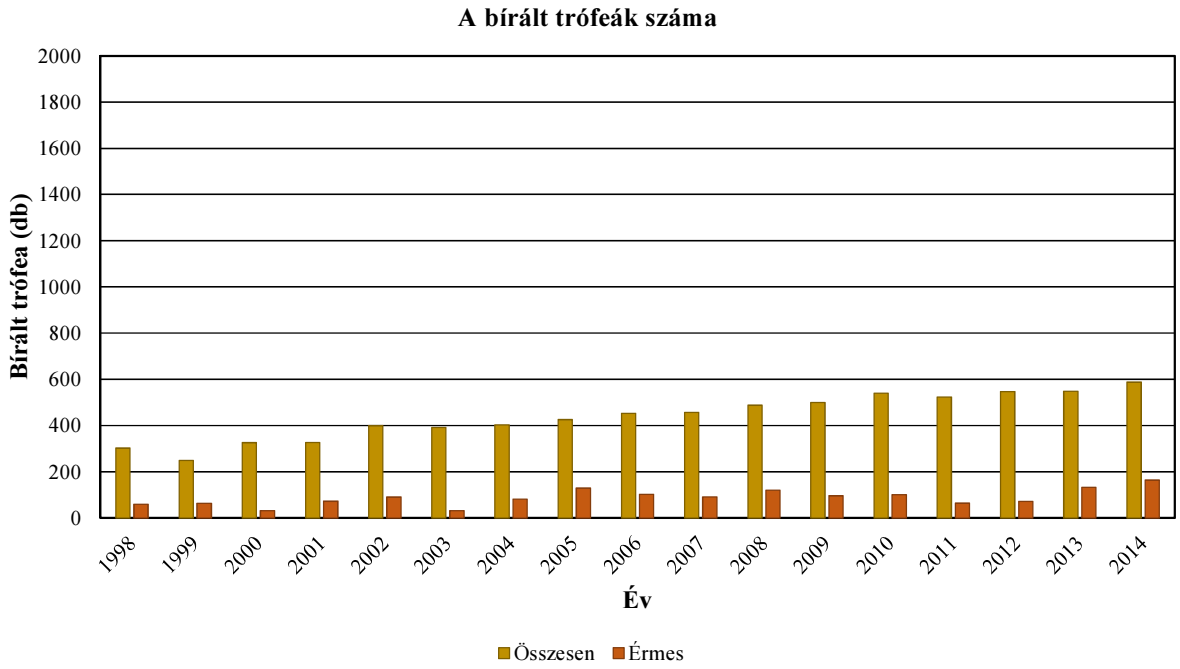

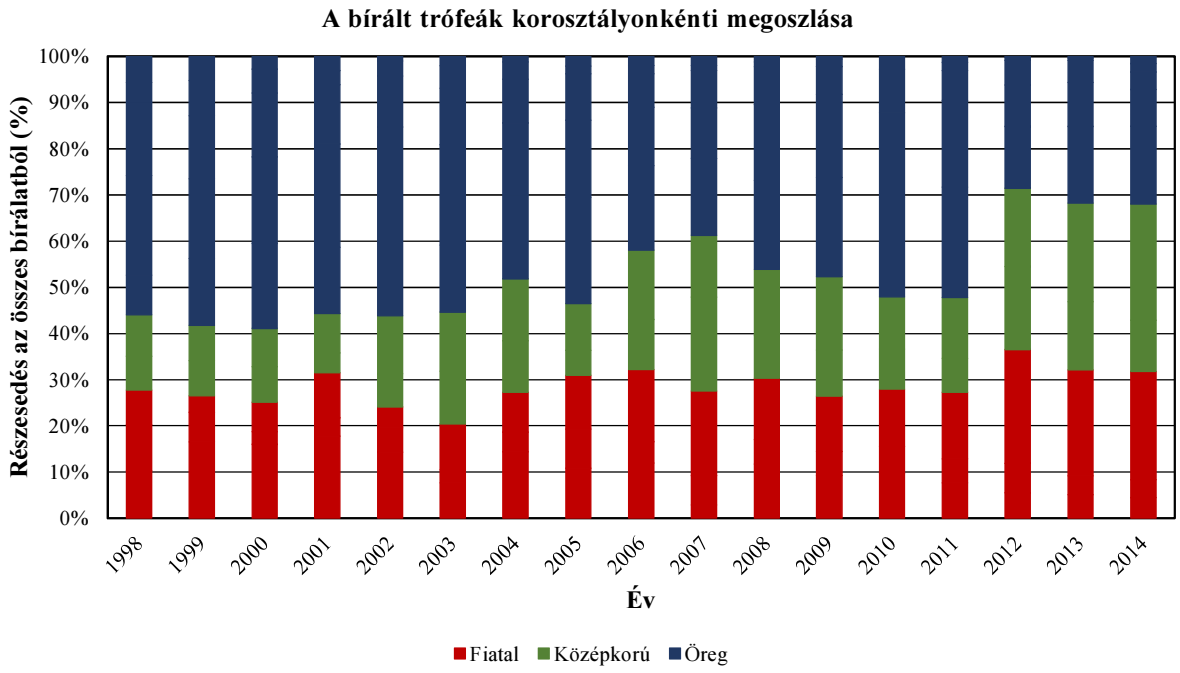

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	8,78	94,42
2	394	15,17	171,69
3	1049	19,86	259,22
4	788	21,17	301,87
5	1064	21,77	320,97
6	1325	22,80	363,01
7	1182	22,83	374,18
8	644	22,03	353,15
9	180	21,80	339,56
9<	122	20,39	317,94

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	5,81	65,70
2	394	12,52	145,00
3	1049	18,06	212,28
4	788	19,11	244,93
5	1064	20,30	272,62
6	1325	21,68	321,60
7	1182	20,80	324,81
8	644	19,60	309,29
9	180	19,07	289,33
9<	122	15,45	259,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	10,91	113,12
2	394	18,61	205,73
3	1049	21,85	285,98
4	788	23,20	372,76
5	1064	23,20	366,50
6	1325	24,76	412,85
7	1182	24,44	403,58
8	644	23,88	384,08
9	180	25,48	423,27
9<	122	23,67	399,00

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	5,81	65,70
2	394	12,52	145,00
3	1049	18,06	212,28
4	788	19,11	244,93
5	1064	20,30	272,62
6	1325	21,68	321,60
7	1182	20,80	324,81
8	644	19,60	309,29
9	180	19,07	289,33
9<	122	15,45	259,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	2013	2012
2	394	2014	2014
3	1049	2000	2003
4	788	2001	2003
5	1064	2002	2003
6	1325	1998	2003
7	1182	2014	2003
8	644	2014	2011
9	180	2007	2013
9<	122	2014	2013

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	10,91	113,12
2	394	18,61	205,73
3	1049	21,85	285,98
4	788	23,20	372,76
5	1064	23,20	366,50
6	1325	24,76	412,85
7	1182	24,44	403,58
8	644	23,88	384,08
9	180	25,48	423,27
9<	122	23,67	399,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	2005	2000
2	394	2000	2008
3	1049	2006	2014
4	788	2006	2008
5	1064	2005	2008
6	1325	2005	2005
7	1182	1999	1999
8	644	1999	2004
9	180	2006	2014
9<	122	2006	2005

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	5,11	47,42
2	394	6,09	60,73
3	1049	3,79	73,70
4	788	4,10	127,82
5	1064	2,90	93,88
6	1325	3,08	91,25
7	1182	3,64	78,77
8	644	4,28	74,78
9	180	6,41	133,94
9<	122	8,22	140,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	719	58,2%	50,2%
2	394	40,1%	35,4%
3	1049	19,1%	28,4%
4	788	19,3%	42,3%
5	1064	13,3%	29,2%
6	1325	13,5%	25,1%
7	1182	15,9%	21,1%
8	644	19,4%	21,2%
9	180	29,4%	39,4%
9<	122	40,3%	44,0%

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

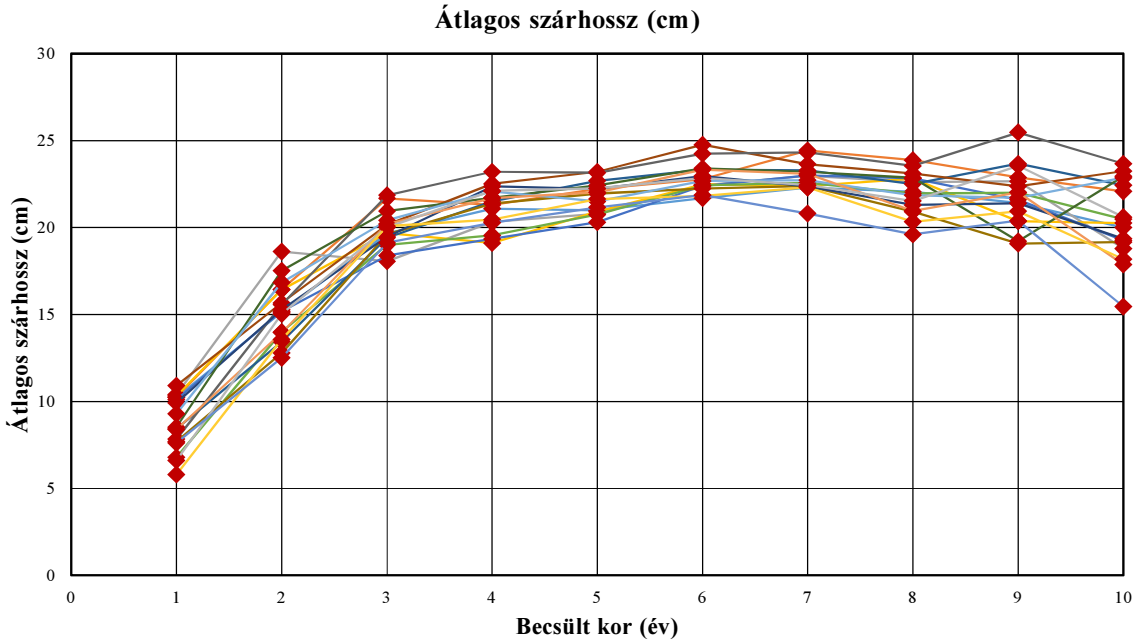

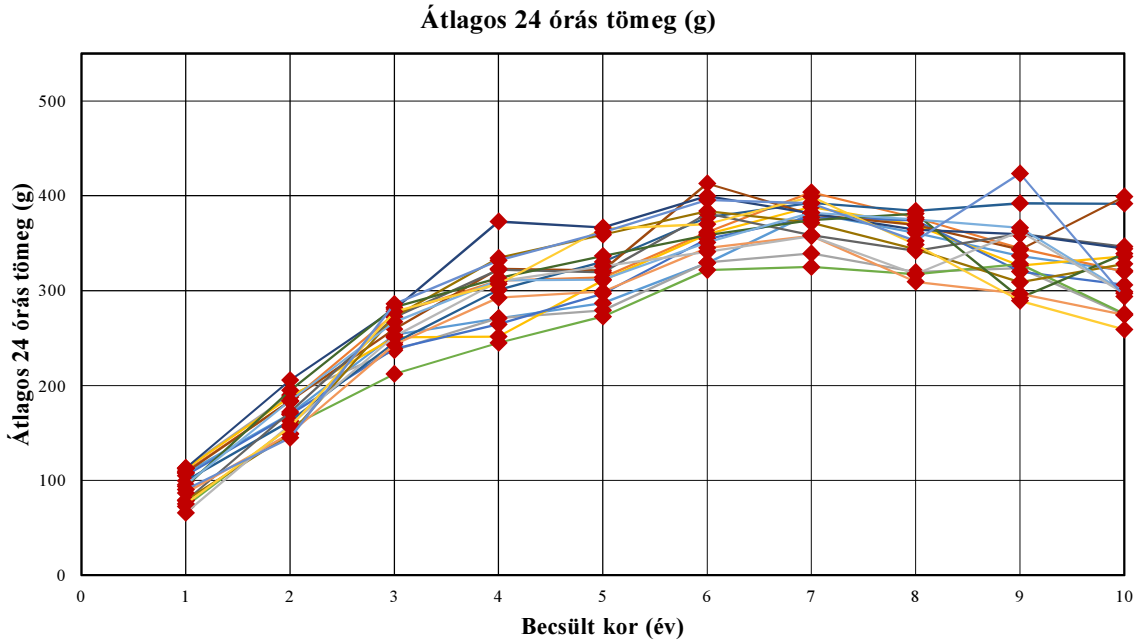

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

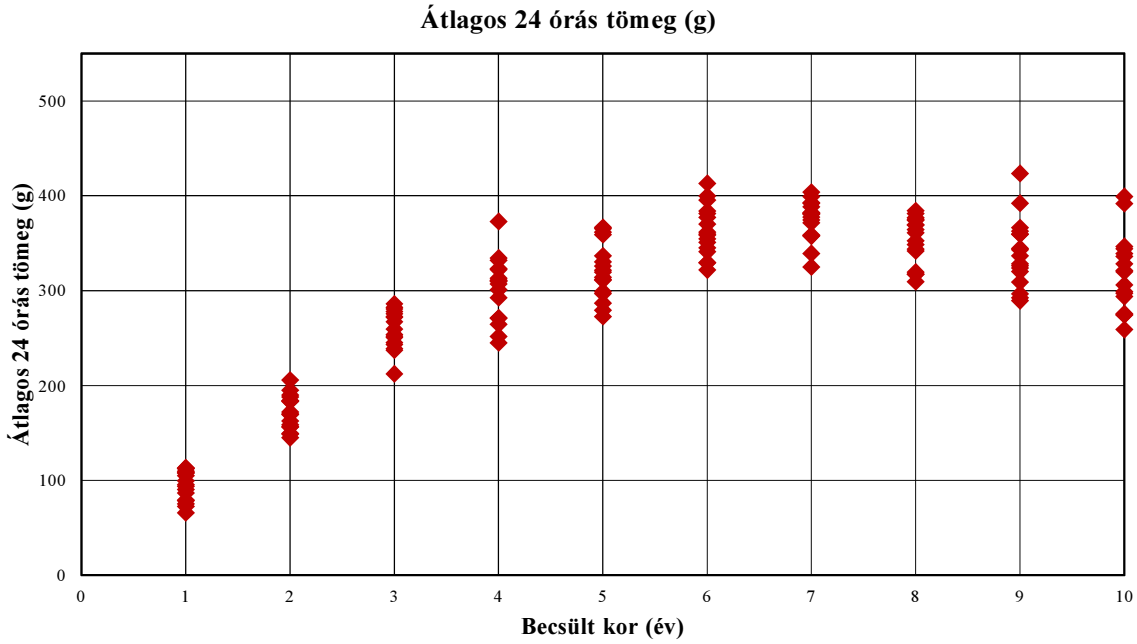

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	31	10,24	107,65
1998	2	30	15,13	170,17
1998	3	23	19,66	253,57
1998	4	22	21,08	270,95
1998	5	27	20,99	286,81
1998	6	26	21,68	329,19
1998	7	65	22,29	381,58
1998	8	48	22,04	360,77
1998	9	13	21,40	336,54
1998	9<	17	20,00	321,12
1999	1	41	10,26	109,98
1999	2	16	16,44	183,31
1999	3	9	21,67	275,56
1999	4	19	21,29	310,53
1999	5	19	22,21	314,00
1999	6	36	22,78	361,50
1999	7	43	24,44	403,58
1999	8	34	23,88	376,68
1999	9	19	22,87	344,58
1999	9<	13	22,08	319,85
2000	1	52	10,40	113,12
2000	2	9	18,61	190,00
2000	3	21	18,06	237,19
2000	4	25	20,32	271,12
2000	5	27	20,79	279,22
2000	6	60	22,40	329,67
2000	7	61	22,98	339,20
2000	8	45	22,61	319,42
2000	9	17	22,65	323,82
2000	9<	9	18,78	274,78
2001	1	58	10,34	112,34
2001	2	13	16,42	187,85
2001	3	32	19,69	250,81
2001	4	14	19,11	251,64
2001	5	28	20,91	310,89
2001	6	47	22,48	359,51
2001	7	73	22,38	388,22
2001	8	42	22,80	369,02
2001	9	10	20,35	326,30
2001	9<	10	20,25	336,10
2002	1	57	10,11	105,00
2002	2	21	15,18	169,38
2002	3	18	18,39	238,83
2002	4	29	19,34	264,66
2002	5	50	20,30	296,84
2002	6	64	22,39	354,47
2002	7	99	22,98	377,28
2002	8	44	22,83	374,02
2002	9	13	21,60	320,00
2002	9<	4	19,25	306,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	30	6,79	72,50
2003	2	11	13,99	156,55
2003	3	39	19,01	212,28
2003	4	45	19,55	244,93
2003	5	50	20,74	272,62
2003	6	57	22,40	321,60
2003	7	85	22,57	324,81
2003	8	48	21,95	317,19
2003	9	19	21,99	328,11
2003	9<	8	20,47	275,75
2004	1	58	8,43	99,29
2004	2	17	13,44	162,59
2004	3	35	19,41	245,23
2004	4	45	21,50	300,87
2004	5	54	22,69	330,35
2004	6	73	23,34	377,22
2004	7	63	23,29	392,51
2004	8	38	22,49	384,08
2004	9	15	23,68	391,93
2004	9<	5	22,42	391,60
2005	1	46	10,91	108,33
2005	2	36	15,67	183,83
2005	3	50	20,16	259,50
2005	4	23	22,50	322,91
2005	5	43	23,20	321,47
2005	6	98	24,76	412,85
2005	7	71	23,66	380,44
2005	8	43	23,09	369,21
2005	9	7	22,36	343,14
2005	9<	9	23,24	399,00
2006	1	54	7,84	78,33
2006	2	21	15,57	172,19
2006	3	71	21,85	272,00
2006	4	49	23,20	321,92
2006	5	68	23,15	319,40
2006	6	83	24,25	381,25
2006	7	57	24,32	358,47
2006	8	33	23,55	341,85
2006	9	8	25,48	359,63
2006	9<	9	23,67	346,44
2007	1	13	7,71	78,92
2007	2	29	12,78	148,83
2007	3	84	19,61	272,69
2007	4	93	21,37	334,29
2007	5	61	21,95	358,87
2007	6	76	22,24	383,75
2007	7	50	22,38	371,42
2007	8	37	20,91	343,46
2007	9	5	19,07	309,00
2007	9<	9	19,16	328,11

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	57	9,93	113,07
2008	2	26	15,28	205,73
2008	3	65	19,46	280,43
2008	4	45	22,36	372,76
2008	5	70	22,22	366,50
2008	6	94	22,96	399,60
2008	7	80	22,36	381,15
2008	8	40	21,28	364,13
2008	9	5	21,39	359,20
2008	9<	6	19,35	344,17
2009	1	46	8,54	93,65
2009	2	26	17,51	194,92
2009	3	60	20,95	282,45
2009	4	50	21,71	313,08
2009	5	79	22,41	336,57
2009	6	107	23,42	358,57
2009	7	90	23,21	374,30
2009	8	30	22,85	381,03
2009	9	8	19,20	292,38
2009	9<	3	22,93	339,00
2010	1	52	9,30	95,23
2010	2	32	16,84	183,97
2010	3	67	20,40	267,15
2010	4	47	22,07	310,94
2010	5	61	21,50	311,69
2010	6	116	22,67	350,91
2010	7	99	22,72	382,08
2010	8	51	21,85	375,04
2010	9	14	21,70	366,14
2010	9<	1	22,85	299,00
2011	1	40	8,40	86,70
2011	2	27	13,96	149,52
2011	3	76	20,20	243,30
2011	4	38	21,68	292,61
2011	5	69	22,02	298,97
2011	6	125	23,34	344,91
2011	7	98	23,08	357,68
2011	8	34	20,96	309,29
2011	9	9	22,02	296,67
2011	9<	7	17,87	274,29
2012	1	30	6,62	65,70
2012	2	35	15,03	158,63
2012	3	135	20,01	251,87
2012	4	98	22,11	309,80
2012	5	93	22,24	325,65
2012	6	73	22,84	340,77
2012	7	49	22,43	357,41
2012	8	29	21,52	317,31
2012	9	4	23,56	362,50
2012	9<	1	20,60	297,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	28	5,81	75,07
2013	2	22	13,58	156,32
2013	3	126	20,07	277,84
2013	4	81	20,45	306,98
2013	5	117	21,63	365,17
2013	6	91	21,81	369,99
2013	7	52	22,30	398,98
2013	8	26	20,33	348,58
2013	9	3	20,93	289,33
2013	9<	2	18,18	259,00
2014	1	26	7,63	90,19
2014	2	23	12,52	145,00
2014	3	138	19,11	285,98
2014	4	65	20,27	331,74
2014	5	148	21,15	361,40
2014	6	99	21,86	395,36
2014	7	47	20,80	392,00
2014	8	22	19,60	352,45
2014	9	11	20,39	423,27
2014	9<	9	15,45	293,78

Őz érmesarány (%) 2003

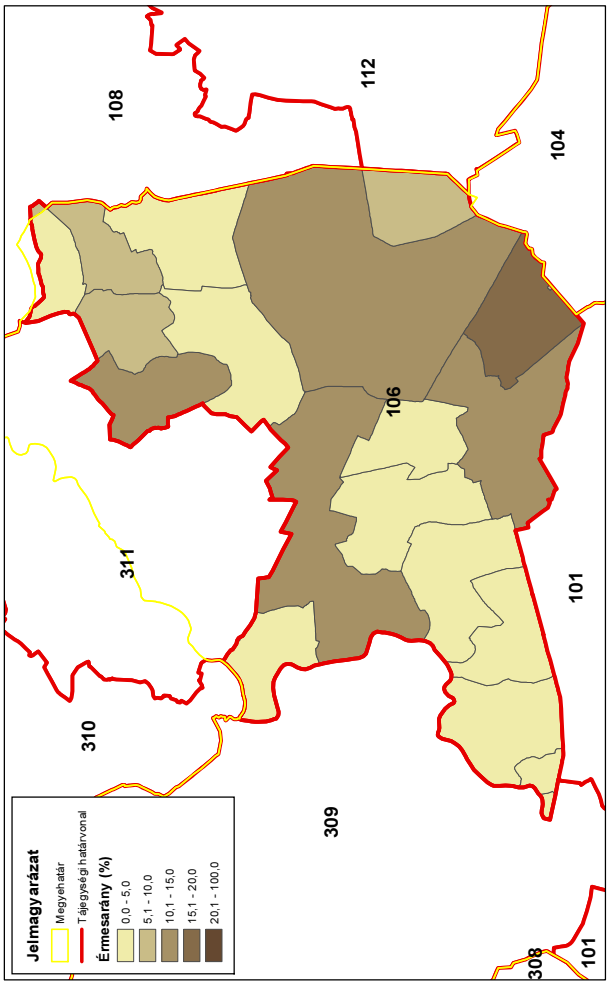

Őz érmesarány (%) 2014

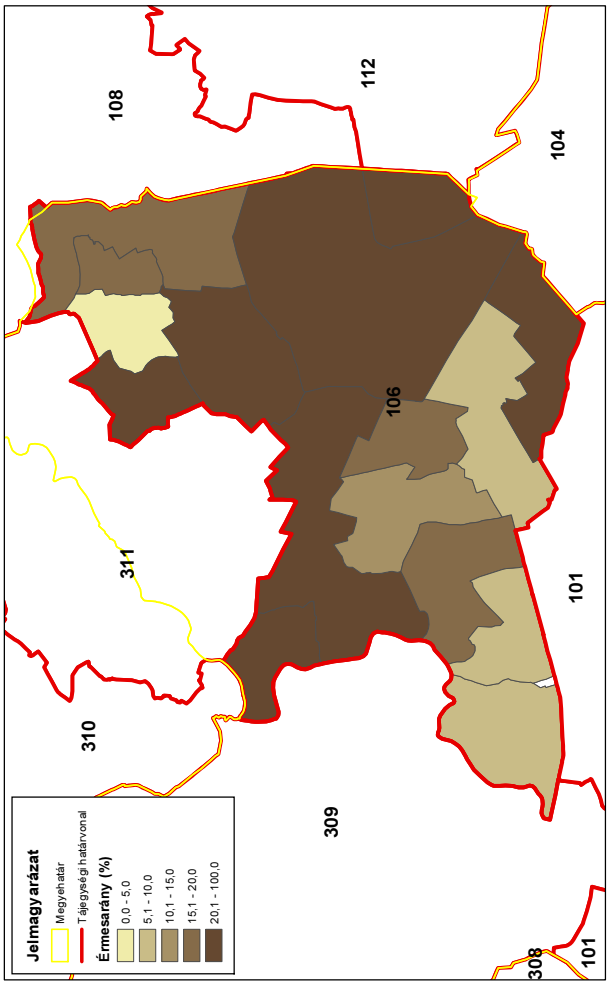

Őz érmesarány (%) 1998

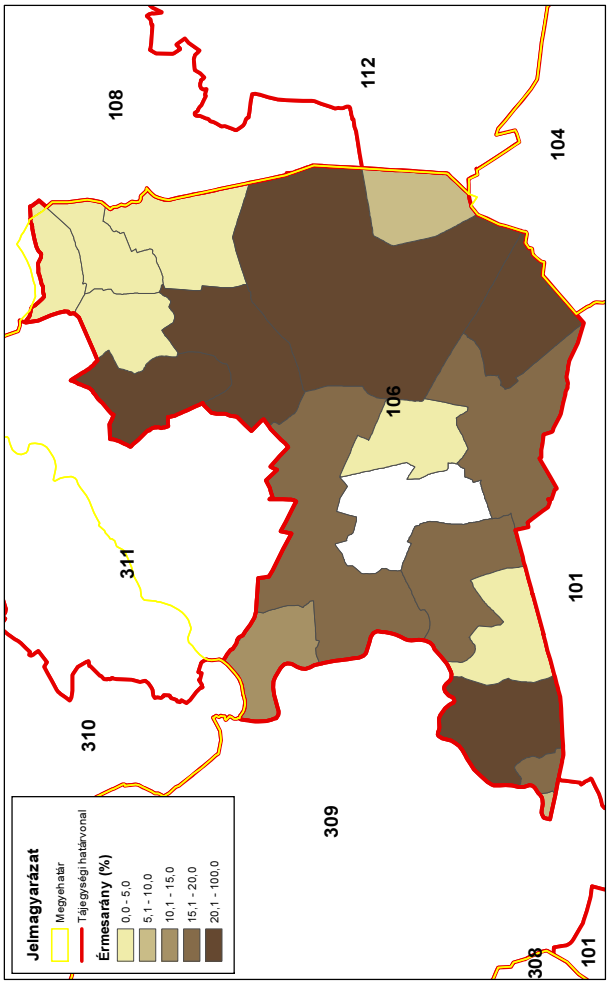

Őz érmesarány (%) 2008

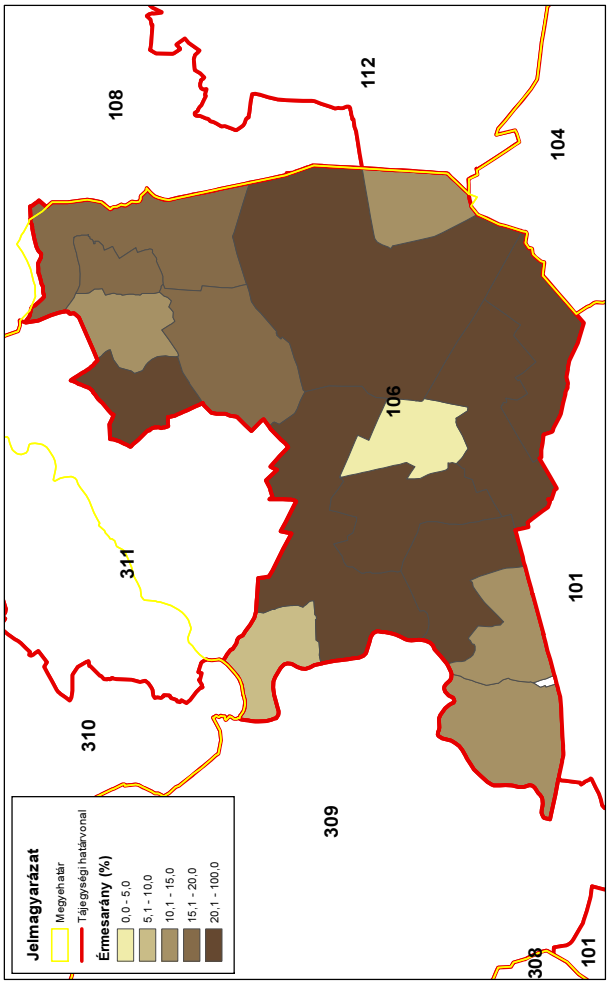

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **106**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

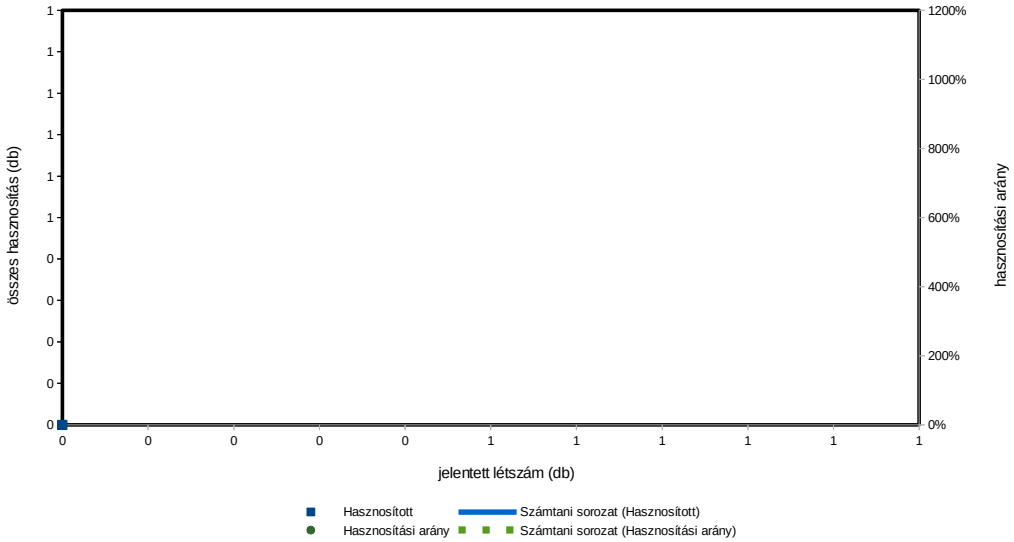

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

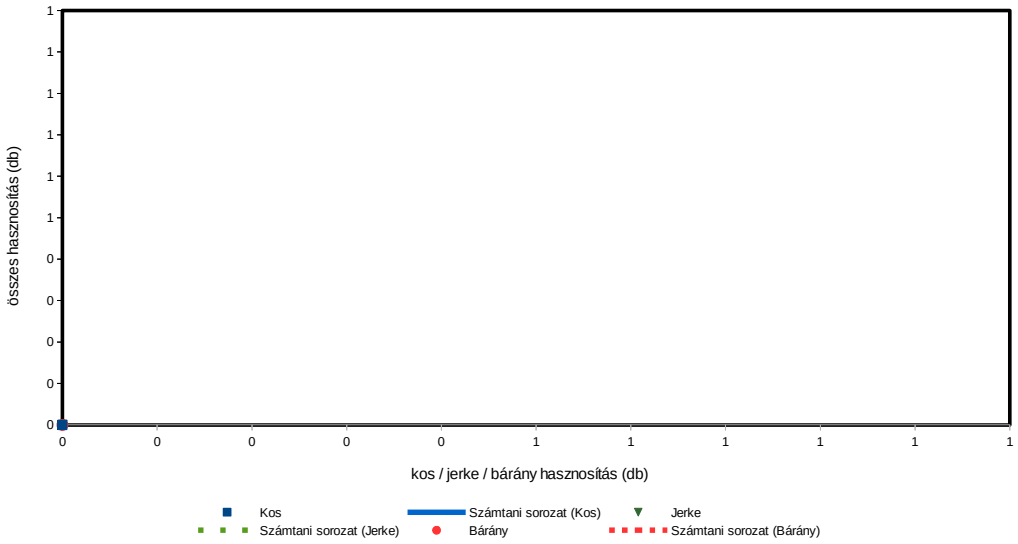

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

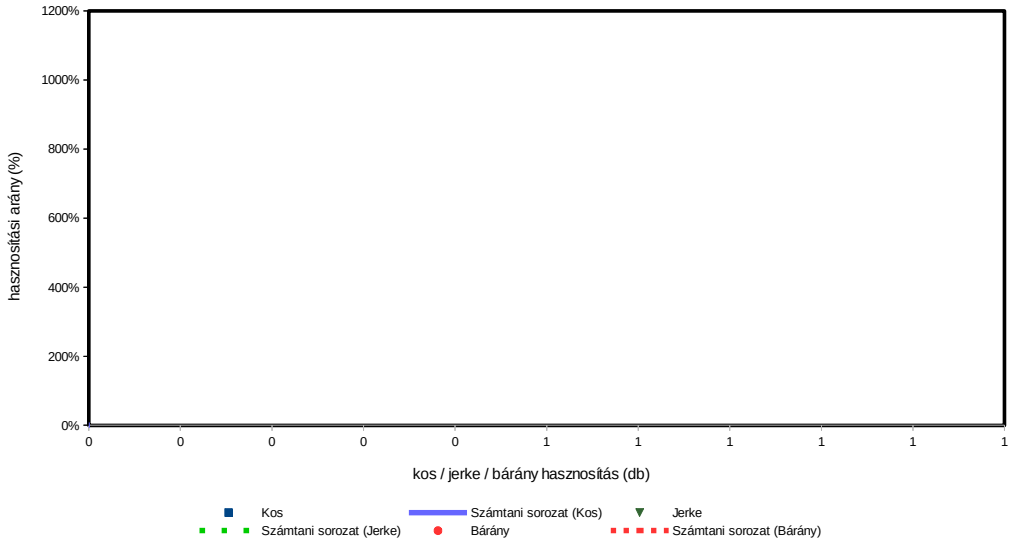

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** (106) a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között erős növekedést mutatott (52→710 pld; **+1265%**), miközben a teríték ezt a jelentett létszámnál lassabban nőtt (61→648 pld; **+962%**). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban >100% volt.
- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól követhető a vaddisznó területfoglalása. Már 2008-ban az tájegység ≈70%-án lőttek vaddisznót, az utolsó évben ez már 100% volt és több >1 db/km^2 terítéket jelentő vadgazdálkodási egység is előfordult. Ez az elterjedés felveti a kérdést, hogy vissza lehet-e még szorítani a vaddisznót?

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány egyes kivételektől eltekintve magas volt (>100-200%), de értékei hektikusak voltak. A grafikonok alapján a hasznosítás (db) és a kan/koca/süldő/malac lelövések pozitív, határozott kapcsolatban állnak. A hasznosítási arány (%) azonban alig mutat kapcsolatot az előbbi lelövések nagyságával.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben fenntartott összetétel a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését okozza. Az utolsó néhány évet leszámítva a kanokhoz képest (20-30%) nagyon kevés kocát lőttek (7-20%) és a süldő és malac lelövés is túl kevés volt (55-65%). Ennek a kocák és a szaporulat kíméletét okozó lelövési összetételnek szerepe van a vaddisznó terjedésében, mert végeredményben állomány-növelő gazdálkodást eredményezett.
- Figyelembe véve, hogy az Alföldön, agrár környezetben (>86% szántó és legelő) a vaddisznónak nincs helye, az eddigi gyakorlat eredménytelennek tekinthető. A vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és elsősorban a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó stabil, szinte teljes elterjedése veszélyes a vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodóira nézve.
- A megtelepedett vaddisznó az intenzív mezőgazdasági rendszerekben rövidesen súlyos károkat okozhat, amik anyagilag ellehetetleníthetik az érintetteket. A jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de a növekvő trend és a töretlenül emelkedő vaddisznólétszám figyelmeztető együttállás.
- A vaddisznó megtelepülésének másik kockázata az apróvadban neki tulajdonítható-tóan keletkező veszteség. A vaddisznó mindenevő faj, ami a tojások, a fiókák és a szaporulat szempontjából többé-kevésbé bizonyított veszteségeket okozhat. Ezek a veszteségek kis sűrűségeknél nem tűnnek fel, de magas egyedszáma esetén az apróvad visszaesése mérhető a vadászati adatok alapján is.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	3	5	22	**30**	12	7	31	2	**52**	400,0%	140,0%	140,9%	**173,3%**
1999	9	14	40	**63**	18	6	16	2	**42**	200,0%	42,9%	40,0%	**66,7%**
2000	8	9	25	**42**	3	0	7	0	**10**	37,5%	0,0%	28,0%	**23,8%**
2001	3	7	14	**24**	12	3	20	9	**44**	400,0%	42,9%	142,9%	**183,3%**
2002	9	11	19	**39**	17	5	39	11	**72**	188,9%	45,5%	205,3%	**184,6%**
2003	14	14	31	**59**	27	14	25	14	**80**	192,9%	100,0%	80,6%	**135,6%**
2004	8	13	31	**52**	32	12	51	7	**102**	400,0%	92,3%	164,5%	**196,2%**
2005	13	17	52	**82**	22	16	40	13	**91**	169,2%	94,1%	76,9%	**111,0%**
2006	13	14	41	**68**	18	8	32	4	**62**	138,5%	57,1%	78,0%	**91,2%**
2007	13	11	35	**59**	39	50	78	22	**189**	300,0%	454,5%	222,9%	**320,3%**
2008	27	34	78	**139**	59	51	141	21	**272**	218,5%	150,0%	180,8%	**195,7%**
2009	26	38	88	**152**	81	61	168	44	**354**	311,5%	160,5%	190,9%	**232,9%**
2010	29	46	124	**199**	57	64	144	36	**301**	196,6%	139,1%	116,1%	**151,3%**
2011	36	58	156	**250**	72	47	117	32	**268**	200,0%	81,0%	75,0%	**107,2%**
2012	53	84	203	**340**	69	63	204	71	**407**	130,2%	75,0%	100,5%	**119,7%**
2013	65	96	245	**406**	84	65	157	89	**395**	129,2%	67,7%	64,1%	**97,3%**
2014	69	91	214	**374**	132	155	275	148	**710**	191,3%	170,3%	128,5%	**189,8%**
Változás	2200,0%	1720,0%	872,7%	1146,7%	1000,0%	2114,3%	787,1%	7300,0%	1265,4%	-52,2%	21,7%	-8,8%	9,5%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,67	7,33	***4,40***	1	0,58	2,58	0,17	***4,43***	***0,29***	***4,71***
1999	1	1,56	4,44	***2,86***	1	0,33	0,89	0,11	***2,67***	***0,33***	***3,00***
2000	1	1,13	3,13	***2,78***	1	0,00	2,33	0,00	**-**	**-**	**-**
2001	1	2,33	4,67	***2,00***	1	0,25	1,67	0,75	***6,67***	***3,00***	***9,67***
2002	1	1,22	2,11	***1,73***	1	0,29	2,29	0,65	***7,80***	***2,20***	***10,00***
2003	1	1,00	2,21	***2,21***	1	0,52	0,93	0,52	***1,79***	***1,00***	***2,79***
2004	1	1,63	3,88	***2,38***	1	0,38	1,59	0,22	***4,25***	***0,58***	***4,83***
2005	1	1,31	4,00	***3,06***	1	0,73	1,82	0,59	***2,50***	***0,81***	***3,31***
2006	1	1,08	3,15	***2,93***	1	0,44	1,78	0,22	***4,00***	***0,50***	***4,50***
2007	1	0,85	2,69	***3,18***	1	1,28	2,00	0,56	***1,56***	***0,44***	***2,00***
2008	1	1,26	2,89	***2,29***	1	0,86	2,39	0,36	***2,76***	***0,41***	***3,18***
2009	1	1,46	3,38	***2,32***	1	0,75	2,07	0,54	***2,75***	***0,72***	***3,48***
2010	1	1,59	4,28	***2,70***	1	1,12	2,53	0,63	***2,25***	***0,56***	***2,81***
2011	1	1,61	4,33	***2,69***	1	0,65	1,63	0,44	***2,49***	***0,68***	***3,17***
2012	1	1,58	3,83	***2,42***	1	0,91	2,96	1,03	***3,24***	***1,13***	***4,37***
2013	1	1,48	3,77	***2,55***	1	0,77	1,87	1,06	***2,42***	***1,37***	***3,78***
2014	1	1,32	3,10	***2,35***	1	1,17	2,08	1,12	***1,77***	***0,95***	***2,73***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	10,0%	16,7%	73,3%	100%	23,1%	13,5%	59,6%	3,8%	100%	**63,2%**	**63,5%**
1999	14,3%	22,2%	63,5%	100%	42,9%	14,3%	38,1%	4,8%	100%	**75,0%**	**42,9%**
2000	19,0%	21,4%	59,5%	100%	30,0%	0,0%	70,0%	0,0%	100%	**100,0%**	**70,0%**
2001	12,5%	29,2%	58,3%	100%	27,3%	6,8%	45,5%	20,5%	100%	**80,0%**	**65,9%**
2002	23,1%	28,2%	48,7%	100%	23,6%	6,9%	54,2%	15,3%	100%	**77,3%**	**69,4%**
2003	23,7%	23,7%	52,5%	100%	33,8%	17,5%	31,3%	17,5%	100%	**65,9%**	**48,8%**
2004	15,4%	25,0%	59,6%	100%	31,4%	11,8%	50,0%	6,9%	100%	**72,7%**	**56,9%**
2005	15,9%	20,7%	63,4%	100%	24,2%	17,6%	44,0%	14,3%	100%	**57,9%**	**58,2%**
2006	19,1%	20,6%	60,3%	100%	29,0%	12,9%	51,6%	6,5%	100%	**69,2%**	**58,1%**
2007	22,0%	18,6%	59,3%	100%	20,6%	26,5%	41,3%	11,6%	100%	**43,8%**	**52,9%**
2008	19,4%	24,5%	56,1%	100%	21,7%	18,8%	51,8%	7,7%	100%	**53,6%**	**59,6%**
2009	17,1%	25,0%	57,9%	100%	22,9%	17,2%	47,5%	12,4%	100%	**57,0%**	**59,9%**
2010	14,6%	23,1%	62,3%	100%	18,9%	21,3%	47,8%	12,0%	100%	**47,1%**	**59,8%**
2011	14,4%	23,2%	62,4%	100%	26,9%	17,5%	43,7%	11,9%	100%	**60,5%**	**55,6%**
2012	15,6%	24,7%	59,7%	100%	17,0%	15,5%	50,1%	17,4%	100%	**52,3%**	**67,6%**
2013	16,0%	23,6%	60,3%	100%	21,3%	16,5%	39,7%	22,5%	100%	**56,4%**	**62,3%**
2014	18,4%	24,3%	57,2%	100%	18,6%	21,8%	38,7%	20,8%	100%	**46,0%**	**59,6%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **106**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

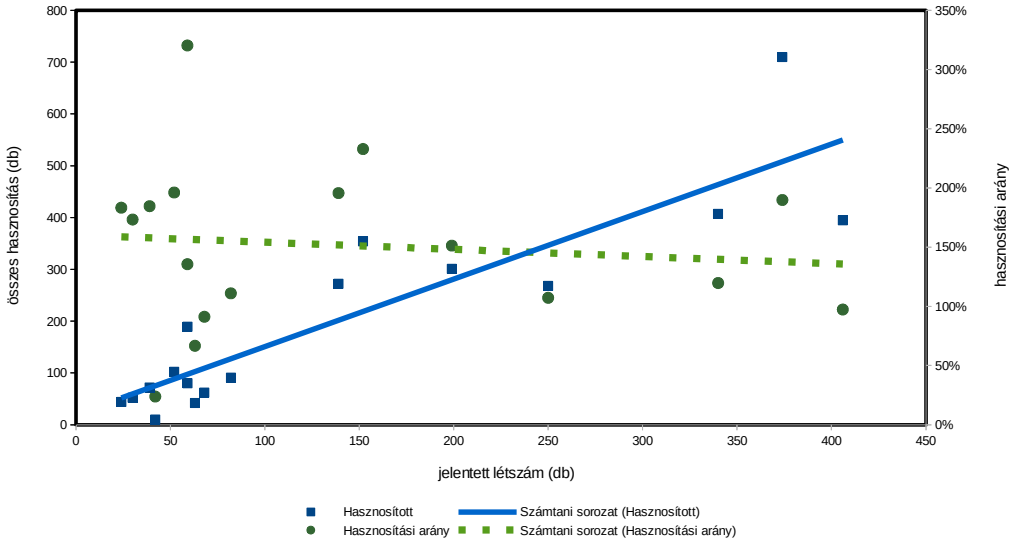

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

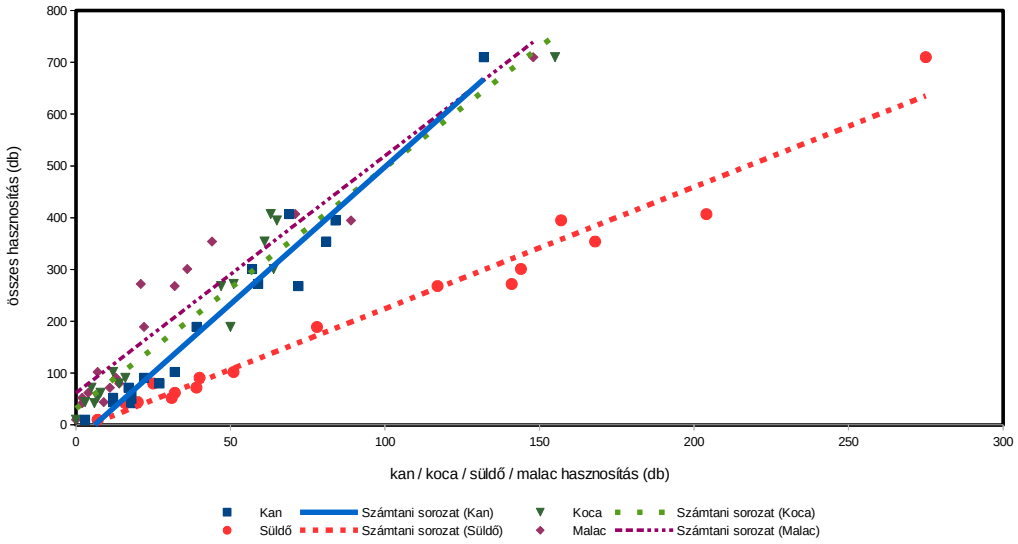

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

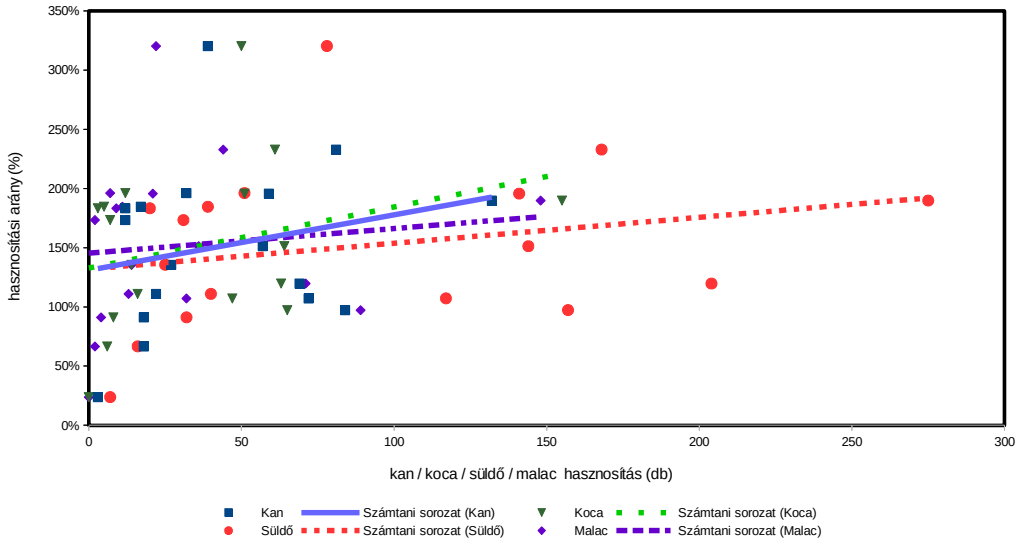

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

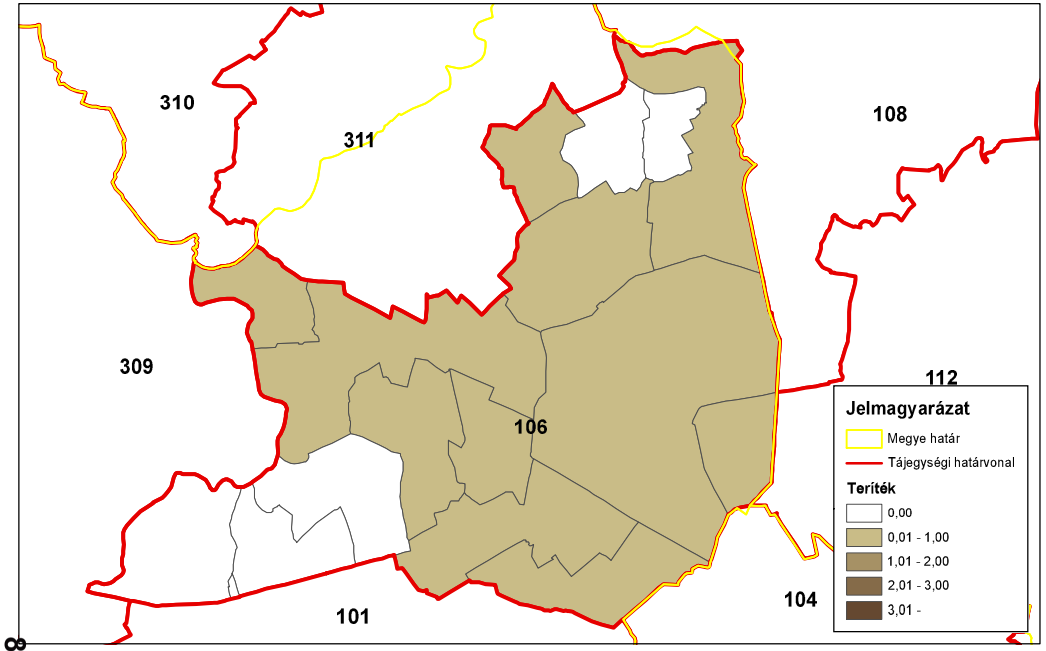

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

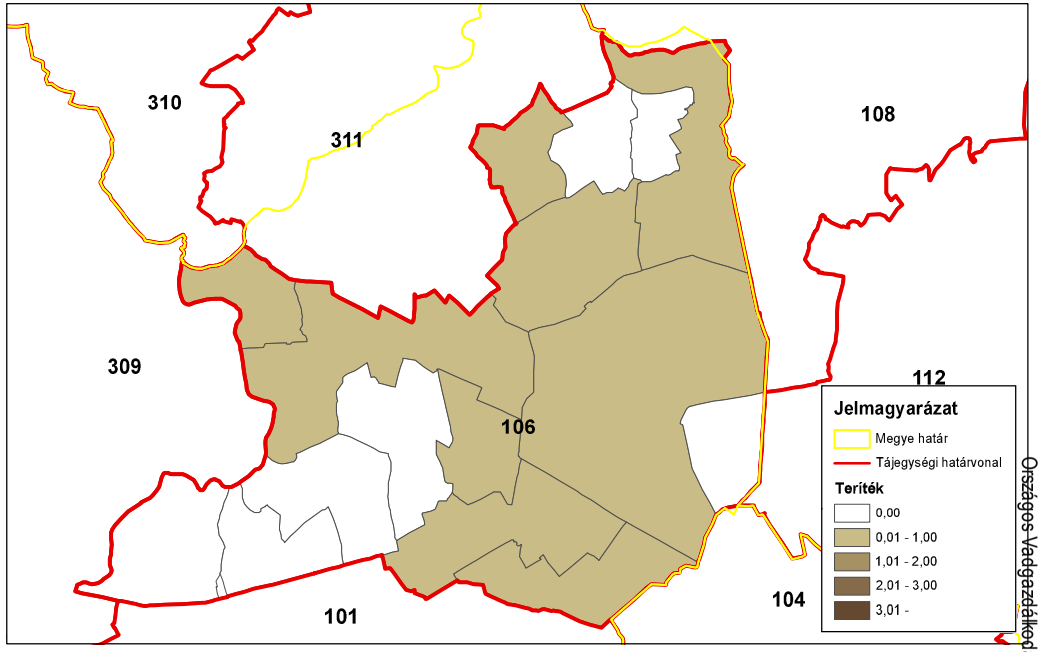

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

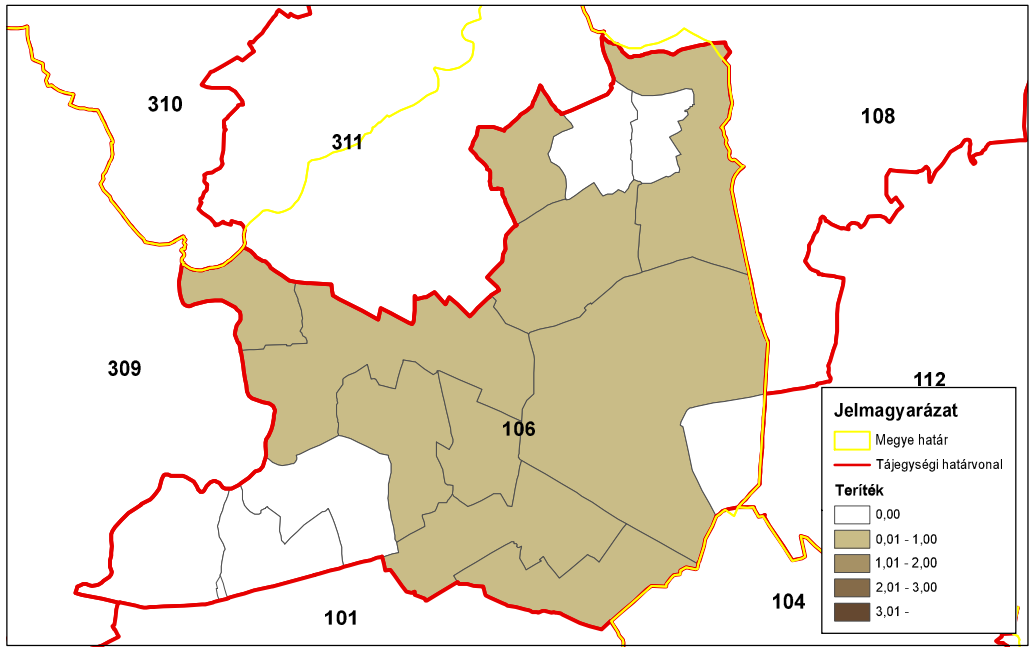

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

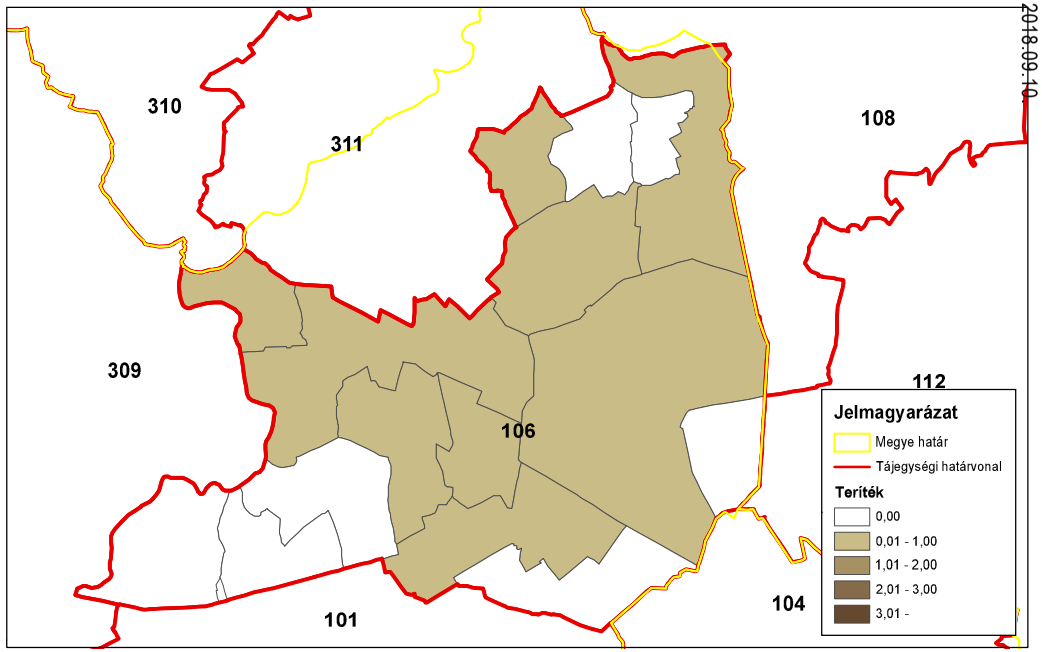

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

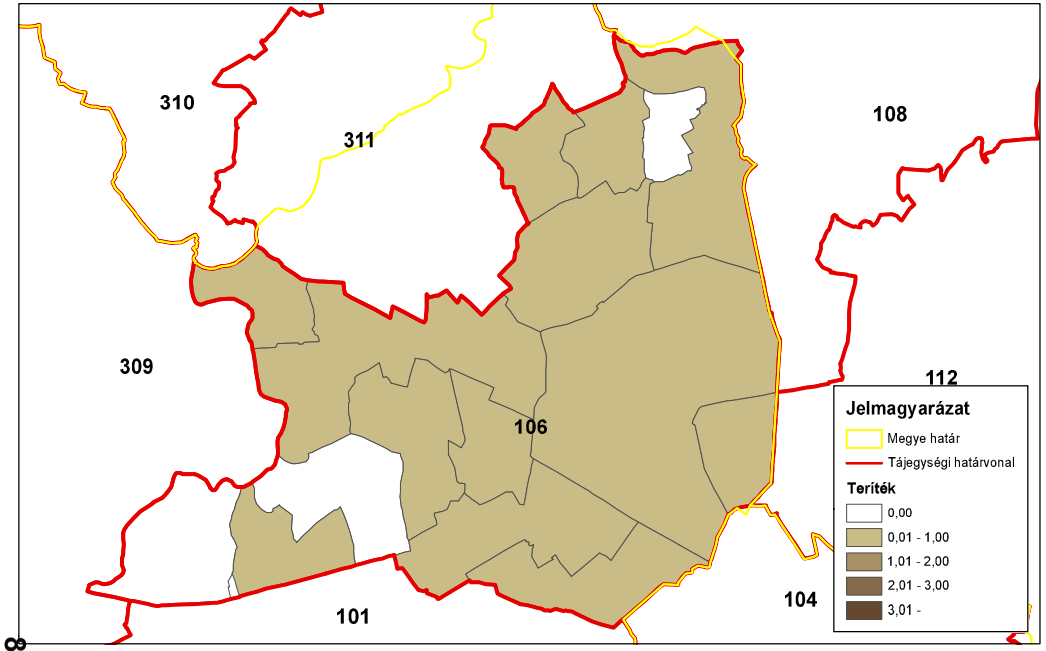

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

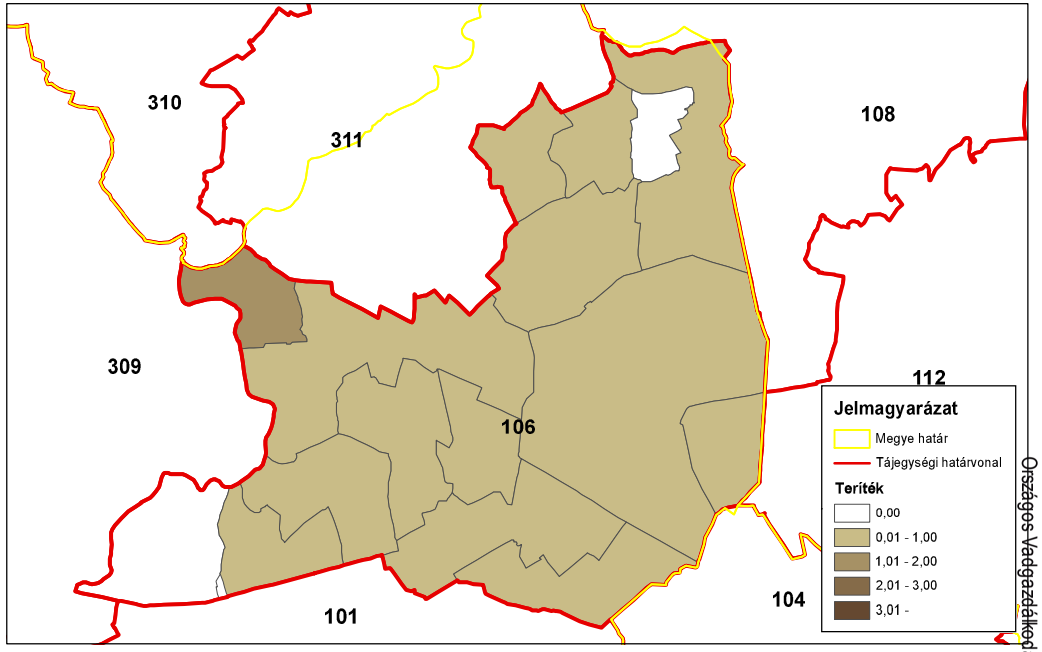

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

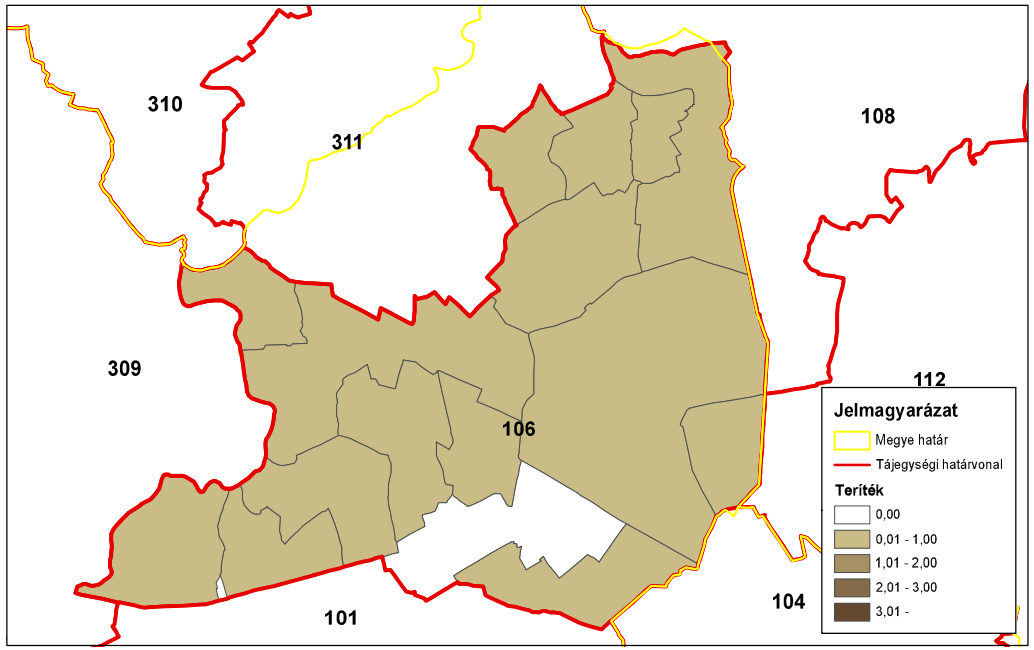

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

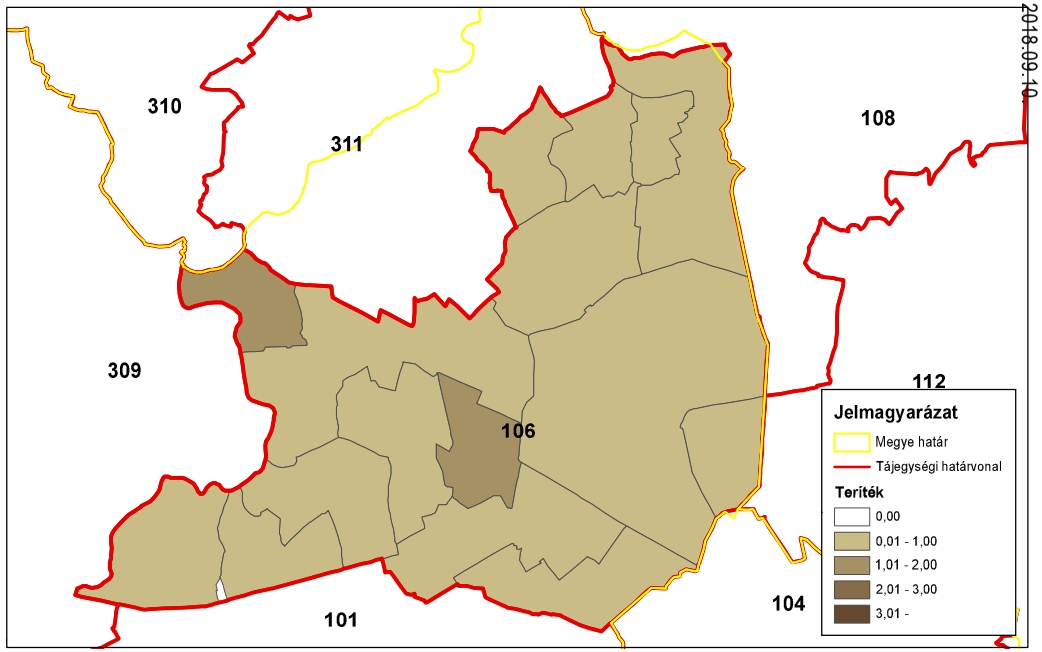

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	1	1	100,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2001	4	3	75,0%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2002	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	4	3	75,0%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2004	5	4	80,0%		1	3	0,0%	25,0%	75,0%
2005	2	1	50,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2006	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	5	3	60,0%		2	1	0,0%	66,7%	33,3%
2008	2	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	10	9	90,0%		4	5	0,0%	44,4%	55,6%
2010	10	4	40,0%	1	1	2	25,0%	25,0%	50,0%
2011	10	8	80,0%		2	6	0,0%	25,0%	75,0%
2012	12	6	50,0%	2	1	3	33,3%	16,7%	50,0%
2013	5	4	80,0%		2	2	0,0%	50,0%	50,0%
2014	15	11	73,3%	2	1	8	18,2%	9,1%	72,7%

A 106. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

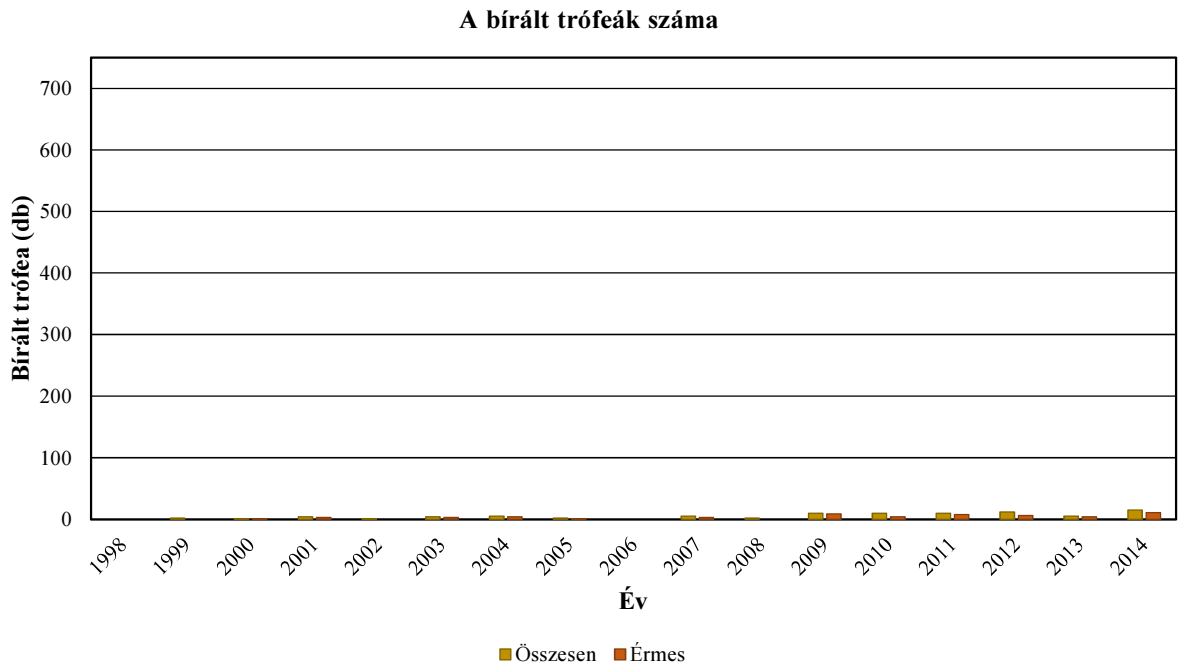

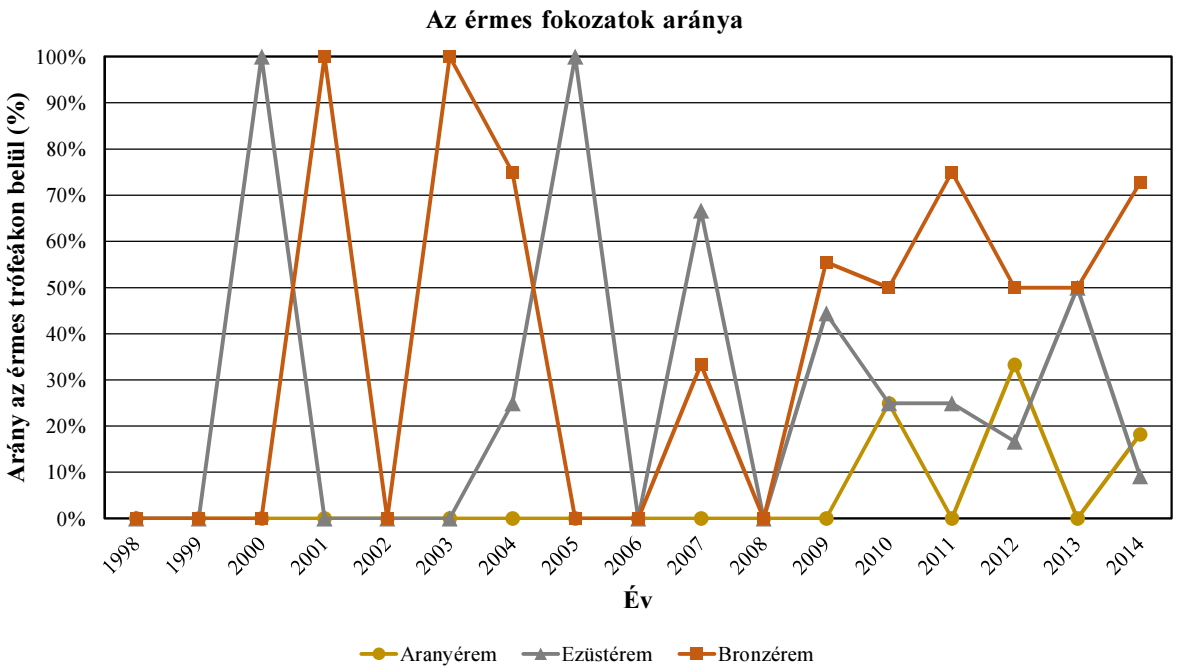

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

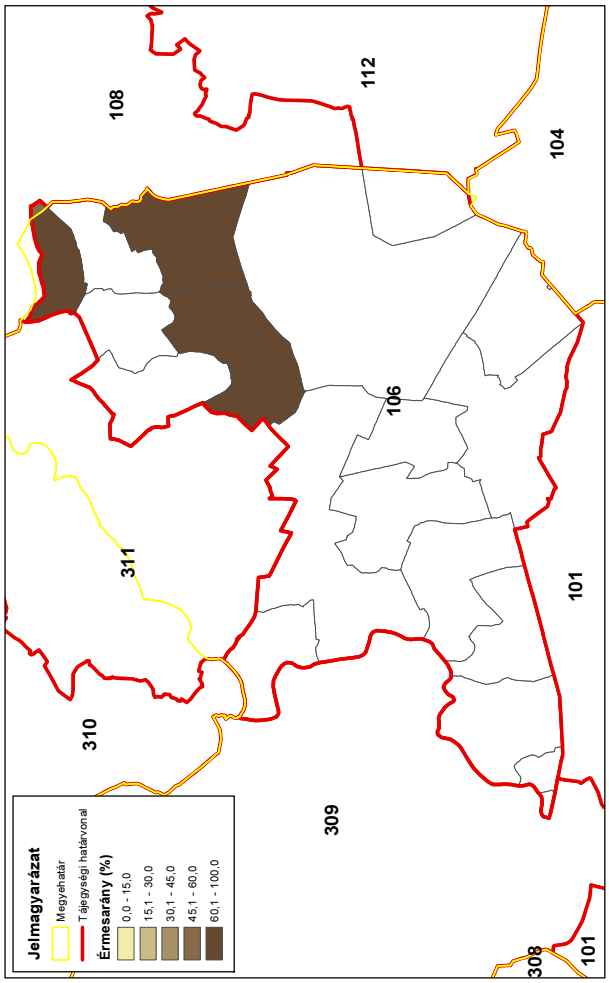

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

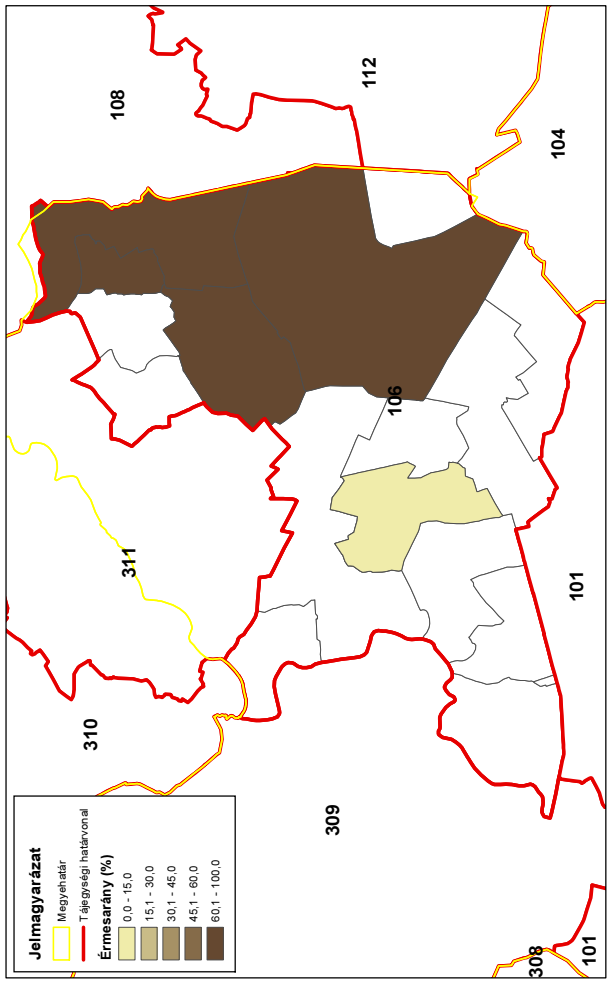

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

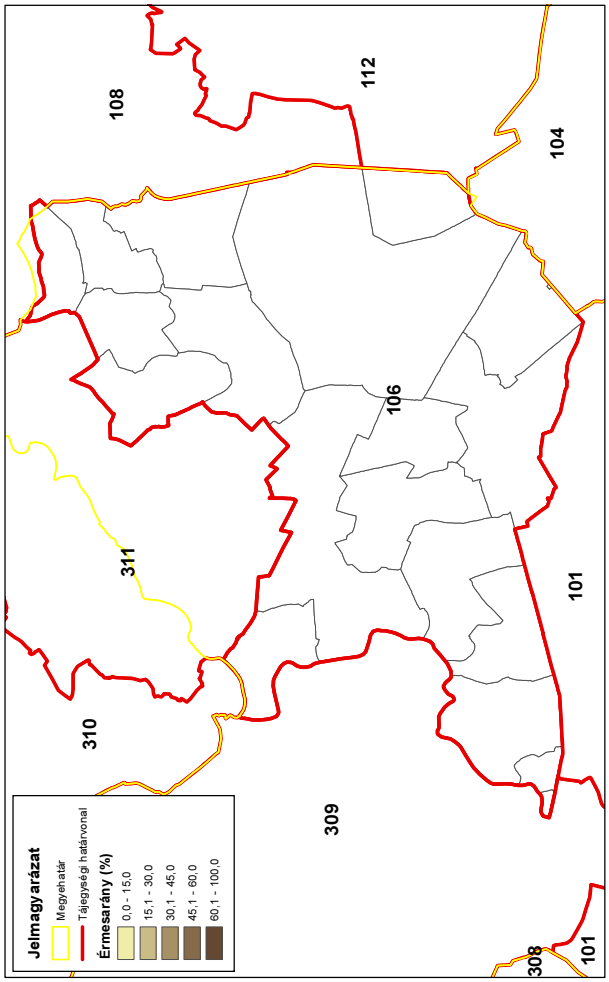

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

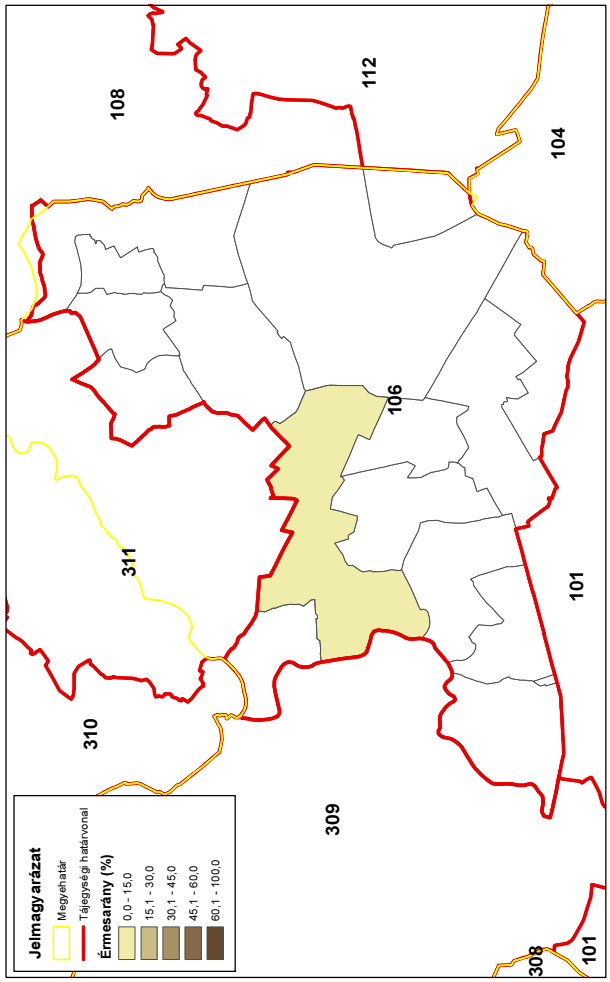

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között csökkent (15 → 10 ezer). 2004-ig jelentősen nőtt az állomány (15 → 23,5 ezer pld), majd folyamatos csökkenés látható. A lelövések 2002-ig háromszorosára növekedtek, majd csökkenés következett be (1,7 → 5 → 1,5 ezer pld). Az élő befogás szintén 2001-2002-ig háromszorosára nőtt (1,7→5,6 ezer pld), majd ingadozásokkal lecsökkent 1,2 ezer pld-ra.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között jól látható összefüggés van. A korreláció erős, azonban a hasznosítás lassabban csökkent, mint a jelentett állomány, tehát a tervszerűséget erősíteni kell.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított arányát tekintve egyensúlyban voltak (50% - 50%) a legtöbb évben, de 2010-től a befogások aránya csökkent hasznosításon belül (60% - 40%). A lelövések aránya összességében nőtt, míg a befogásoké csökkent, ami kedvező a mezei nyúl állomány szempontjából.
- Végig a déli részeken ejtettek el több nyulat, de ott is csökkenő tendencia látszik a sűrűségeloszlásban.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása még itt sem volt teljesen összhangban a létszám változásával, azaz a hasznosítás csökkenésenem érte el az állomány változásából levezethető lehetőségeket.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány 2001-2002-ig jelentősen növekedett (22% →56 %), majd ingadozásokkal visszaesett, de összességében nőtt (20,7%-kal).
- A hasznosítás összetételében látható a lelövések kis túlsúlya, ami kedvező lehet az állomány számára. De még mindig magas a befogások aránya.Elképzelhető, hogy ez is hozzájárult a populáció csökkenéséhez és a későbbi alacsonyabb hasznosításhoz. Mindenesetre még ezt az alacsonyabb hasznosítási értéketsem támasztja alá a populációsűrűség változása. Csökkenteni kellene a hasznosítási arányt.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység az ország egyik jobb mezei nyulas térsége. A mezei nyúl fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak. Ezért a vadgazdálkodási tájegységben a mezei nyúllal való gazdálkodást erősíteni kellene. A mezei nyúl állománya azonban csökkenő, míg a hasznosítása nem csökken kellő mértékben. A fácán hasznosítással együtt változik a mezei nyúl hasznosítása, ami az apróvadas gazdálkodás fontosságát mutatja a tájegységben. Jelzi, hogy itt a gazdálkodók még mindig inkább az apróvaddal szeretnének gazdálkodni. Azonban a megnövekedett hasznosítási arány is veszélyeztetheti az állományt, aminek ellenőrzéséhez és a tudatosabb gazdálkodáshoz szükségesek bizonyos változtatások a becslések és a tervezés területén.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	15 420	1 745	1 689	**3 434**	50,8%	49,2%	**22,3%**
1999	15 325	2 015	3 803	**5 818**	34,6%	65,4%	**38,0%**
2000	19 243	2 563	3 861	**6 424**	39,9%	60,1%	**33,4%**
2001	16 113	3 328	5 642	**8 970**	37,1%	62,9%	**55,7%**
2002	19 389	5 073	5 048	**10 121**	50,1%	49,9%	**52,2%**
2003	23 824	4 416	2 698	**7 114**	62,1%	37,9%	**29,9%**
2004	23 553	4 156	3 938	**8 094**	51,3%	48,7%	**34,4%**
2005	20 940	3 972	3 659	**7 631**	52,1%	47,9%	**36,4%**
2006	20 247	3 016	2 240	**5 256**	57,4%	42,6%	**26,0%**
2007	16 180	3 490	4 107	**7 597**	45,9%	54,1%	**47,0%**
2008	18 150	3 677	4 078	**7 755**	47,4%	52,6%	**42,7%**
2009	15 723	3 633	2 630	**6 263**	58,0%	42,0%	**39,8%**
2010	15 810	1 719	1 131	**2 850**	60,3%	39,7%	**18,0%**
2011	10 250	2 270	1 998	**4 268**	53,2%	46,8%	**41,6%**
2012	12 279	1 406	901	**2 307**	60,9%	39,1%	**18,8%**
2013	11 845	1 376	810	**2 186**	62,9%	37,1%	**18,5%**
2014	10 155	1 519	1 211	**2 730**	55,6%	44,4%	**26,9%**
Változás	-34,1%	-13,0%	-28,3%	-20,5%	9,5%	-9,8%	20,7%
Minimum	10 155	1 376	810	2 186	34,6%	37,1%	18,0%
Maximum	23 824	5 073	5 642	10 121	62,9%	65,4%	55,7%

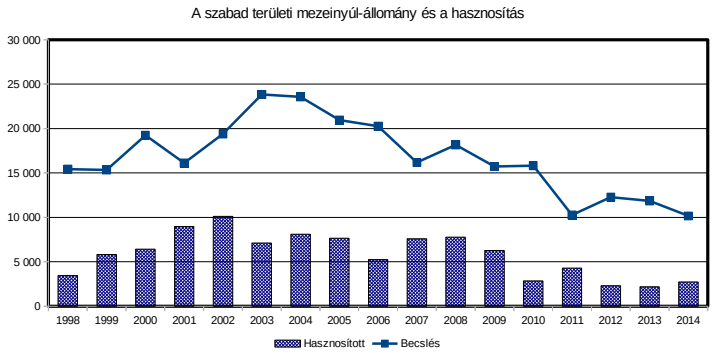

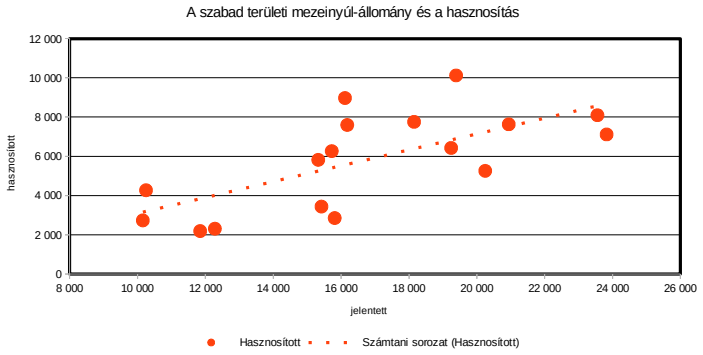

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **106**

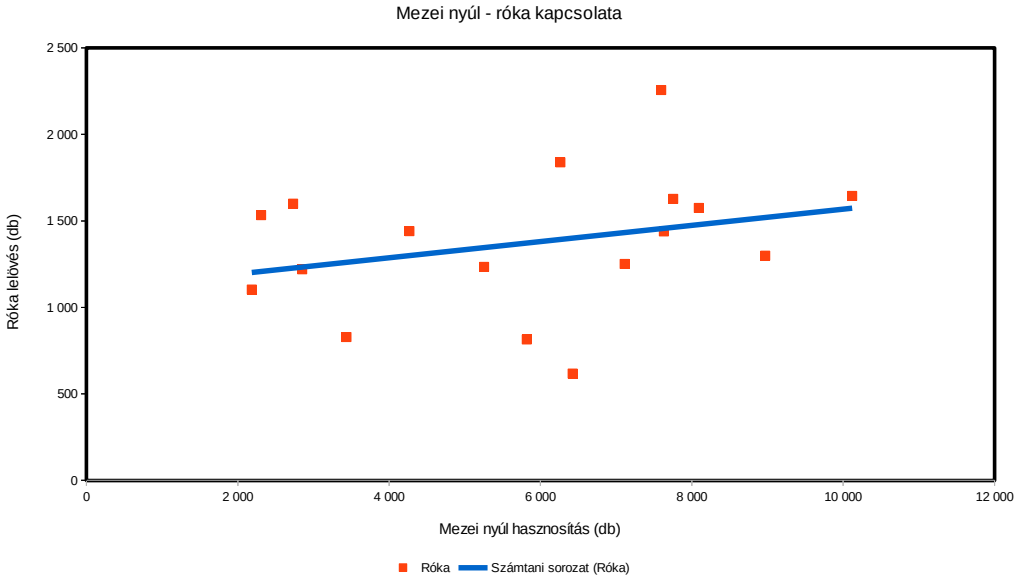

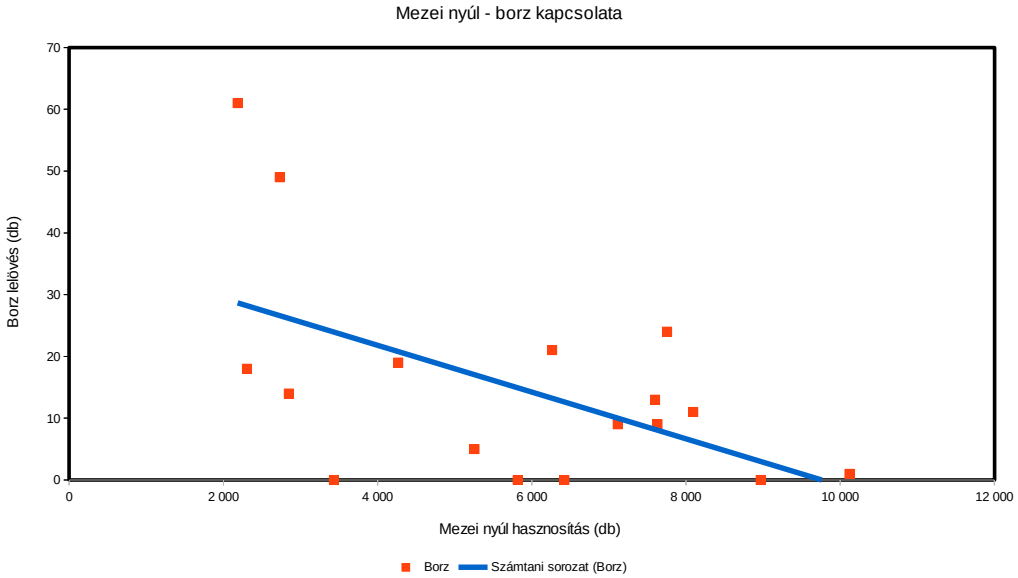

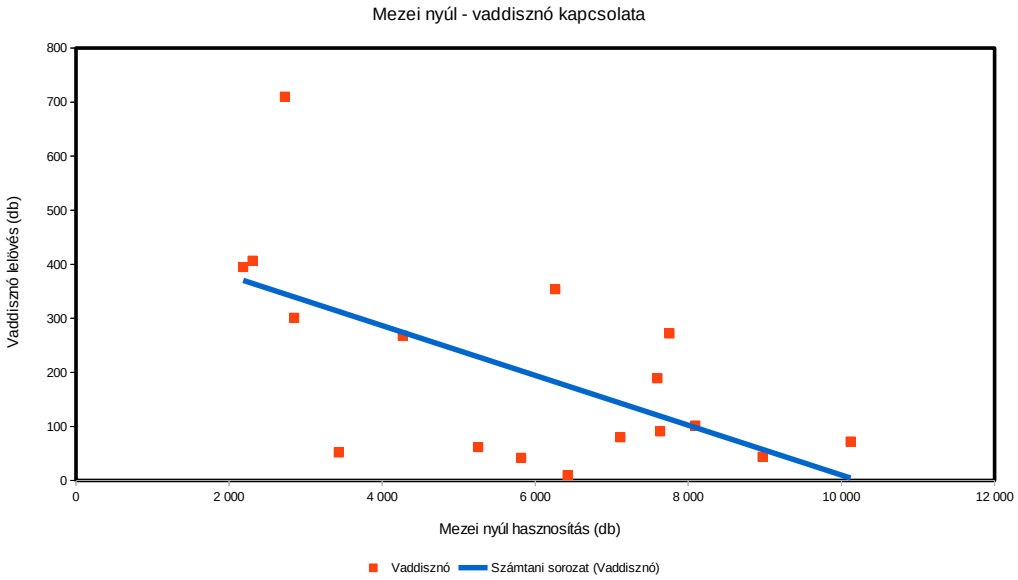

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

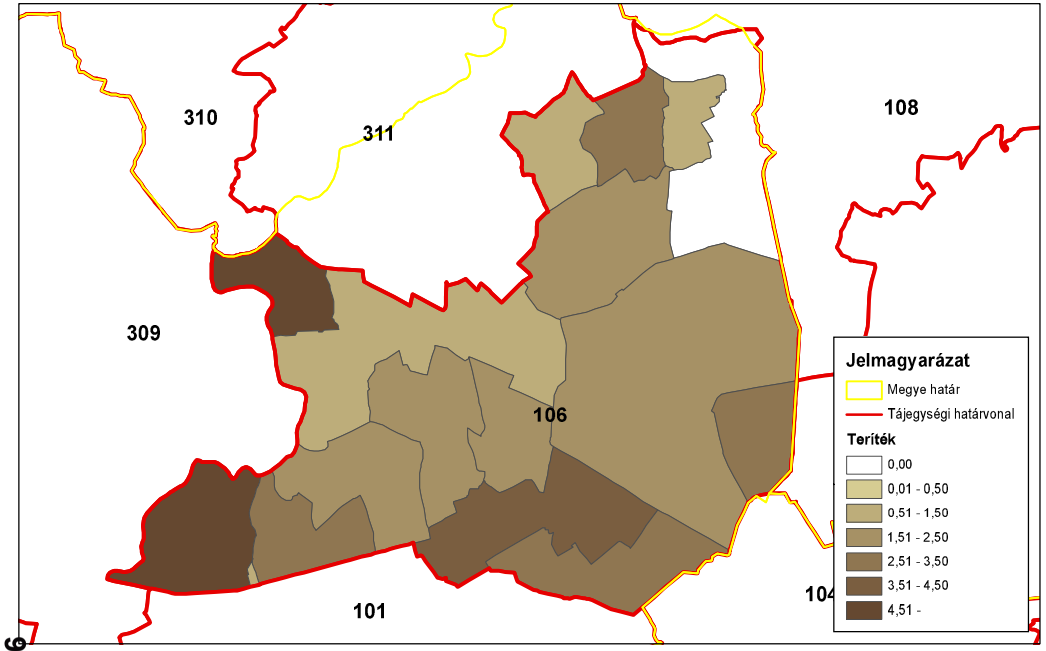

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

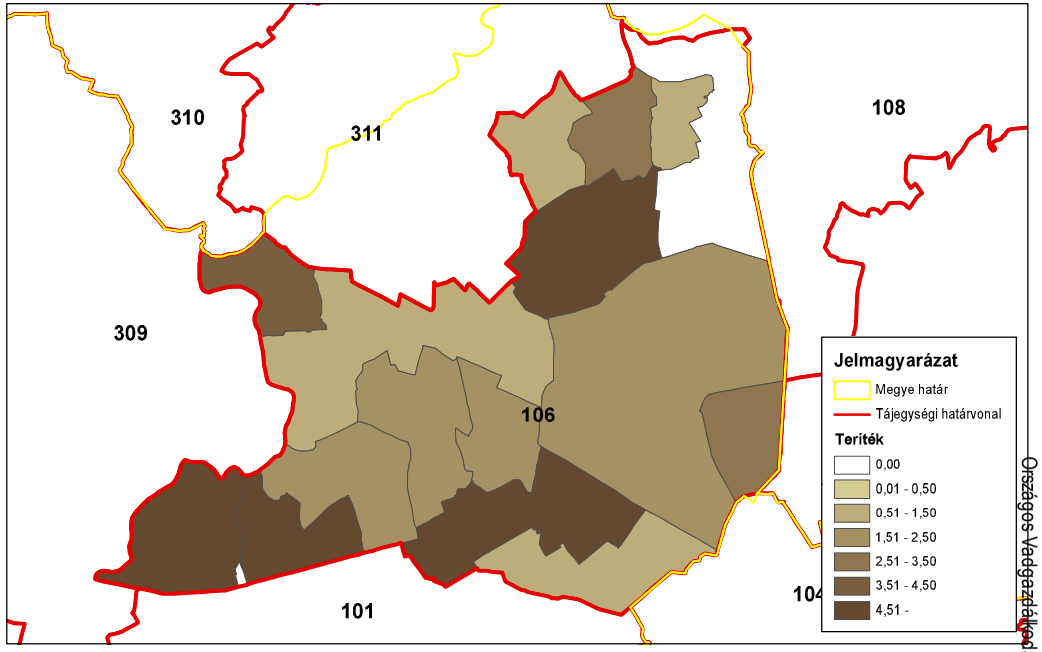

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

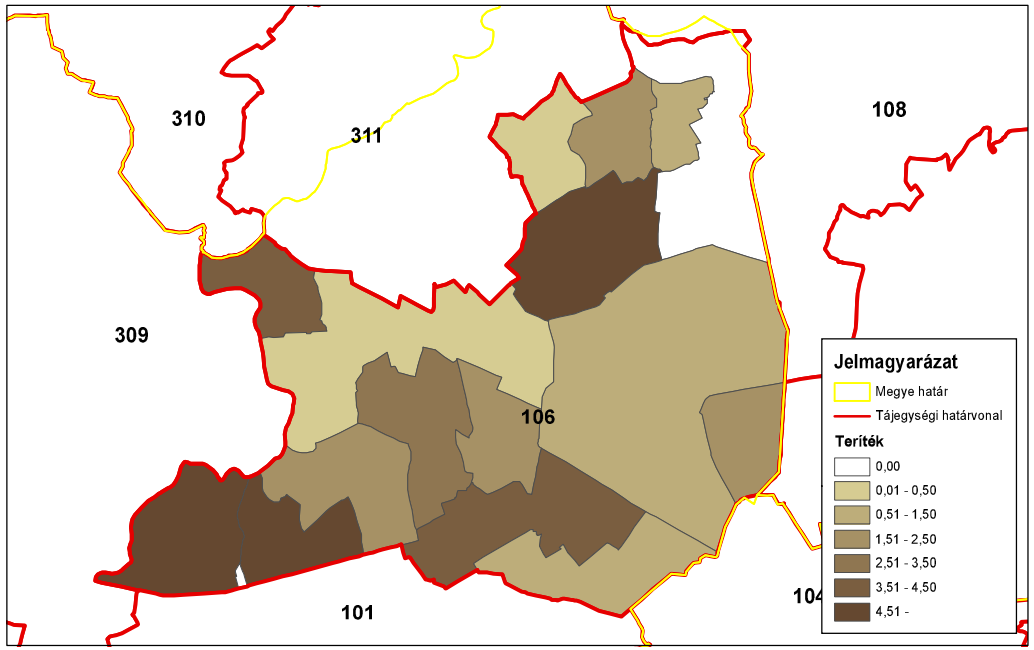

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

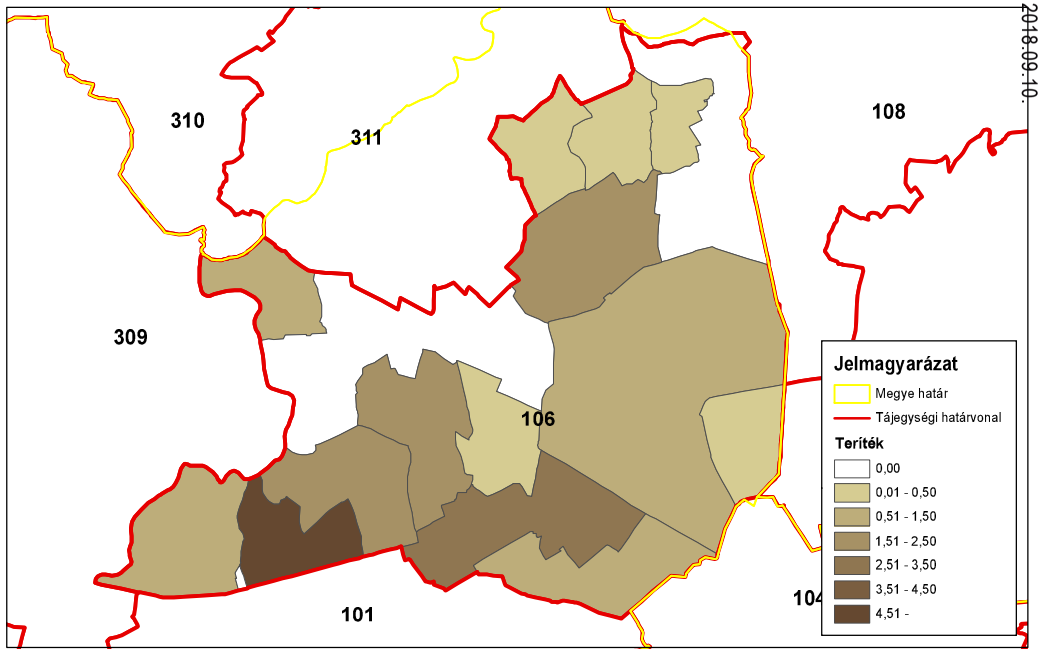

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

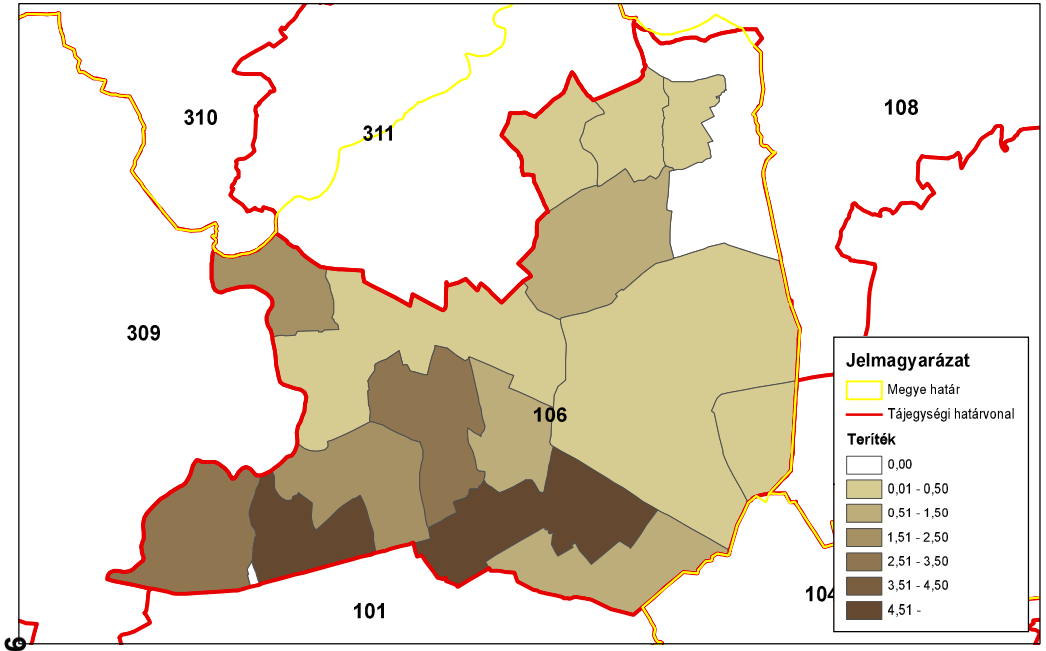

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

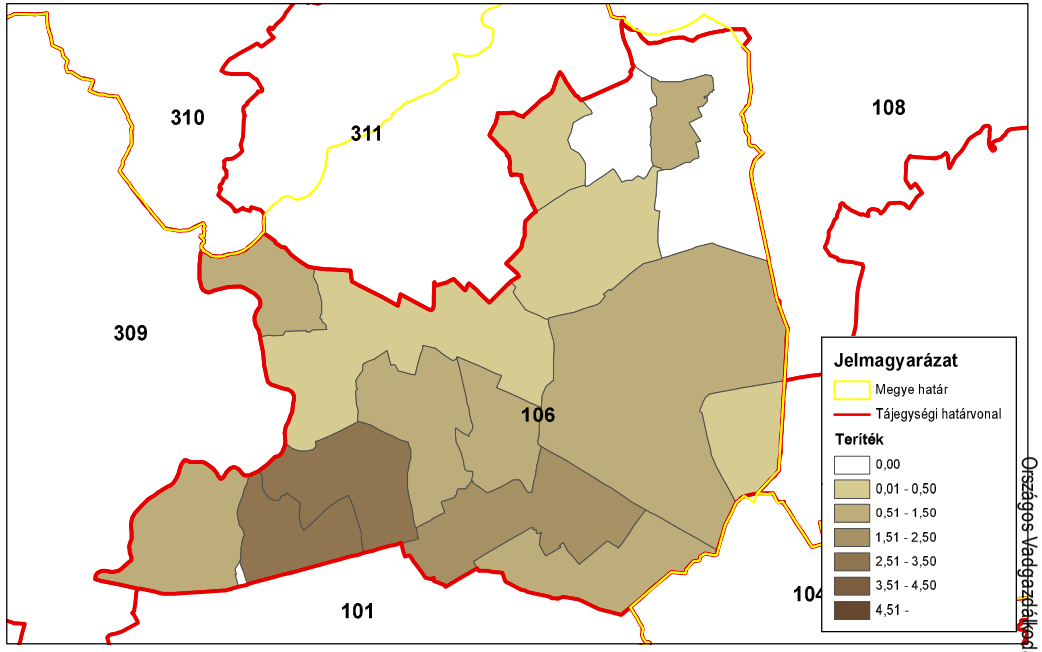

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

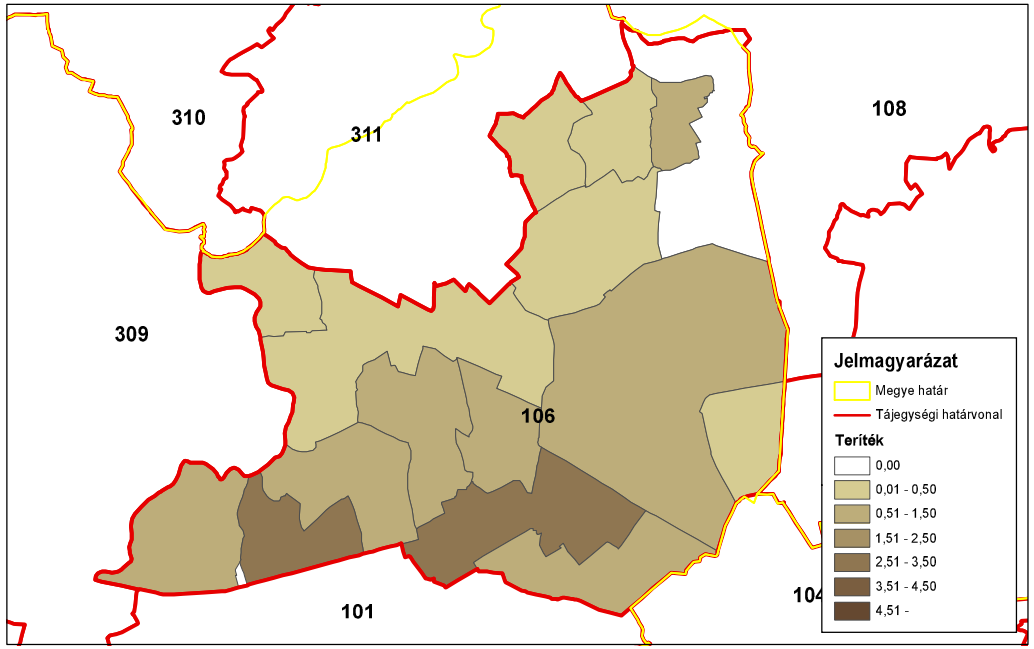

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

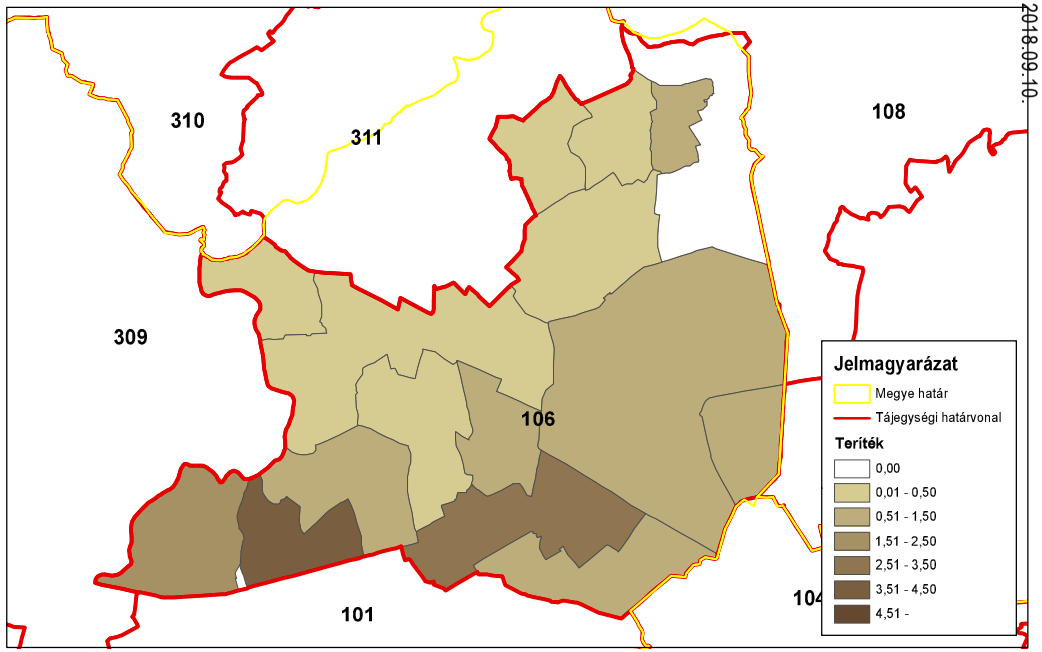

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszak első tervezési ciklusában jelentősen ingadozott, a másodikban a felére csökkent (21.5 ezer → 10.9 ezer; -49.1%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma az első tervezési időszakban jelentősen csökkent, a másodikban enyhén ingadozott, így összességében 18.8%-kal csökkent (25.6 ezer → 20.8 ezer).
- A teríték az első tervezési időszakban erősen ingadozott, a másodikban jelentősen csökkent, de a két szélső év alapján szinten maradt (13.7 ezer → 12.6 ezer; -8.3%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a teríték a tájegység észak-kelet-dél-nyugati átlójában stabilan magas, a fennmaradó többi rész visszaeső hasznosítási értékei okozzák összességében a csökkenést a második ciklusban.
- A **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya megfeleződött, a kibocsátás enyhén csökkent, míg a teríték a második ciklusban esett vissza jelentősen.
- A fácánállomány erős visszaesését okozhatja élőhelyi probléma, ill. a kibocsátás a korábbi évekhez képest alacsonyabb szinten stagnáló értéke, amihez képest viszont a vad állományra túl nagy vadászati nyomás eshet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozott (59.3-137.3%). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás az első tervezési időszakban ingadozott, míg a másodikban jelentősen csökkent, összességében a szélső évek szerint enyhén nőtt (53.8-89.9%; 12.98%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során erősen ingadozó (28.2-89.3%). A kibocsátás megtérülése érdekében az elmúlt évtizedben valószínűleg túlhasznosították a szabadterületi állományt, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett állomány (9/52) és a hasznosítás (5/52) alapján is a felső negyedében található. A szabadterületi állomány a felére csökkent, a kibocsátás enyhén csökkent, míg a teríték a második ciklusban esett vissza jelentősen. Mindeközben valószínűsíthető a szabadterületi állomány túlhasznosítása. Változatlan feltételek mellett a létszám jelenlegi szintjének további lassú csökkenése jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	21 516	25 583	13 751	63,9%	53,8%	**28,2%**
1999	19 236	25 988	20 759	107,9%	79,9%	**67,4%**
2000	24 223	27 901	18 251	75,3%	65,4%	**40,8%**
2001	17 885	28 573	24 552	137,3%	85,9%	**89,3%**
2002	22 256	26 430	22 239	99,9%	84,1%	**64,3%**
2003	23 718	25 544	15 980	67,4%	62,6%	**35,1%**
2004	14 677	19 820	15 869	108,1%	80,1%	**67,6%**
2005	19 565	19 371	17 420	89,0%	89,9%	**59,3%**
2006	22 680	17 772	13 444	59,3%	75,6%	**35,8%**
2007	17 190	19 643	16 704	97,2%	85,0%	**62,9%**
2008	18 590	21 713	16 374	88,1%	75,4%	**53,0%**
2009	17 911	18 126	11 997	67,0%	66,2%	**36,6%**
2010	15 225	17 446	11 592	76,1%	66,4%	**41,8%**
2011	11 150	22 855	14 925	133,9%	65,3%	**72,4%**
2012	14 748	20 568	11 664	79,1%	56,7%	**37,2%**
2013	12 470	18 299	11 000	88,2%	60,1%	**44,2%**
2014	10 950	20 770	12 613	115,2%	60,7%	**58,3%**
Változás	-49,1%	-18,8%	-8,3%	80,2%	13,0%	106,4%
Minimum	10 950	17 446	11 000	59,3%	53,8%	28,2%
Maximum	24 223	28 573	24 552	137,3%	89,9%	89,3%

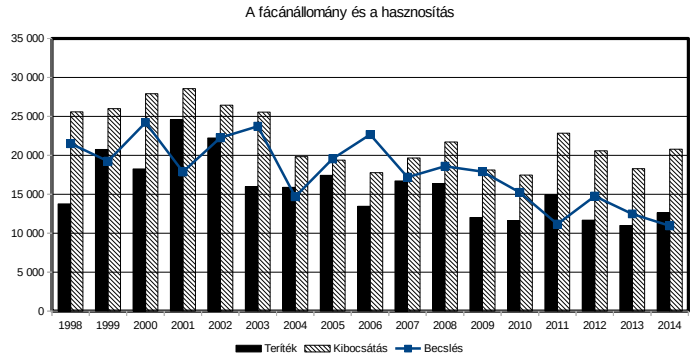

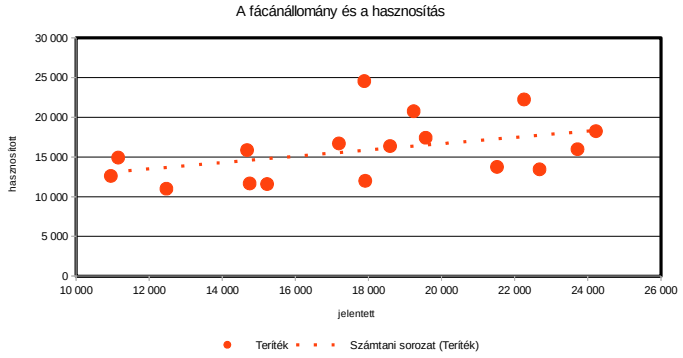

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **106**

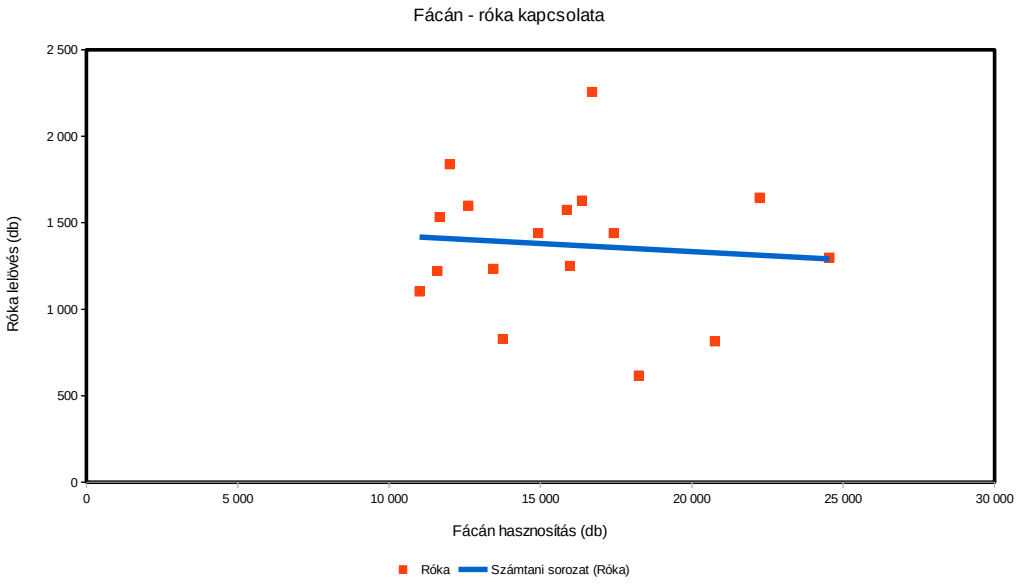

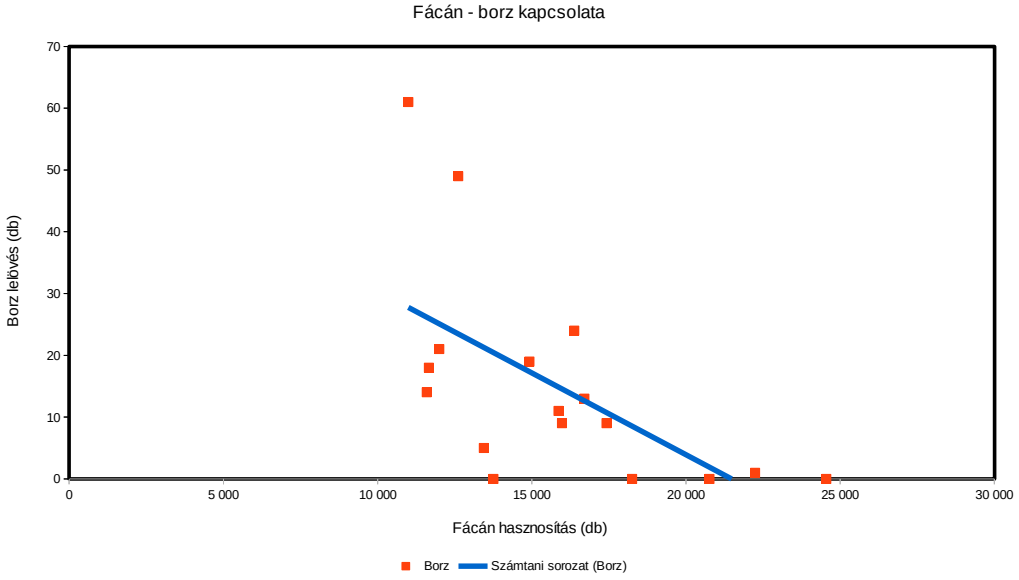

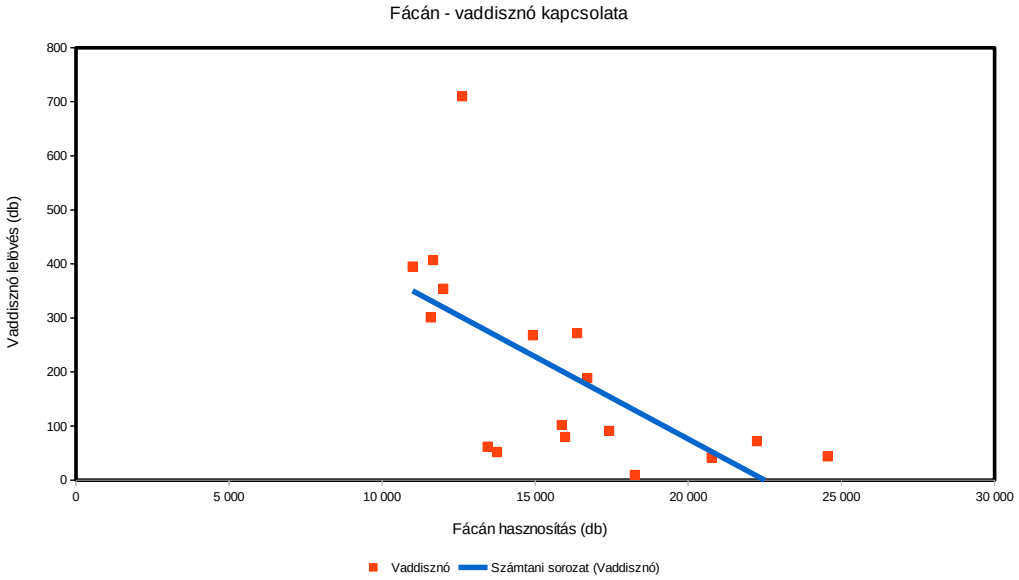

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

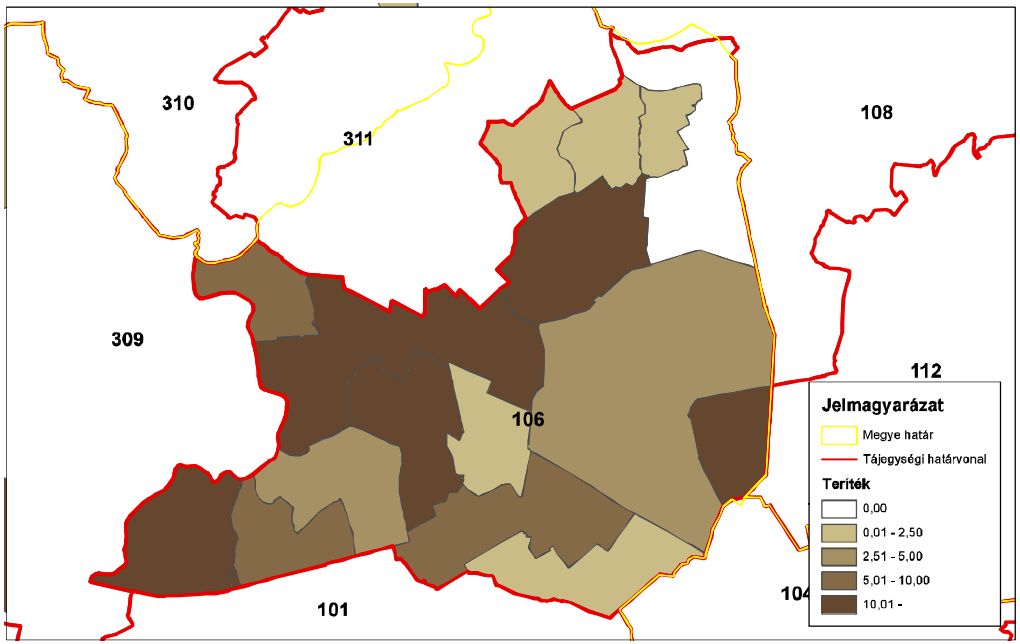

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

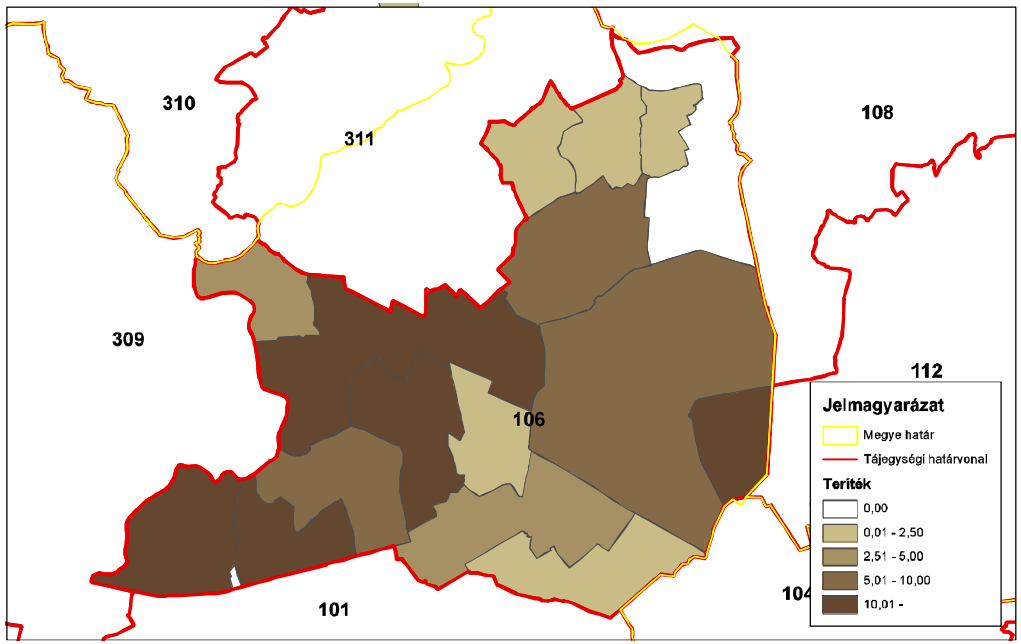

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

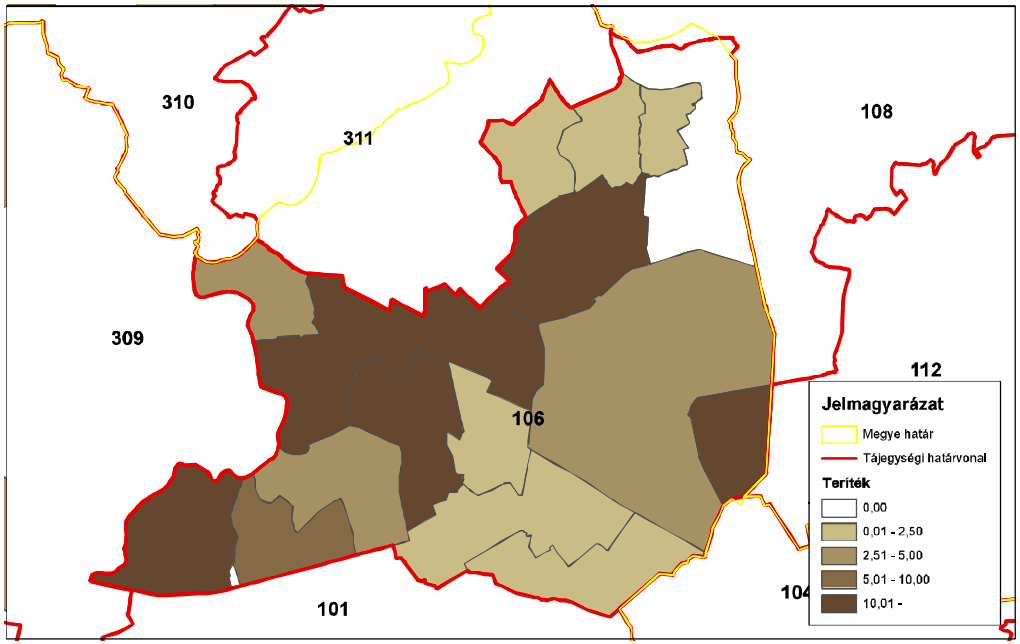

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

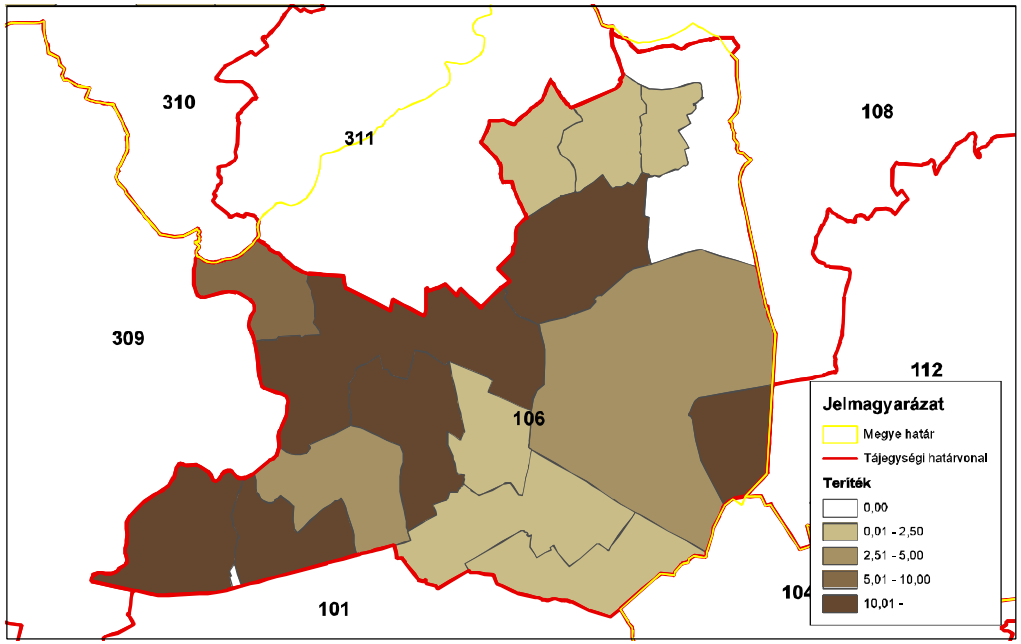

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

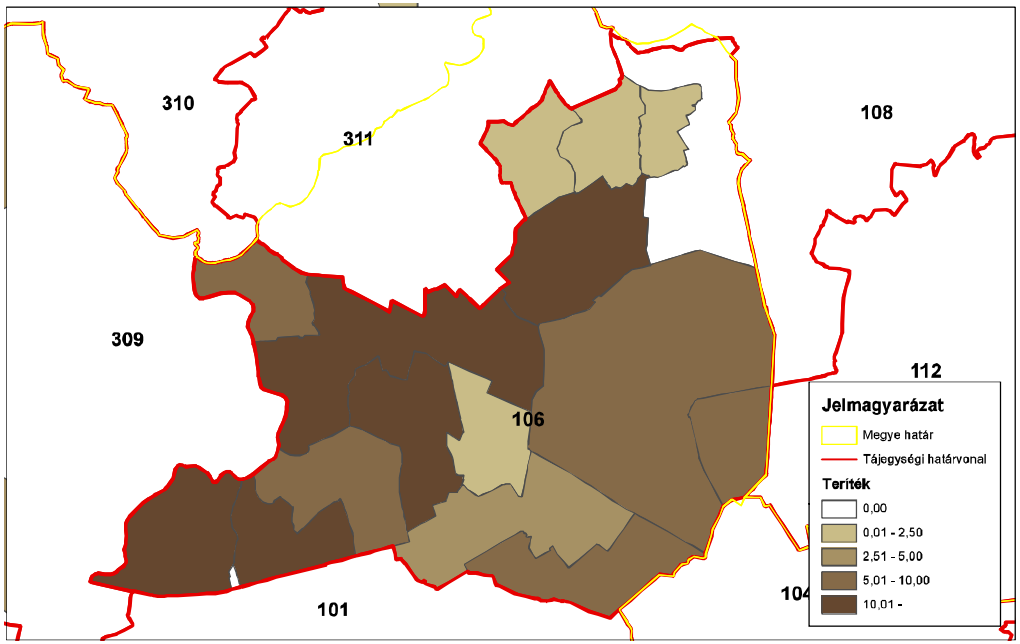

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

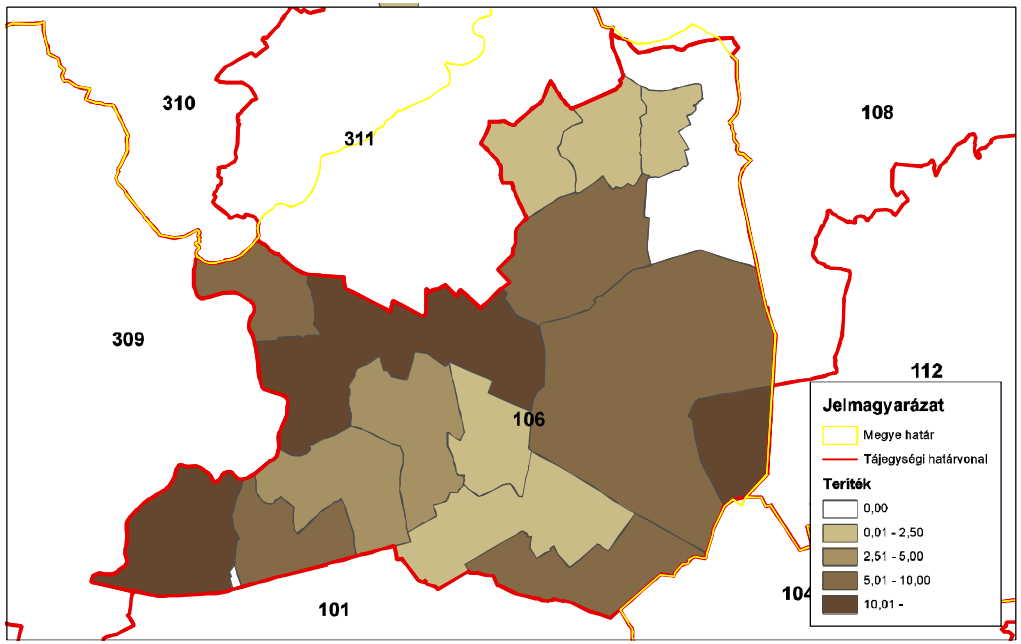

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

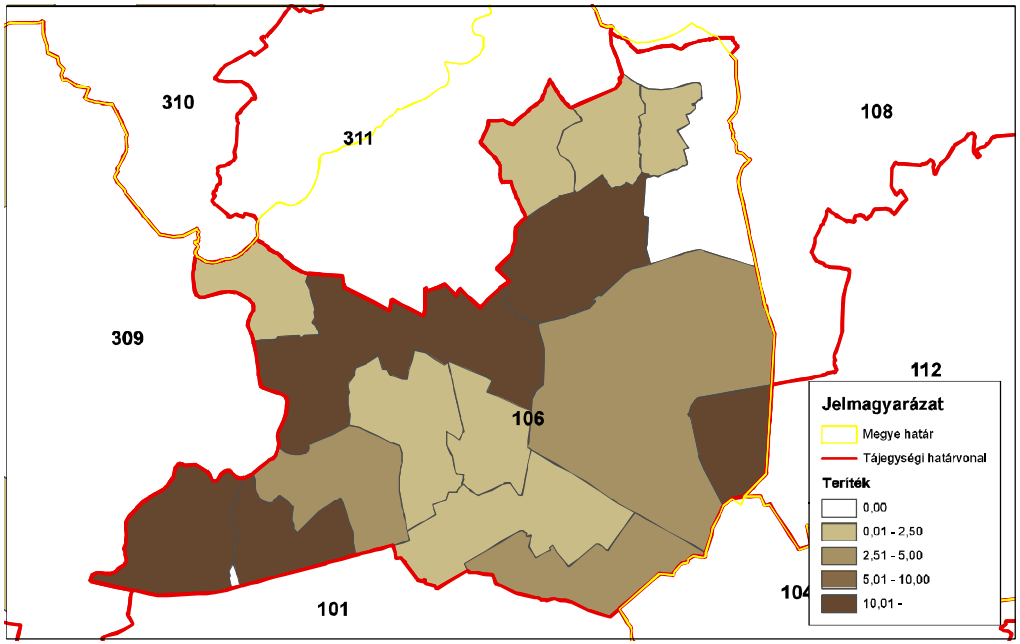

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

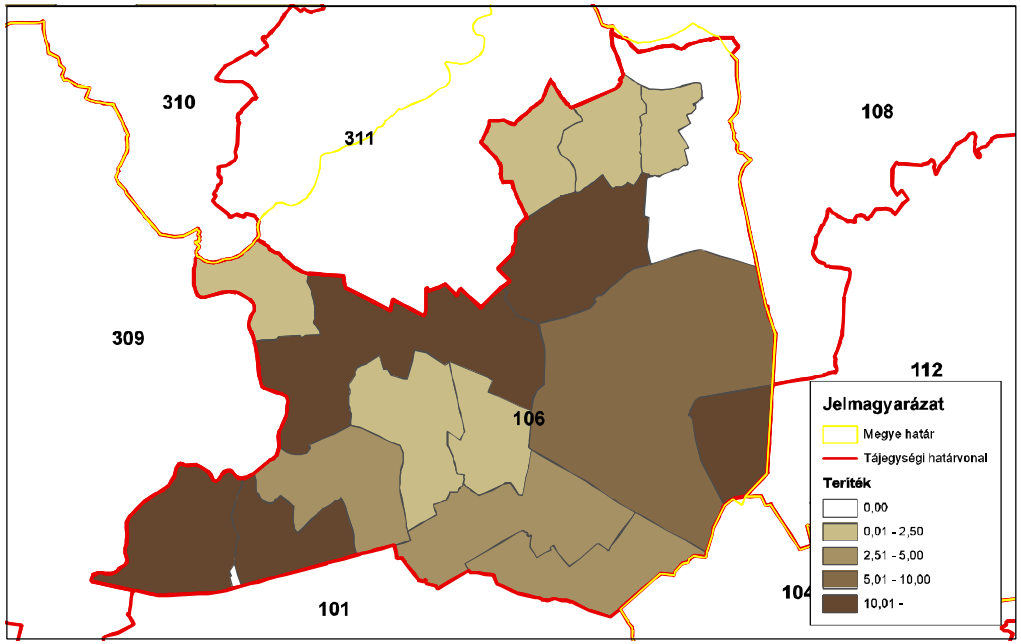

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **106**

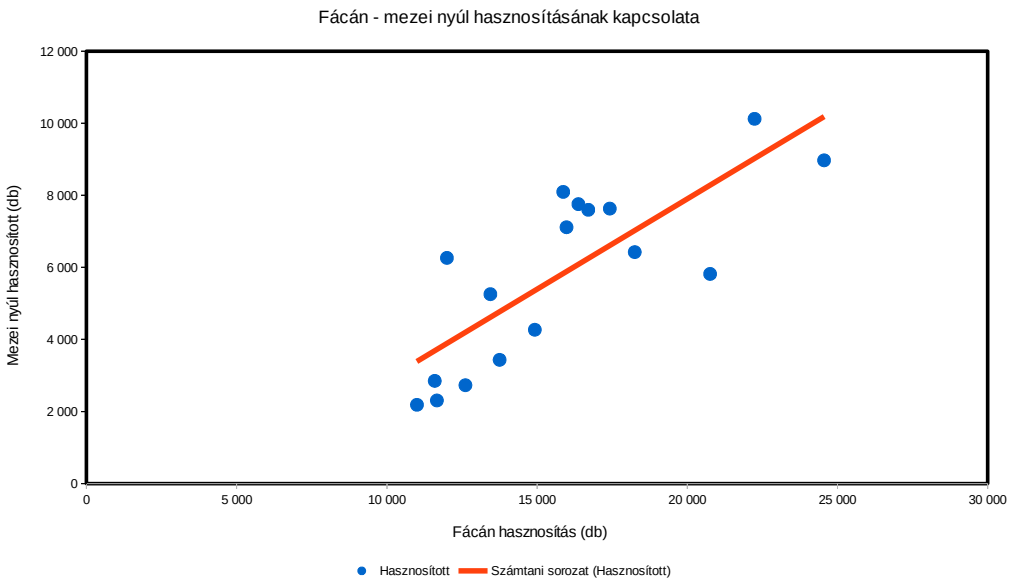

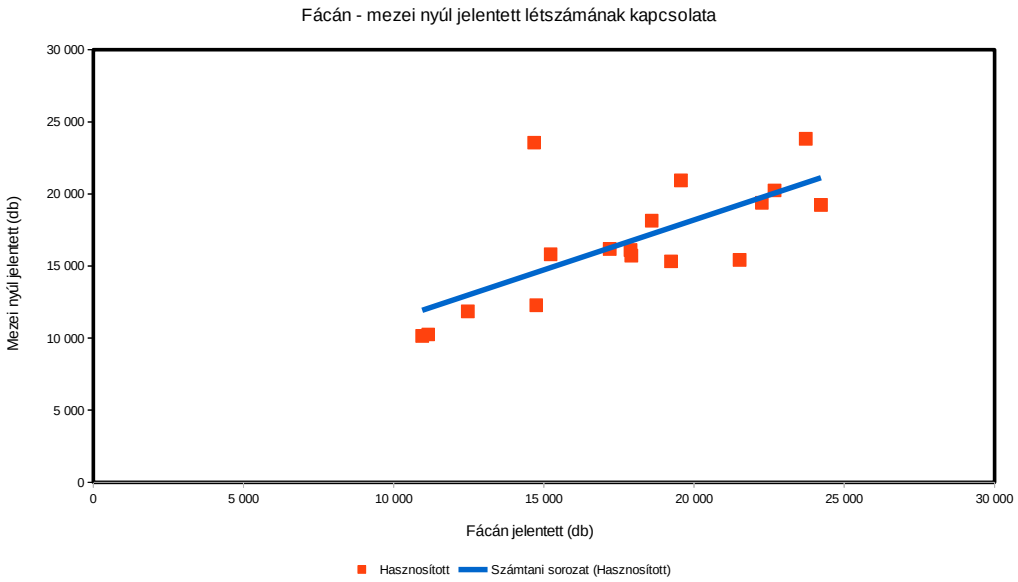

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 97.3%-al csökkent (1885→50 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (6-79 pld.), a monitoring program keretében sem változott jelentősen.
- **Vetési lúd**: 5-150 pld. között ingadoztak az elejtések. Ingadozó, csökkenő adatsor.
- **Nagy lilik**: 18-1546 pld. között ingadoztak az elejtések. Ingadozó, növekvő adatsor.
- **Tőkés réce**: 1100-3500 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Ingadozó adatsor. A röptetett réce lelövés 500-4900 pld. között alakult.
- **Szárcsa**: Lelövése 0-350 pld. között ingadozott. Ingadozó adatsor.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 200-2400 pld. között ingadozott. A 2000-es évek második felétől 900 pld. alatti lelövés nem tapasztalható.
- **Örvös galamb**: Lelövés 0-27 pld., vadászati jelentősége elhanyagolható.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106)** tipikusan apróvadas terület, legfontosabb apróvadfajai a mezei nyúl és a fácán. Az egyéb apróvadfajok közül jelentős a tőkés réce (szabad területi és röptetett réce egyaránt) bár terítéke csökkenő trendet mutat. Jelentősnek tekinthető a balkáni gerle és a nagylilik vadászati szerepe, ez utóbbi terítéke folyamatosan növekszik. A további apróvadfajoknak nincs gazdálkodási jelentősége, a fogolyállomány pedig majdnem teljesen eltűnt a tájegységből.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	1 885	0	17	48	61	2 095	3 752	131	595	118	0	109	742	20
1999	1 304	0	39	115	62	2 279	3 158	32	307	38	0	101	203	3
2000	1 394	0	21	146	161	3 552	2 863	115	747	11	324	185	230	5
2001	947	0	79	100	41	3 130	2 040	294	667	4	0	8	583	0
2002	1 178	0	28	29	18	1 968	4 919	35	295	3	1	5	1 119	6
2003	1 298	0	41	59	117	1 469	2 951	48	242	7	0	37	1 499	3
2004	837	0	47	37	251	2 234	1 827	0	321	47	0	22	2 117	0
2005	1 186	0	51	101	22	2 312	2 152	0	311	17	0	315	1 243	1
2006	1 001	0	40	43	375	3 326	538	0	254	40	0	346	1 836	3
2007	535	0	6	73	639	2 843	1 833	0	479	14	0	43	2 343	5
2008	630	0	36	25	144	2 619	2 885	0	217	0	0	8	1 577	1
2009	501	145	0	27	822	1 308	2 027	0	300	0	0	7	1 512	8
2010	534	136	19	49	722	1 423	1 929	0	121	0	0	29	906	4
2011	325	0	34	30	779	3 240	1 810	0	63	0	0	14	992	27
2012	190	0	2	25	513	2 001	1 707	0	0	0	0	0	1 911	5
2013	105	0	15	5	1 546	2 696	2 655	0	0	0	0	11	1 046	3
2014	50	0	20	25	523	1 125	2 470	0	0	0	0	1	1 353	7
Változás	-97,3%	-100,0%	17,6%	-47,9%	757,4%	-46,3%	-34,2%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-99,1%	82,3%	-65,0%
Minimum	50	0	0	5	18	1 125	538	0	0	0	0	0	203	0
Maximum	1 885	145	79	146	1 546	3 552	4 919	294	747	118	324	346	2 343	27
Átlagos	817,6	16,5	29,1	55,1	399,8	2330,6	2442,1	38,5	289,4	17,6	19,1	73,0	1247,8	5,9

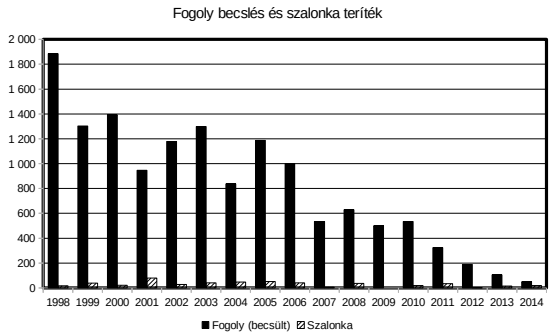

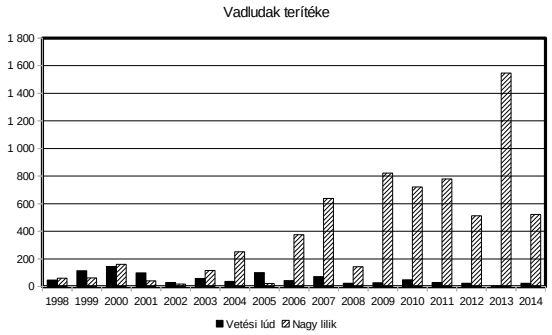

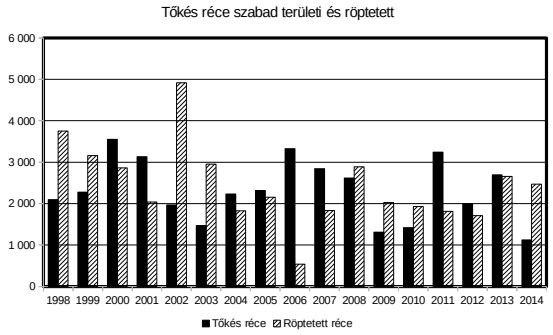

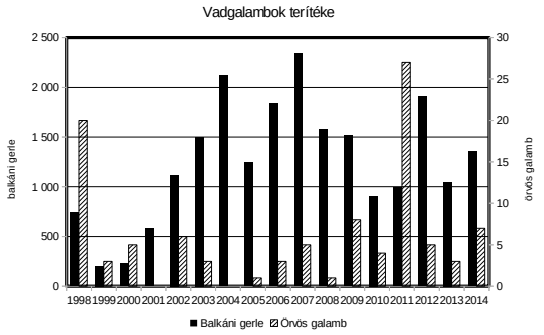

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

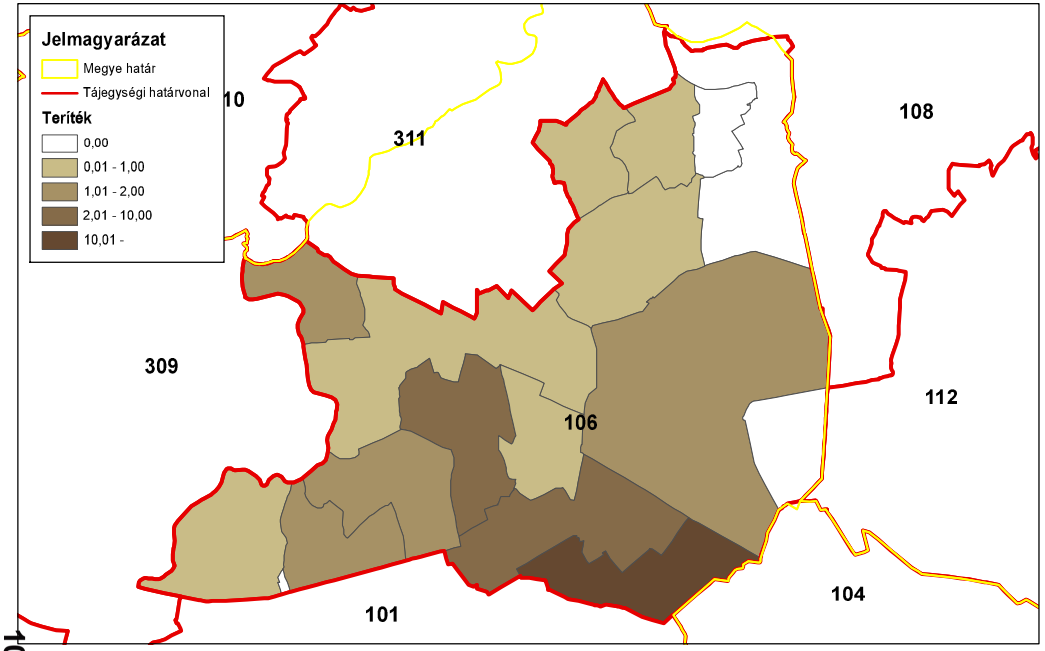

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

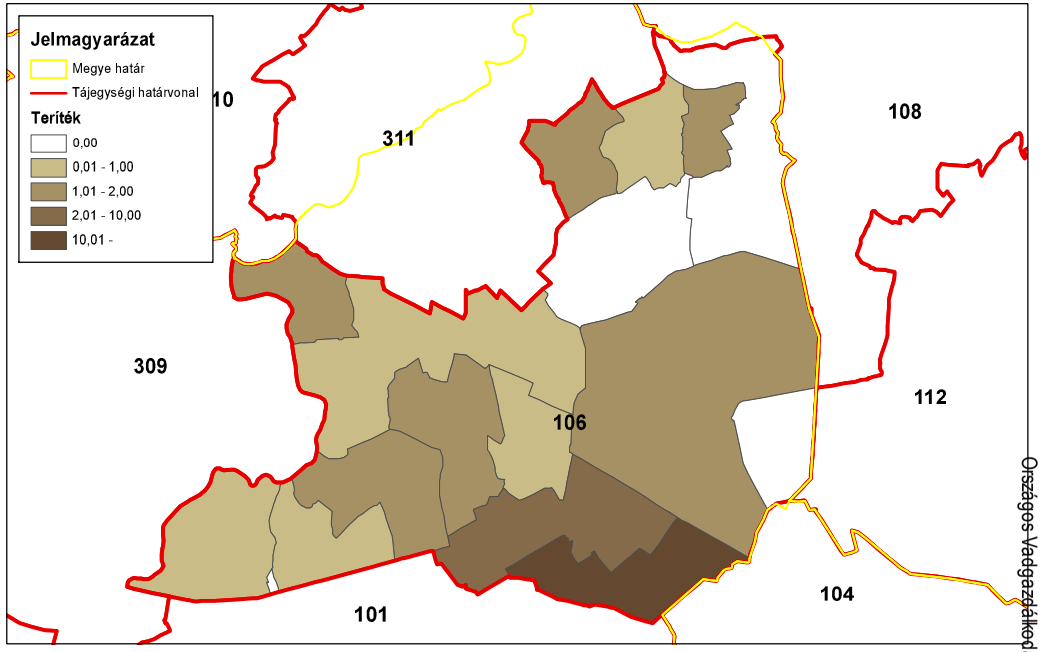

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

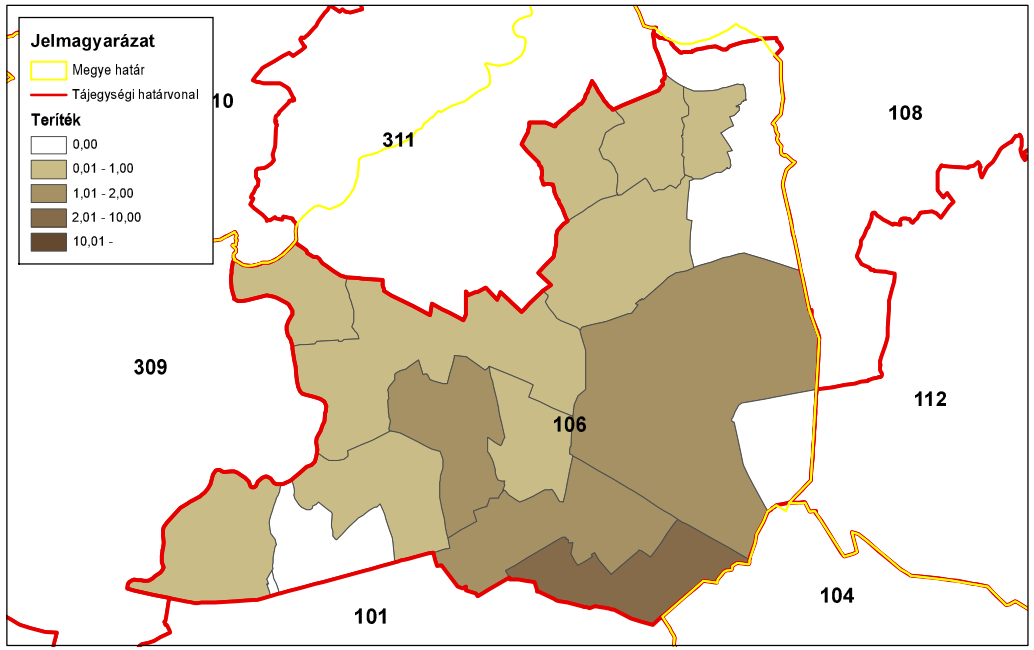

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

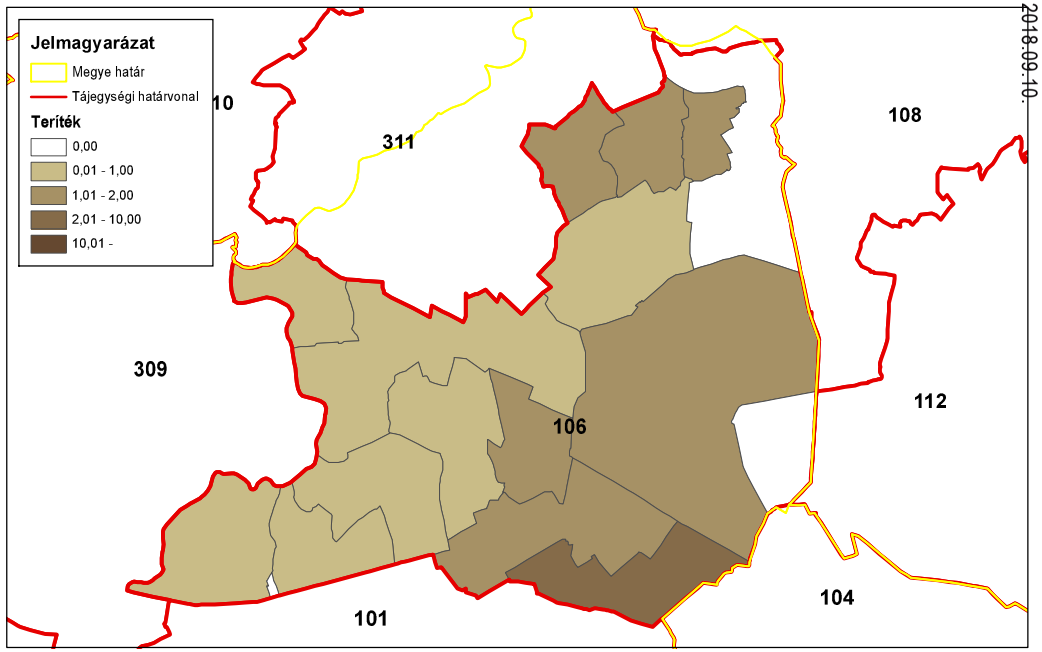

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

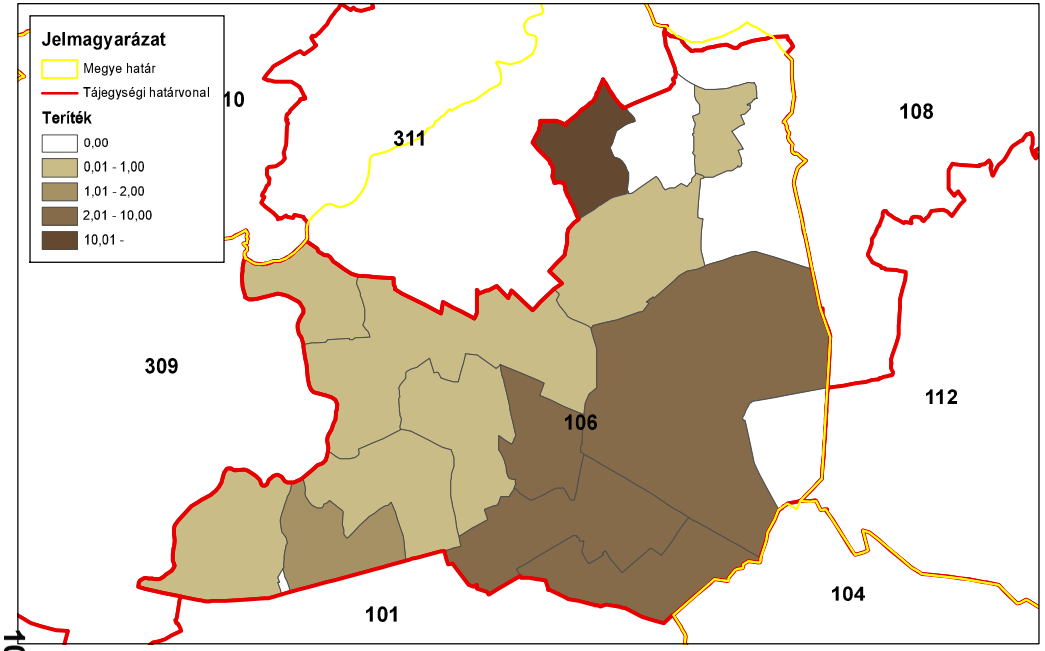

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

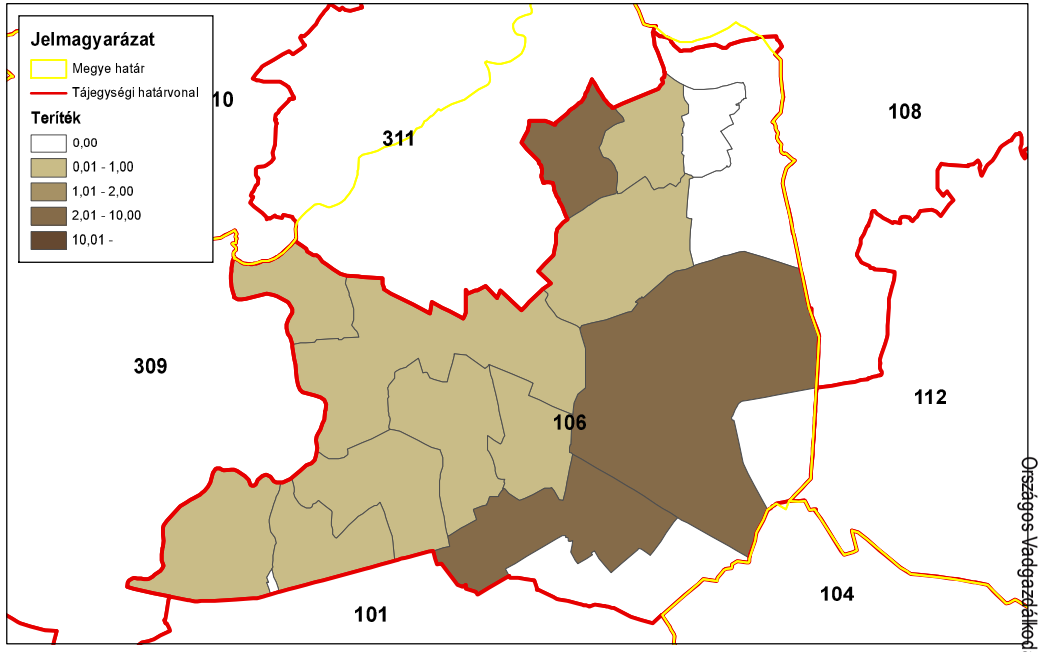

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

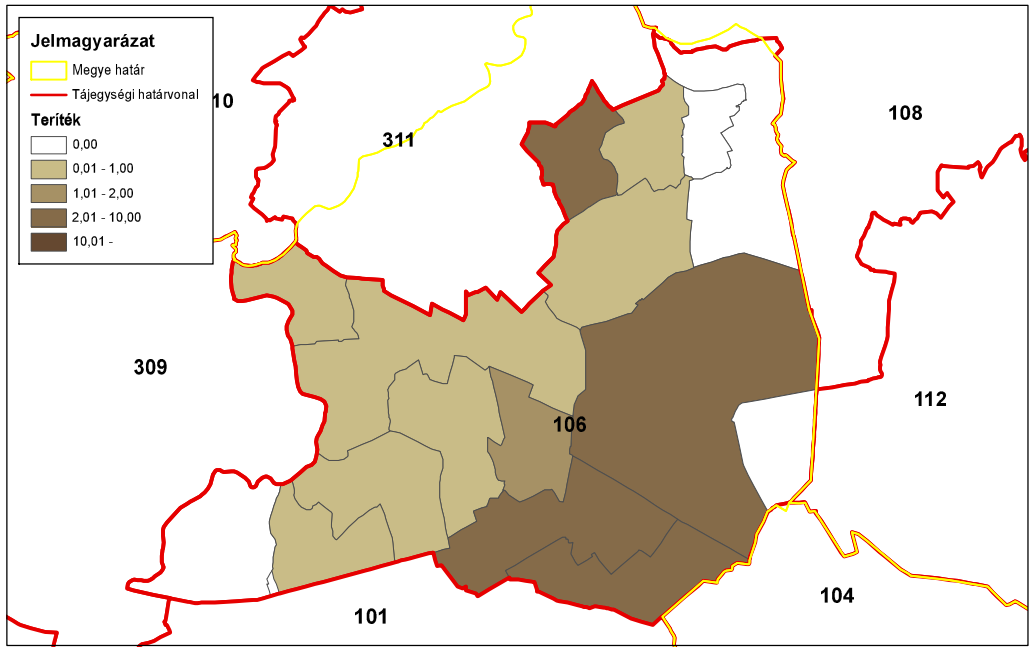

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

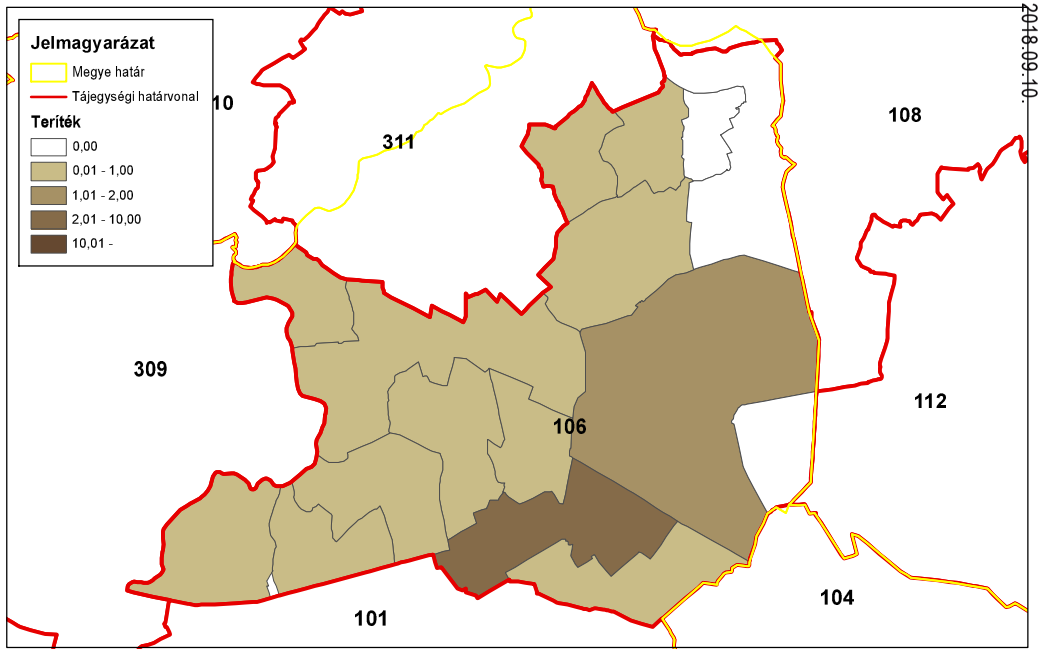

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** A dolmányos varjú terítéke ingadozó volt (230-720 pld.)
- **Szarka:** A szarka lelövések száma erősen hullámzó képet mutatott (370 → 1550 pld.).
- **Szajkó:** A szajkó lelövések száma a 2000-es évek közepétől nem emelkedett 60 pld. fölé.
- **Róka**: A róka terítéke 2001 után lényegében nem változott, 1200-1600 pld. között stabilizálódott.
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta dinamikusan emelkedik a lelövése (1 → 61 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-85%). Az adatsorban két jelentősebb töréspont figyelhető meg, ezek a 2004-es és a 2011-es év.
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a töredékére csökkent (-81%). Az adatsorban két jelentősebb töréspont figyelhető meg, ezek a 2004-es és a 2011-es év.
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, 0 és 18 pld között változik.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 14 pld között változik.
- **Üregi nyúl:** Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:** Időként előforduló, néhány egyedes teríték (éves átlagban 2.2), elhanyagolható.
- **Aranysakál**: Alkalmankénti, egyedi elejtések. A terítékadatok (évi néhány egyed) helykereső egyedek megjelenésére utalnak, de minden vadászterületen jelen van
- **Nyestkutya**: 2006-óta 3 évben jelentettek elejtést a tájegységből. A faj megtelepedését lehetőleg meg kell akadályozni. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106)** mezei nyúl és fácán hasznosítási adatai a felső negyedbe tartoznak. Az apróvadfajok tehát fontos szerepet töltenek be a tájegység vadgazdálkodásában ezért a legtöbb ragadozó, vagy rabló életmódú faj esetében tapasztalt terítékcsökkenéseken, vagy állandó terítékeken a jövőben változtatni kell. A tájegység nyugati felére alacsonyabb, a keleti területeire magasabb róka terítéksűrűségek jellemzőek. 2013-ban és 2014-ben már csak egy olyan vadászterület volt a tájegységben, ahol a teríték 2 példányt meghaladó volt négyzetkilométerenként.A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. A fészkelő állományok védelme érdekében, legalább az érintett területeken, a kistestű menyétfélék (házi görény, nyest) gyérítésére is figyelmet kellene fordítani. Az aranysakál megjelenését nyomon kell követni, szükség esetén célzottan vadászni. A nyestkutya jelenlétét a tájegységben fokozottan nyomon kell követni, megtelepedését lehetőleg meg kell akadályozni. A ragadozó és rabló életmódú fajokra az apróvad védelme érdekében a jövőben nagyobb nyomást kell gyakorolni, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **106**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	496	1 219	178	829	0	554	691	14	14	0	0	0	0	0
1999	719	1 548	140	815	0	494	640	0	2	0	4	0	0	0
2000	504	804	141	617	0	422	445	3	2	0	0	0	0	0
2001	432	1 058	64	1 299	0	492	782	16	6	0	0	0	0	0
2002	564	876	83	1 645	1	516	1 142	18	9	0	0	0	0	0
2003	405	813	36	1 251	9	545	906	14	4	0	0	0	0	0
2004	505	1 294	132	1 575	11	149	243	1	3	0	0	1	0	0
2005	391	477	54	1 440	9	353	497	0	1	0	0	0	0	0
2006	232	372	21	1 234	5	402	464	4	7	0	0	0	2	0
2007	520	1 337	34	2 256	13	457	406	1	5	0	0	0	0	0
2008	442	928	20	1 628	24	431	471	0	0	0	7	0	0	0
2009	328	769	2	1 838	21	349	455	8	14	0	1	1	1	0
2010	352	518	15	1 221	14	335	302	0	7	0	6	0	0	0
2011	452	1 033	6	1 441	19	104	154	1	1	0	9	0	0	0
2012	544	694	49	1 533	18	98	96	5	5	0	4	0	0	0
2013	502	860	25	1 103	61	98	71	0	5	0	4	1	1	0
2014	669	1 193	52	1 599	49	81	130	12	14	0	3	1	0	0
Változás	34,9%	-2,1%	-70,8%	92,9%	4800,0%	-85,4%	-81,2%	-14,3%	0,0%	-	-25,0%	0,0%	-100,0%	-
Minimum	232	372	2	617	0	81	71	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	719	1 548	178	2 256	61	554	1 142	18	14	0	9	1	2	0
Átlagos	473,9	929,0	61,9	1372,0	14,9	345,9	464,4	5,7	5,8	0,0	2,2	0,2	0,2	0,0

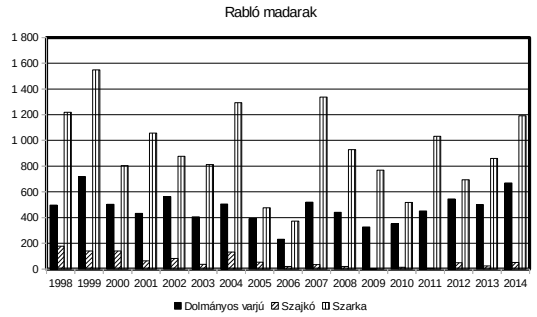

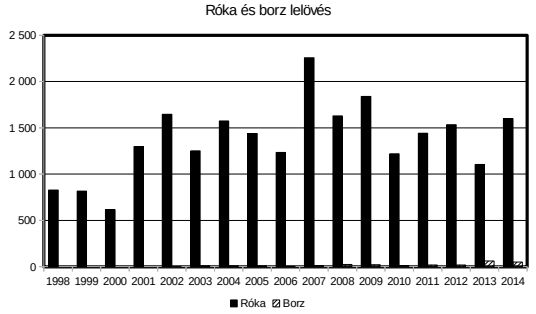

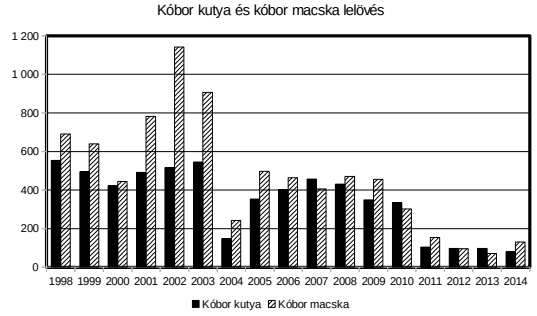

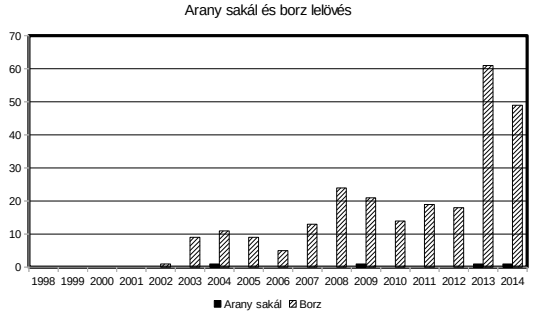

Róka (teríték - db/km^2) 2007

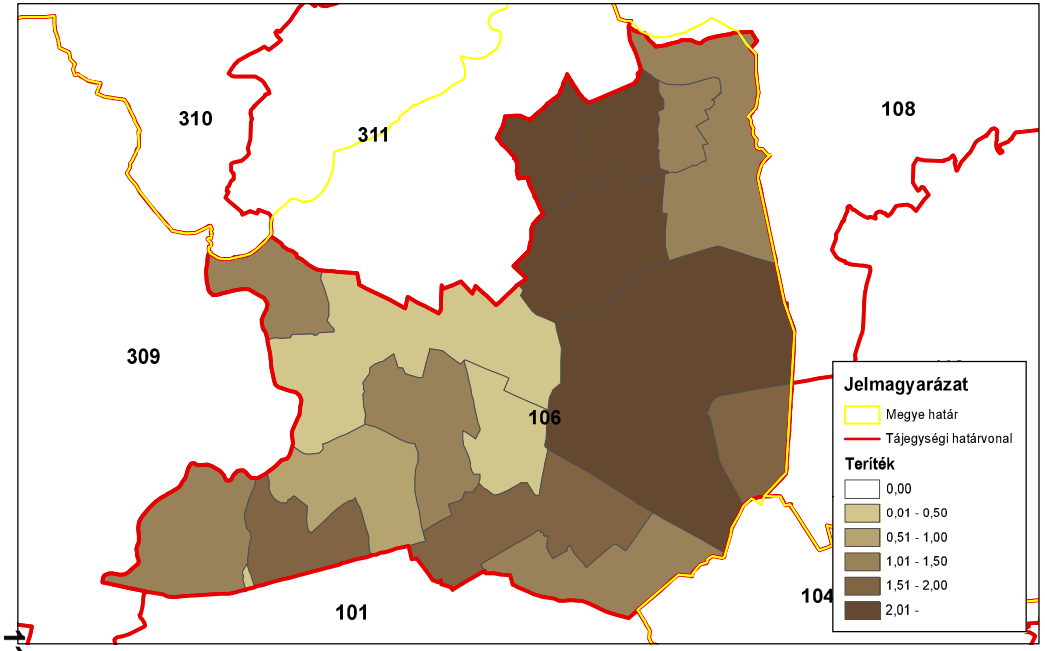

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

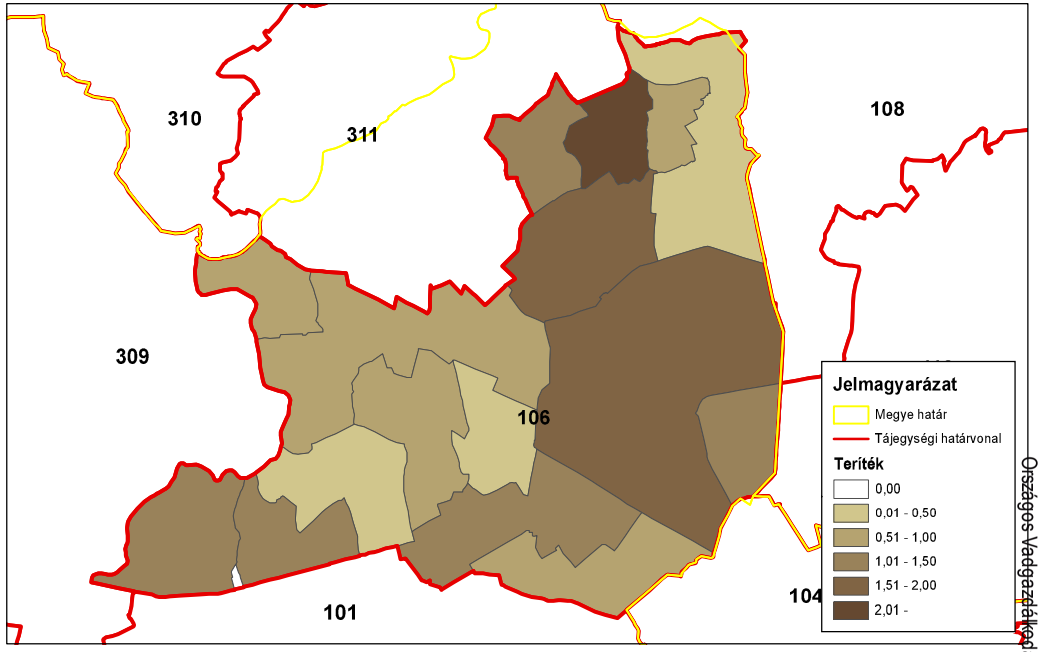

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

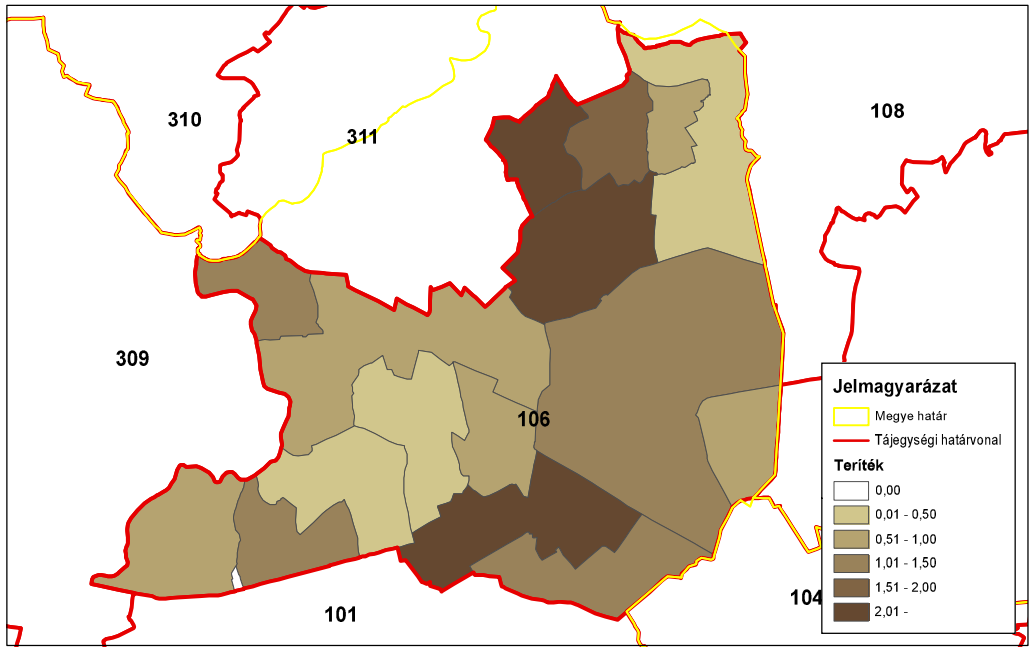

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

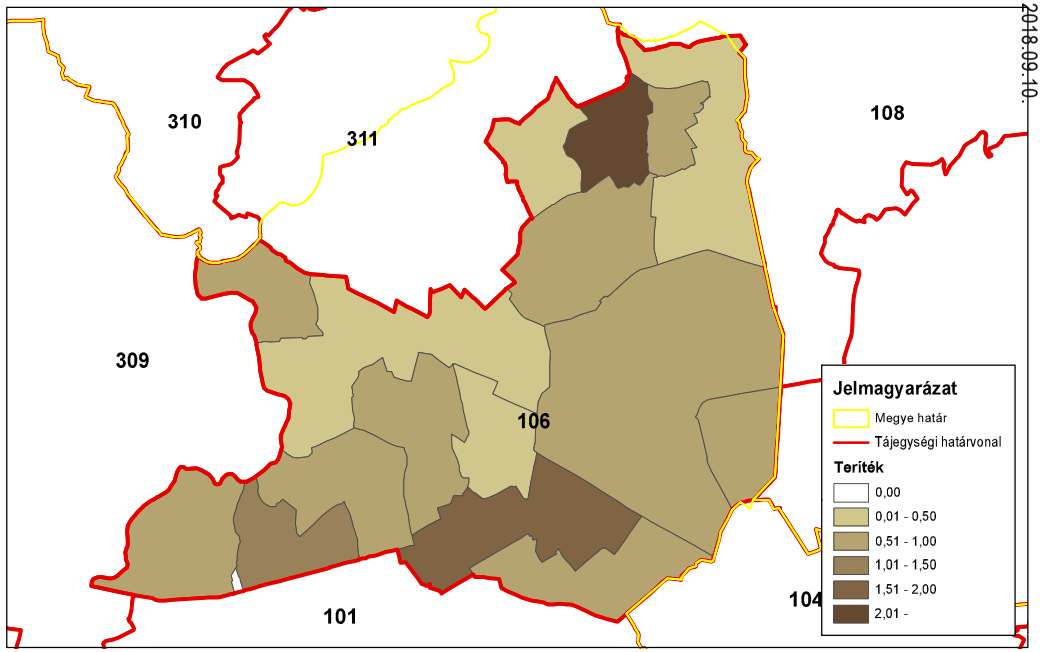

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Róka (teríték - db/km^2) 2011

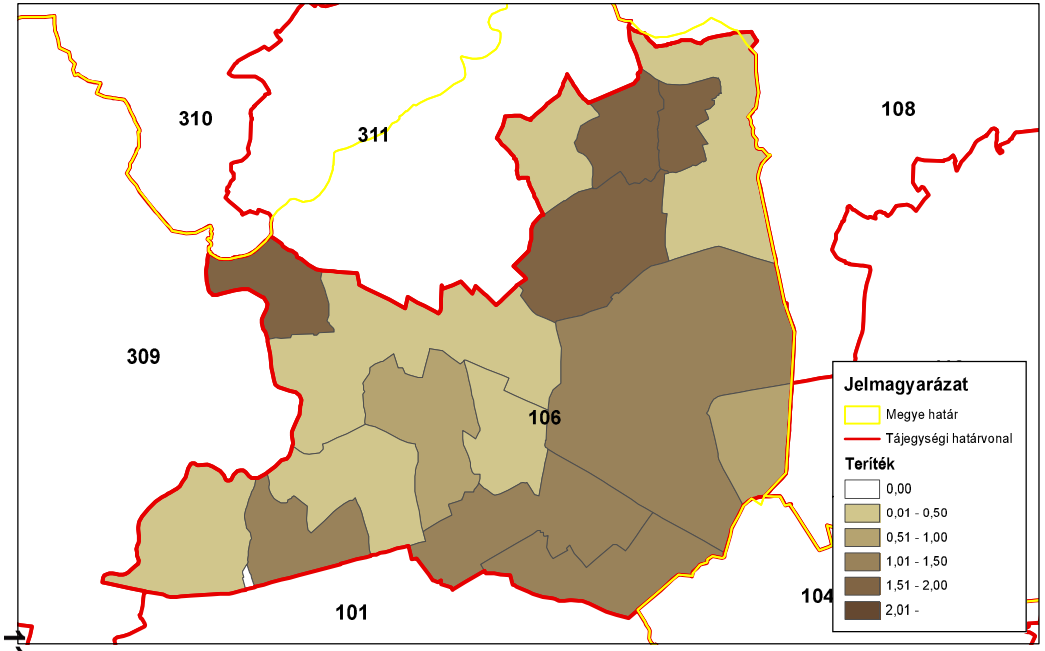

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

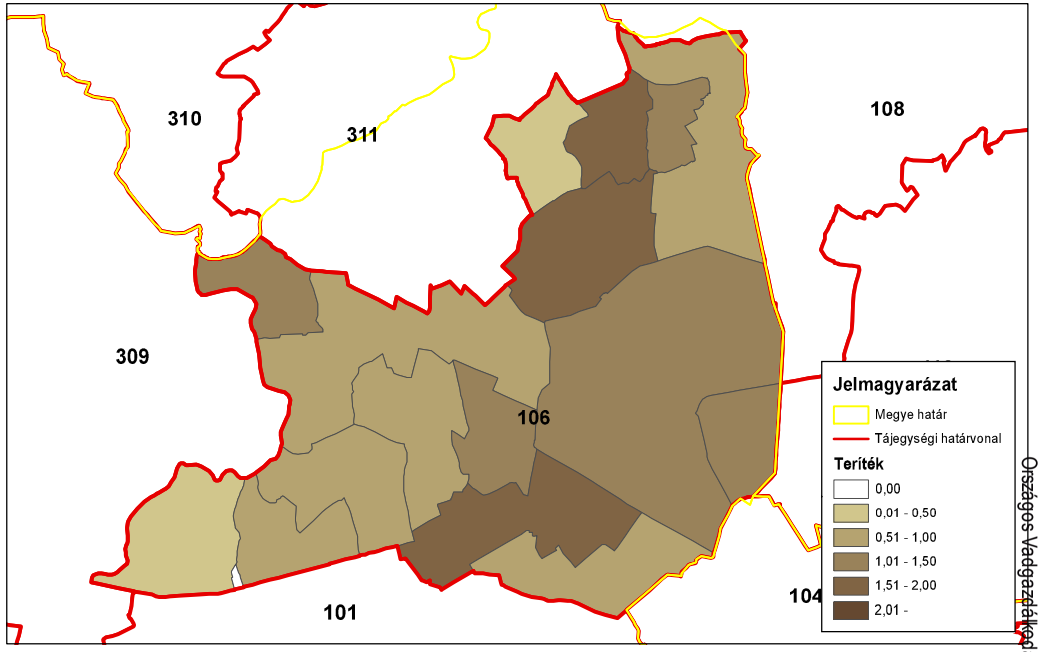

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

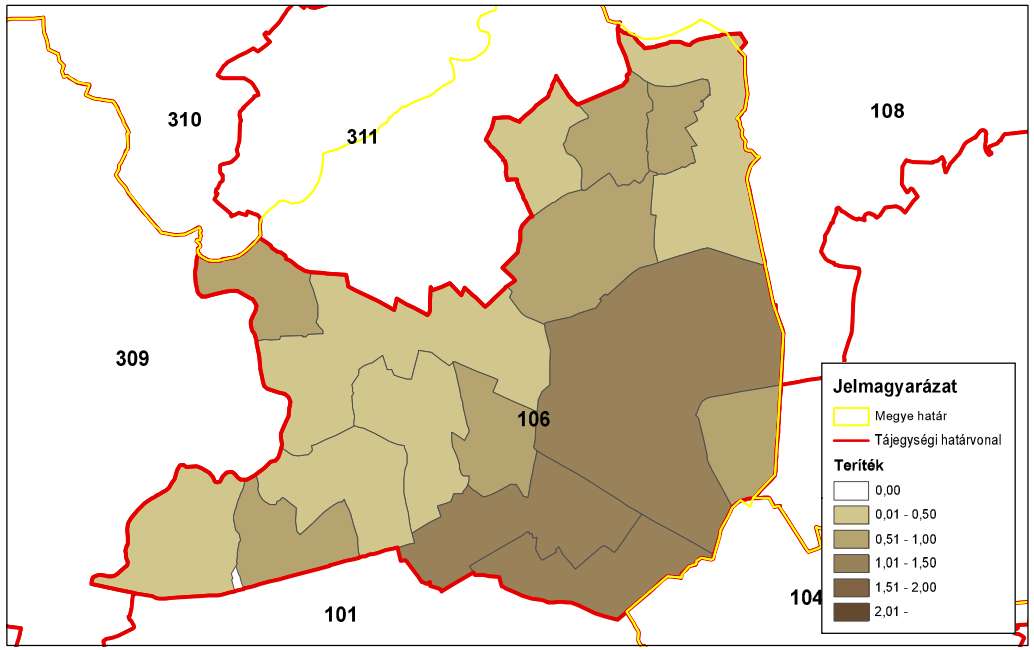

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

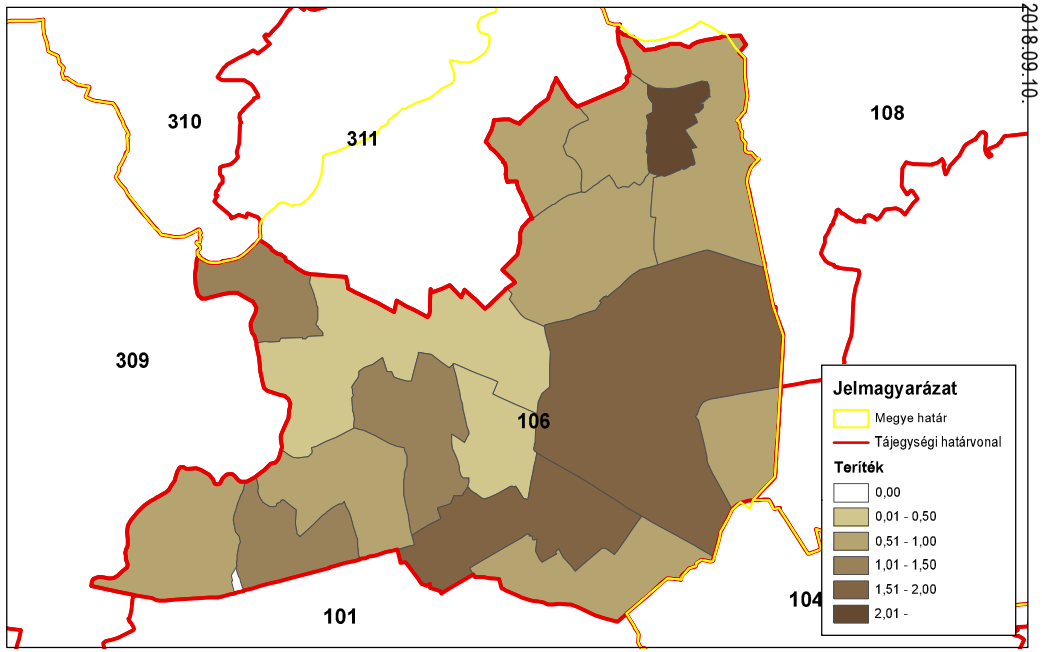

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
• Gímszarvas a Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben (106) nem fordul elő. Egyetlen ismert elejtés 2010-ben egy 3 éves bika volt.
Az állomány minőségének értékelése
• Nem értékelhető.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• Az állomány kezelése jelenleg a megjelenő egyedek terítékre hozására korlátozódik, mely a jövőben is javasolt.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A gímszarvas megjelenése, esetleges megtelepedése a tájegységben egyáltalán nem kívánatos, a megjelenő egyedek elejtése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
• A gímszarvas szempontjából az élőhely nem igényel beavatkozást.
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegységben nincs gímszarvas génmegőrzési szempontból különleges kezelésű terület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvast a **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106)** területén 2014-ben jelentették először (3 pld).
- Előfordulása 1 vadgazdálkodót érint.
- Az állomány **(49/52)** és a teríték **(50/52)** alapján is az **alsó negyedbe** tartozik a táj-egységek rangsorában.
- A dámszarvasnak a vadgazdálkodási tájegység területén "**nincs jelentősége**".

Az állomány minőségének értékelése

- Nem értékelhető.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- Hasznosítás még nem történt.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben nem indokolt a dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedése és az állomány számára az élőhelyi feltételek nem adottak (erdősültség: 4.8%).
- Az állomány kezelésének célja a dámszarvas tartós megtelepedésének következetes akadályozása, ezért felülről nyitott lelövési tervezést lehet végezni. A nőivar és a szaporulat védelme nem szükséges.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.

Élőhely-javítási javaslatok

- A dámszarvas számára élőhelyi fejlesztés nem indokolt.

Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása

- A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz a **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegységben "**jelentős**" nagyvad. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett őzlétszámot (**25/52**) tekintve az átlag feletti, a terítéket (**7/52**) tekintve is az átlag alatti negyedben helyezkedik el. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, minőség) szerepét meghatározza, hogy rajta kívül csak a rohamosan növekvő létszámú vaddisznó fordul elő a tájegységben.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége a **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegységben "**kiemelkedő**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában a felső negyedben helyezkedik el (**6/52**), az agancsok érmes aránya rendszerint magas, kiemelkedő az állomány. Folyamatosan kiváló trófeabírálati eredmények jellemzők (9-27% érmes arányok).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 között lassú, egyenletes ütemben növekedett (**+38%**). Ugyanebben az időszakban az őz hasznosítása csaknem 3-szorsára nőtt (**+173%** emelkedés).
- A vadgazdálkodási tájegységben az őzállomány annak ellenére nőtt folyamatosan és erősen, hogy a lelövések töretlenül emelkedtek. Az adatok alapján hosszú távon a 1700-2000 őz lelövés lehet a fenntartható hasznosítás. Erre alapot ad, hogy a hasznosítási arány igen alacsony volt és a teríték jelentős növekedése ellenére is alacsony (14% → 27.0%).
- Az őz hasznosítási aránya alacsony szintről emelkedett egy szinten-tartónak tekinthető szintre (13% → 27%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit a 30-35% körüli hasznosítási szint is biztonságos, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyban van.
- Az őz terítékének összetétele a hazánkban jellegzetes állomány-növelő összetételt mutatta: csaknem a teljes időszakban jóval kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.45-0.85 bak:suta), ettől csupán 1-1 év tért el. A sutákhoz viszonyítva kezdetben sokkal több (1:2), majd fokozatosan csökkenő arányú gidát (1: 2 → 1) gidát lőttek. A teríték bak:suta:gida összetétele csak az utolsó években látszik kiegyensúlyozódni (1:1:1).
- A tájegység őzadatai alapján a fokozatos teríték növekedés és a teríték összetételének változása révén a lelövések még emelhetők. Így el lehet érni egy olyan helyzetet, ahol az őzállomány hasznosítása a biológiai adottságokkal (szaporodóképesség) összhangban áll, és a hasznosítási arány eléri a 30-35%-ot.
- Az őz meghatározó bevételi forrás a vadgazdálkodási tájegységben (minőségi bakvadászat). Az őzön kívül a vadgazdálkodási tájegységben a vaddisznó jelenléte (terítéke) növekszik, ami befolyásolhatja az őzteríték és a lőtt vad értékesítés kapcsolatát. Az őz teríték és a térített mezőgazdasági károk között sem lehet kapcsolatot kimutatni.
- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységből bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a VGTE a felső negyedben található, így országosan a legjobbak közé tartozik (8/52). Az érmesek aránya 8-26% között ingadozott, jellemzőnek a 16-20% tekinthető. A csökkenő trend magyarázata lehet, hogy jelentősen nőtt a bírált bakok száma és feltételezhető, hogy az emelkedő baklelövés a gyengébb

Az őzgazdálkodás alapvonalai

agancsú egyedek nagyobb arányú kilövésével járt. Az érmeseken belül átlagosan 10-20% az arany, 30-40% az ezüst és 40-60% bronz érmes (néhány jelentős évek közti ingadozással).

- A bírált trófeák korosztályi összetétele meglehetősen stabil volt. A „fiatal" bakok aránya 20-25% volt, ami irreálisan alacsony arány. Az „öreg" bakok aránya 40-50%, a „középkorú" bakoké pedig 30-35% körül alakult. Ezek az arányok a Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben meglehetősen stabilak voltak, de valószínűleg erősen torzítottak az élő populáció korösszetételéhez képest.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 3500 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 6400 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. A célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendje alapján megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és helyileg is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: +173%) nem vezet az őzállományok összeomlásához.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban territorialitás miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1 : 2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet. Ez a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozás (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±10% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.
- Az előbbiek miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben kiváló képességű őzállomány él, amely országosan a felső negyed első felébe sorolható. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, de ez a 6-8 éves korban már alig emelkedik. Az átlagos 24 órás agancssúly 6 éves korra a maximum sávjába kerül és 7-8 év között ebben a sávban marad. Ezt követően azonban egyértelműen csökkenek az átlagok.
- Az előbbiek miatt, az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagos értékei között igen nagyok a különbségek. A leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között legalább 20-40% eltérés mutatható ki (pl. a korcsoportok átlagai 5 év felett 270-410 gramm között szóródnak). Az agancsok súlya változékonyabb és ilyen szempontból kevésbé megbízható jellemző.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú táplálékokat keresi. A nagy táblás mezőgazdasági környezetben ezeket a főleg kétszikűekből álló táplálékokat nem, vagy térben és időben korlátozva találja meg. Ezért fontos az őznek is a szegélyek, sövények fasorok fenntartása, illetve az ezekben végzett élőhely--javítás. A mezei nyúl és a fácán számára végzett élőhelyi beavatkozások az őz számára is hasznosak.
- Az értéktelenebb egyszikű növényzettel, vagy részben gyomfajokkal borított kisebb foltszerű, vagy sávosan jelenlévő élőhelyek (árokpartok, tisztások, egyéb kieső területek) pillangós növényekkel (például: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) való felülvetése javasolt.
- Az őz számára a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása szempontjából is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között lehet indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése szükséges.

Az őzgazdálkodás alapvonalai
Ragadozók kezelése
• A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellést követően a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is. • A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. • Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség. • A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.
A génmegőrzési rendeltetésű területek
753310-2-4-1 - génállomány megőrzési rendeltetésű - Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület (Tiszapüspöki)

A muflongazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Nagykunsági** vadgazdálkodási tájegység (106) területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.

Az állomány minőségének értékelése

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.

Élőhely-javítási javaslatok

Nem alkalmazható szempont.

A génmegőrzési kezelésű területek

Nem alkalmazható szempont.

Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása

Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A vaddisznó a **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység**ben "**kis jelentőségű**". A tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**43/52**) alapján az **alsó**, a teríték (**39/52**) alapján az **átlag alatti negyed**ben van. A döntően agrár térségben (4.8% erdő), a vadgazdálkodási tájegység apróvadas jellegével a vaddisznó megjelenése és gyors terjedése nem összeegyeztethető.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert egy erősen terjedő, jelentős kockázatokat hordozó vad esetében a minőség védelmének nincs alapja.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között erősen nőtt (**+1265%**), miközben a teríték ezt a jelentett létszámhoz hasonlóan emelkedett (**+962%**). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban >100% volt.
- **A** tájegységben már 2008-ban is a terület ≈70%-án lőttek vaddisznót, de az utolsó évben ez már 100% volt és több >1 db/km^2 terítéket jelentő vadgazdálkodási egység is előfordult. **Ez az elterjedés felveti, hogy vissza lehet-e még szorítani a vaddisznót?**
- Hasznosítási arány egyes kivételektől eltekintve magas volt (>100-200%), de értékei hektikusan változtak. A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben fenntartott összetétel a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését okozza. Az utolsó néhány évet leszámítva a kanokhoz képest (20-30%) nagyon kevés kocát lőttek (7-20%) és a süldő és malac lelövés is túl kevés volt (55-65%). A **kocák és a szaporulat kíméletét okozó lelövési összetételnek szerepe van a vaddisznó terjedésében, mert állomány-növelő gazdálkodás folyt.**
- A vaddisznó stabil, szinte teljes elterjedése veszélyes a vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodóira nézve. A megtelepedett vaddisznó az intenzív mezőgazdasági rendszerekben rövidesen súlyos károkat okozhat, amik ellehetetleníthetik az érintetteket. A jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de a növekvő trend és a töretlenül emelkedő vaddisznólétszám figyelmeztető együttállás.
- **Figyelembe véve, hogy az Alföldön, szinte teljesen agrár környezetben a vaddisznónak nincs helye, az eddigi hasznosítási gyakorlat eredménytelen. A vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és elsősorban a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.**
- A vaddisznó megtelepülésének további kockázata az apróvadban neki tulajdonítható keletkező veszteség. A vaddisznó mindenevő, a tojások, a fiókák és az apróvad szaporulata szempontjából többé-kevésbé bizonyított veszteségeket okozhat. Ezek a veszteségek kis sűrűségeknél nem tűnnek fel, de magas egyedszáma esetén az apróvad visszaesése mérhető a vadászati adatok alapján is.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 200 egyed

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Állománykezelési elvek/modellek

- **A vaddisznó további terjedése és állományának növekedése a vadgazdálkodási tájegységben sehol sem támogatható.** Ezt minden törvényes eszközzel akadályozni kell, amihez a következők szükségesek:
- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat bármilyen védelmének megszüntetése**;
- A megkérdőjelezhető értékek korrekciójának biztosítása (ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált jelző rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).
- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni. Az ezzel ellentétes belső szabályozás kizárása.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a 100-150% hasznosítási arány jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. 2017-től kezdődően az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése meghaladja a kanokét és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malacok lövése azért is fontos, mert ezzel megelőzhető a fiatal kori szaporodás a küszöbtesttömeg elérésekor.
- Folyamatos figyelmet kell fordítani a vaddisznók terjedését segítő természetes és mesterséges folyosók és élőhelyfoltok vaddisznóktól való mentesítésére (fasorok, bozótosok, erdősávok, erdőfoltok, nádasok stb.).

Élőhely-javítási javaslatok

- Az állomány növelését célzó etetés kifejezetten káros és kerülendő.
- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elvonás lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a kár veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és téridőbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** a mezei nyúl "**nagy jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (7/52) és a teríték (13/52) alapján is a felső negyedben helyezkedik el. Gazdálkodási szempontból szerepe nagy (apróvadas vadgazdálkodási tájegységek).

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (15420-ról 10155-re) csökken.
- A hasznosítás (3434-ről 2730-ra) csökken, de a hasznosítási arány (22,3%-ról 26,9%-ra) enyhén növekszik.
- A befogás és lelövés is csökken, egymáshoz való viszonyuk szerint a lelövések aránya nőtt (50% - 50%-ról 56% - 44%-ra).

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alkalmazkodó hasznosítás bevezetése szükséges. Kötelezővé kellene tenni egy elfogadott létszámbecslési módszer (javasolt az éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatát tél végén-kora tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Az őszi becslés alapján, amennyiben szükséges, módosítani lehet a tervezett hasznosítandó mennyiséget. A hasznosítás mennyiségét egy hasznosítási modell segítségével kell meghatározni: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alapján számítsák ki. Ebben a tájegységben már látszik a tervezés megléte, de ezt minden helyi vadgazdálkodási egységben kötelezővé kell tenni.
- A tervezett mennyiség ¾-ét október-november hónapokban szükséges elejteni. A befogott mennyiség hasznosításon belüli aránya nagyon magas. A december második felétől történő befogás gyakorlatilag a korábbi időszak viszontagságait átélt, életképes törzsállományba történő belenyúlást jelent. Ezért december 15. után a befogásokat a vadászati hatóság engedélyéhez kellene kötni, inkább a fegyveres vadászat felé kellene eltolni a hangsúlyt. A tartós túlhasznosítás megelőzése és az állomány regenerálódása érdekében elő lehet írni, hogy évente nem vadászott, pihentetett területek kerüljenek kijelölésre a vadgazdálkodási egységek 15-30%-án (mozaikszerű hasznosítás).
- A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben is attól függetlenül, hogy nem látszik erős összefüggés a lelövések között. A vaddisznó megjelent a térségben és erősen növekszik a populációja, amit a jelentősen megnőtt mezőgazdasági vadkár is mutat, a faj nem kívánatos a tájegységben. A vaddisznó állomány csökkentése szükséges, mivel még nagy jelentősége van a mezei nyúl gazdálkodásnak és reális fejlesztési lehetőség van a nyúl populációban. A külföldi bérvadászatásból származó haszon is ott nőtt, ahol több nyulat tudtak elejteni. Ráadásul, ahol még alacsonyabb a vaddisznó hasznosítása (kevesebb van), ott lőnek több nyulat, tehát érdemes csökkenteni a vaddisznó állományát.

Élőhely-javítási javaslatok

- Magas a szántóterületek aránya (69 %), ezért az alábbi szempontok szerint lehet az élőhelyet javítani a mezei nyúl számára:

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
o A növényborítás nélküli területek minimalizálása (másodvetés, tarlóvetés) Ehhez a következő növények javasoltak: őszi káposztarepce, takarmány-káposzta, takarmánykel, tarlórépa, olajretek, mohar, köles. (KAP Zöldítés kihasználása) o A táblaméretek csökkentése a vetésszerkezet változatosságának növelése, ha ez lehetséges (KAP Zöldítés, AKG kihasználása). o A még meglévő természetes élőhelyfoltok zöldfolyosókkal (KAP Zöldítés – táblaszegélyek, fasorok), elsősorban füves élőhelyekkel, vagy takarmánytermő sávokkal való összekötése. o Változatos lágyszárú növény fajösszetétel kialakítása (fajszám: 30 <). o A vadászterület minden részére legyen hatással az élőhelyfejlesztés (több, kisebb, a területen szétszórt, elnyújtott, sávszerű vagy amorf kialakítás) o Szélfogó cserjesorok, -foltok, magasfüves(kaszálatlan) területek kialakítása (KAP Zöldítés). o Vadföldeken többéves vetőmagkeverékek telepítése ajánlott (Biodiverzitás vetőmag keverék; CL 1300 őz és nyúl keverék). Egynyári kultúrák esetén a vetésváltást több, kisebb részletben, hetes, hónapos különbségekkel végezzük. o Kaszálások során vadriasztó lánc használata szükséges, valamint a kaszálást mindig a tábla közepétől a szélei felé haladva végezzük. o Ugyanakkor a magasabb arányban jelenlévő gyepek (17 %) kedvez a mezei nyúlnak, amennyiben ez megmarad és nem legeltetik túl háziállatokkal. Ezek fenntartása és összekötése zöld sávokkal szintén javasolható. • Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok (AKG) zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor mindenképpen szükséges a nyári kiegészítő takarmányozás a vadgazdálkodási egységek területén már az aratást megelőzően, majd utána folyamatosan az őszi vadászatig. Az etetőhelyeket a teljesen üres táblákat szegélyező gyepsávokban, fasorokban érdemes kijelölni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani. A takarmányféleségek közül – a mezei nyúl vegetációs vízigényét figyelembe véve – elsősorban a lédús takarmányokat javasoljuk. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is érdemes gondoskodni.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állomány korlátozása a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kistestű menyétfélék (nyest, közönséges görény) csapdázása idényen kívül is javasolt a vadászati hatóság engedélye esetén. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben** a fácán "**nagy jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett állomány (9/52) és a hasznosítás (5/52) alapján is a felső negyedben helyezkedik el, és gazdálkodási szempontból a fácán szerepe nagy (apróvadas vadgazdálkodási tájegység).

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány csökken (-49.1%).
- A hasznosítás az első tervezési időszakban erősen ingadozott, a másodikban jelentősen csökkent, de a két szélső év alapján szinten maradt (-8.3%); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozott, de a két szélső év alapján emelkedett (31.9-70%; 119.6%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás nőtt (35.4-59.7%; 68.3%).
- A kibocsátott fácánok száma az első tervezési időszakban jelentősen csökkent, a másodikban enyhén ingadozott, így összességében 18.8%-kal csökkent (25.6 ezer → 20.8 ezer); a kibocsátás a becsült állományhoz képest az utóbbi években növekszik (kb. 1.5-2-szerese); a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás erősen ingadozó (28.2-89.3%).

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A fácán végleges hasznosítási tervszáma a vadgazdálkodók őszi állománybecslései és annak hatósági ellenőrzései alapján kerüljön meghatározásra. Szabadterületi fácán hasznosítása helyileg indokolt esetben csak meghatározott küszöb felett (jelenleg: 4 egyed / km^2) engedélyezhető. A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják. Biológiailag megalapozott esetben a vadászati hatóság a tojók lelövését eltérően értékelheti.
- Javasolt a tenyésztett napos fácáncsibék ivarának meghatározása (szexálás), hogy csak kakasok kerüljenek nevelésre és kibocsátásra. Gyakorlati tapasztalatok alapján ezzel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad

A fácángazdálkodás alapvonalai
tyúkpopulációt sem hígítják fel a jellemzően rosszabb túléléssel és alacsonyabb csibefelnevelési sikerrel rendelkező kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni. • A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai

Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése

- **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106):**
- **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Fogoly**: Vadászati jelentősége elhanyagolhatóvá vált.
- **Tőkés réce**: Terítéke a röptetett récével együtt jelentős.
- **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető.
- **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége másodlagos.
- **Nagy lilik**: Terítéke jelentős.
- **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Örvös galamb**: Terítéke elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.

Állománykezelési elvek/modellek

- Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  - Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  - Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  - Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél. A vetési lúd és a nagy lilik vadászati idénye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye tiszántúli területén december 1-jén kezdődik és január 31-ig tart. A nyári lúd vadászati idénye Hajdú-Bihar megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye tiszántúli területén szintén december 1-jén kezdődik és december 31-éig tart.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
• Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Tőkés réce kibocsátása esetén a kibocsátás utáni első hetekben fokozott figyelmet kell fordítani a madarak tó-felület közelében tartására. A szoktató etetés javasolt távolsága 400-800 méter. A visszavadászási aránynak legalább 70% közelében kell lennie. A visszavadászást a tófelületre való kibocsátás során felhelyezett jelölő gyűrűk segítségével ellenőrizhetjük. • Fogoly kibocsátása esetén a kibocsátott madarak tájegység szintű kötelező és egyforma jelölését megfontolásra javasoljuk. • A tájegység legfontosabb ragadozói a róka és a borz, megjelent az aranysakál. Az apróvad fajok jelentősége miatt fontos a kistestű menyétfélék és a vaddisznó korlátozása is a vadászterületeken. E fajok esetében a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részben leírtak az irányadók, amelyek az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb (kisebb ragadozó hatással járó) környezetet teremtenek.
Élőhely-javítási javaslatok
A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység azon részein, ahol a fogoly előfordul olyan búvóhelyek kialakítása a cél, amely alól a fogoly ki tud látni (ernyőszerű védelem a ragadozó madár fajok ellen). Fontos, hogy a búvóhelyek az őszi-téli időszakban is védelmet nyújtsanak. Ehhez jó megoldás a cserjesávok alsó részének (50-100 cm magasságig) sűrítése, zártabbá tétele, akár szalmabálákkal is. A búvóhelyek mellett található gabona- és kukoricatáblákon a táblaszegélyek 6-20 méter széles sávjában a termény lábon hagyása (lábon történő megvásárlása és későbbi, télvégi letakarítása) javasolt. A vízi vadfajok megtartását elősegítik, ha az alacsonyabban fekvő részeken, hosszabb-rövidebb ideig a csapadékvíz visszatartására törekszünk. Ugyanezen fajok számára a gabona és pillangós növényekből álló vadföldek megfelelőek. A vadföldek kialakítása a röptetett réce kibocsátó helyek közelében is fontos. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése

- **Róka:** A **Nagykunsági vadgazdálkodási tájegység (106)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegység keleti részén esetenként tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2).
- **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni.
- **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szajkó:** Vadászati jelentősége másodlagos.

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a mezei nyúl, és a fácán terítéke a felső negyedbe tartozik, míg az őzé és a vaddisznóé az átlagalatti, a gímé az alsó negyedbe. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.
- A tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.

- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt.
- A fészkelő helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet.
- Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is. Jelentős fészkelő állomány mellett az idényen kívüli vadászathoz és csapdázáshoz engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól.
- Az apróvadas vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- Az apróvadas vadászterületeken a vaddisznó is ragadozó és így folyamatosan gyérítendő fajnak számít, megtelepedését, állománynövekedését lehetőleg meg kell akadályozni.
- A Nagykunsági vadgazdálkodási tájegységben a nyestkutya jelenlétére az elmúlt évek adatai alapján fokozott figyelemmel kell lenni, a megjelenő egyedeket csapdázással, vagy fegyveres vadászattal kell eltávolítani.
- A tájegységben megjelent az aranysakál. Megtelepedése és állománynövekedése esetén annak csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 106 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

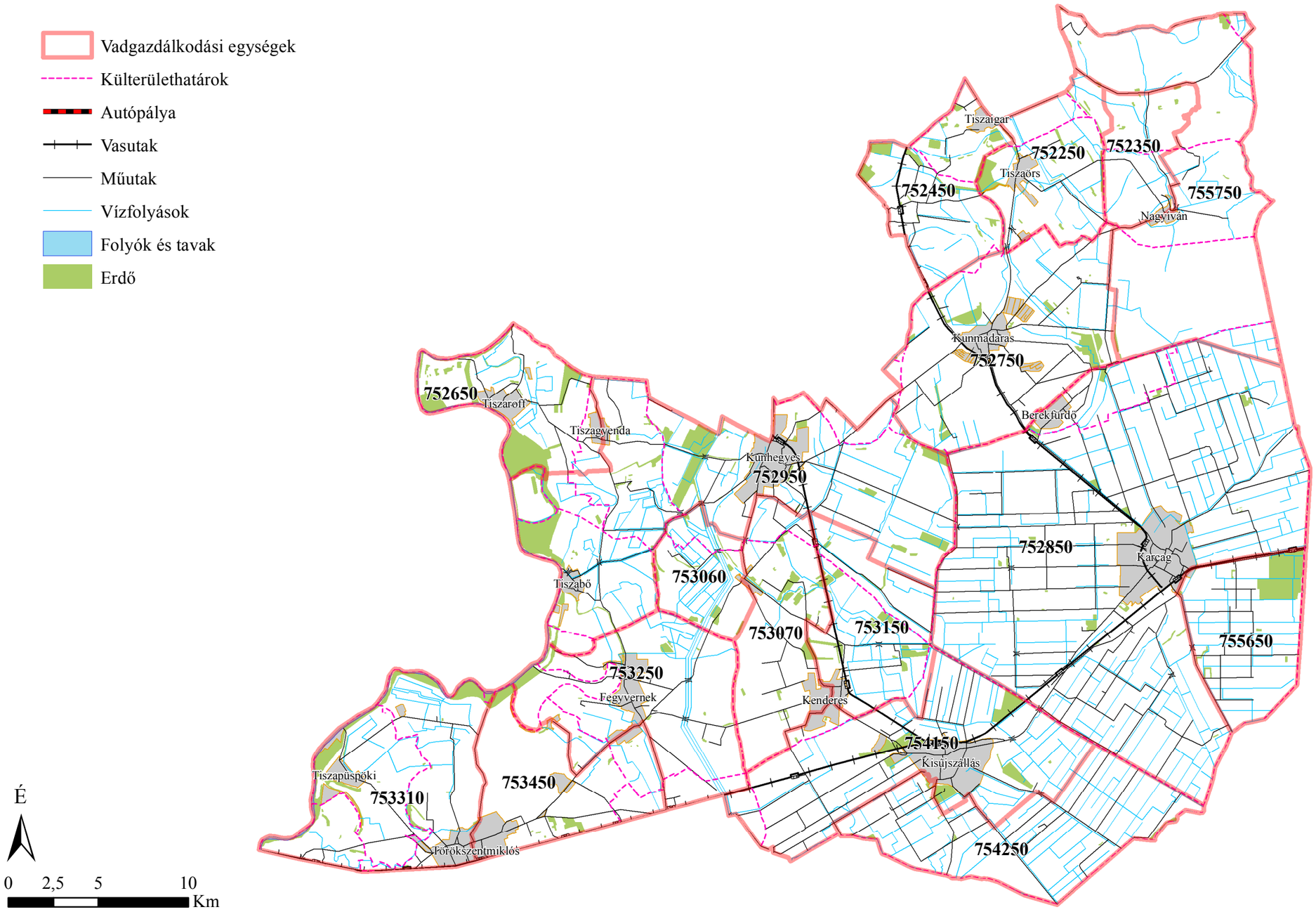

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.24.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke							
VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
106	16	752250	Búzakalász Vadásztársaság	Tiszaörs	Tiszaörs	Rákóczi u. 55/D.	5362
106	16	752350	Nagyiváni Vadásztársaság	Nagyiván	Nagyiván	Fő u. 55.	5363
106	16	752450	Tiszamenti Fövenyes Vadásztársaság	Tiszaszőlős	Tiszaszőlős	külterület 0194 hrsz.	5244
106	16	752650	Szőke Tisza Vadásztársaság	Tiszaroff	Tiszaroff	Dózsa Gy. u. 50.	5234
106	16	752750	Kunmag Kft.	Kunmadaras	Kunmadaras	Külső 11.	5321
106	16	752850	Nagykun Vadásztársaság	Karcag	Karcag	Kunhegyesi u. 6.	5300
106	16	752950	Kunsági Dózsa Vadásztársaság	Tiszagyenda	Tiszagyenda	Alkotmány u. 10.	5233
106	16	753060	Telekhalmi Vadásztársaság	Debrecen	Debrecen	Biczó István kert 000524/0033	4002
106	16	753070	Bánhalmai Vadásztársaság Egyesület	Kecskemét	Kecskemét	Nemesszeghy Márta u. 9.	6000
106	16	753150	Középtiszai Vadásztársaság	Kunhegyes	Kunhegyes	Kossuth L. út 79/a	5340
106	16	753250	Herman Ottó Vadásztársaság	Fegyvernek	Fegyvernek	025 hrsz. (Gátőrház)	5231
106	16	753310	Tiszapüspöki Hofi Géza Vadásztársaság	Tiszapüspöki	Tiszapüspöki	Tárház 11.	5211
106	16	753450	Tiszamenti Vt.	Törökszentmiklós	Törökszentmiklós	Árnyas u. 21.	5200
106	16	754150	Petőfi Vadásztársaság	Kisújszállás	Kisújszállás	Rézműves u. 13.	5310
106	16	754250	Nagykun 2000. Mg. Zrt.	Kisújszállás	Kisújszállás	Petőfi u. 20-22.	5310
106	16	755650	NEFAG Zrt.	Szolnok	Szolnok	Kaán K. u. 71.	5000
106	16	755750	HNP Igazgatósága	Debrecen	Debrecen	Pf: 216.	4024

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

FF
felső fél
FF

AF
alsó fél
KH

NÉ
Nem értékelhető
NÉ
>30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Teríték	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síkságí	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

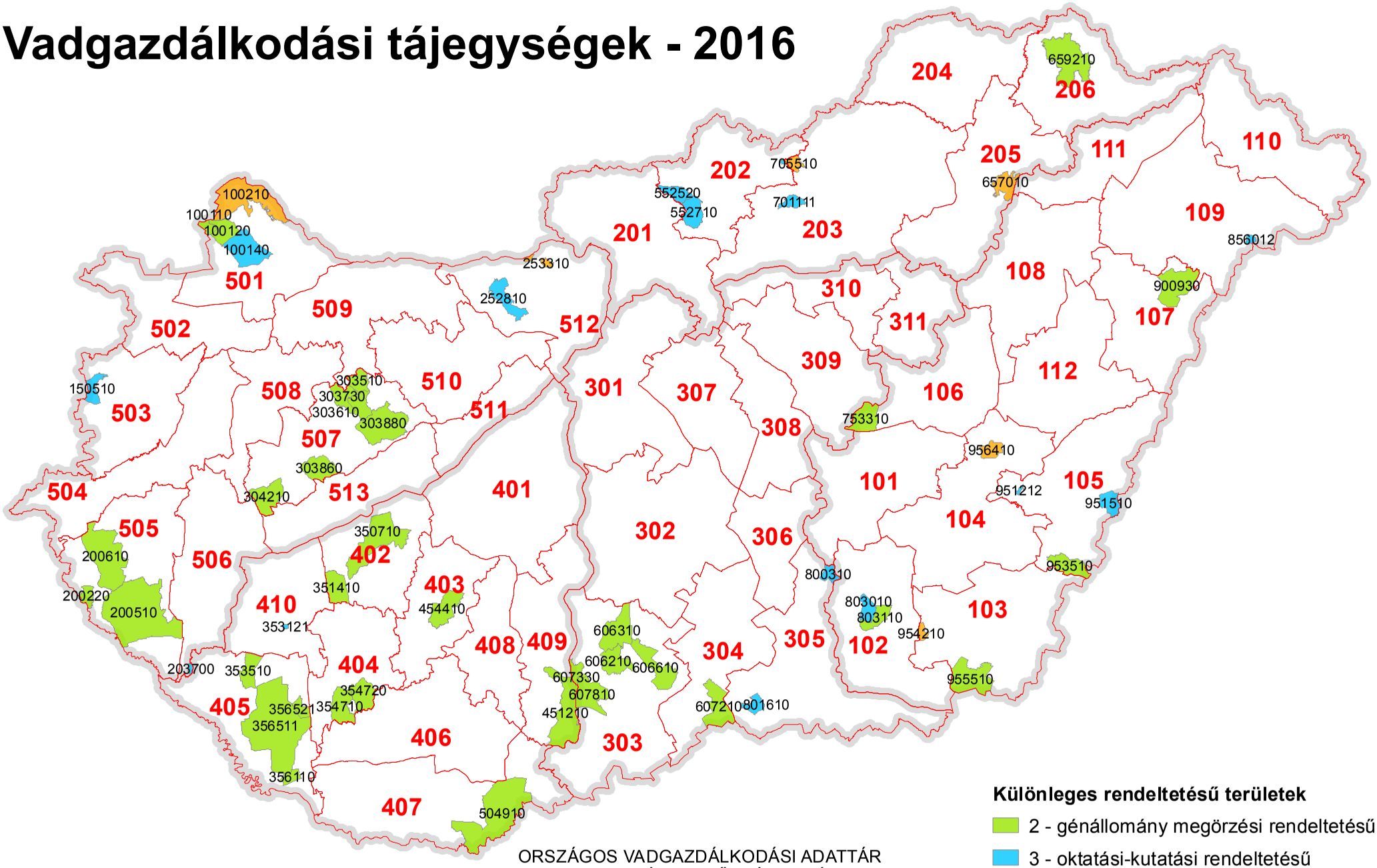

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megörzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

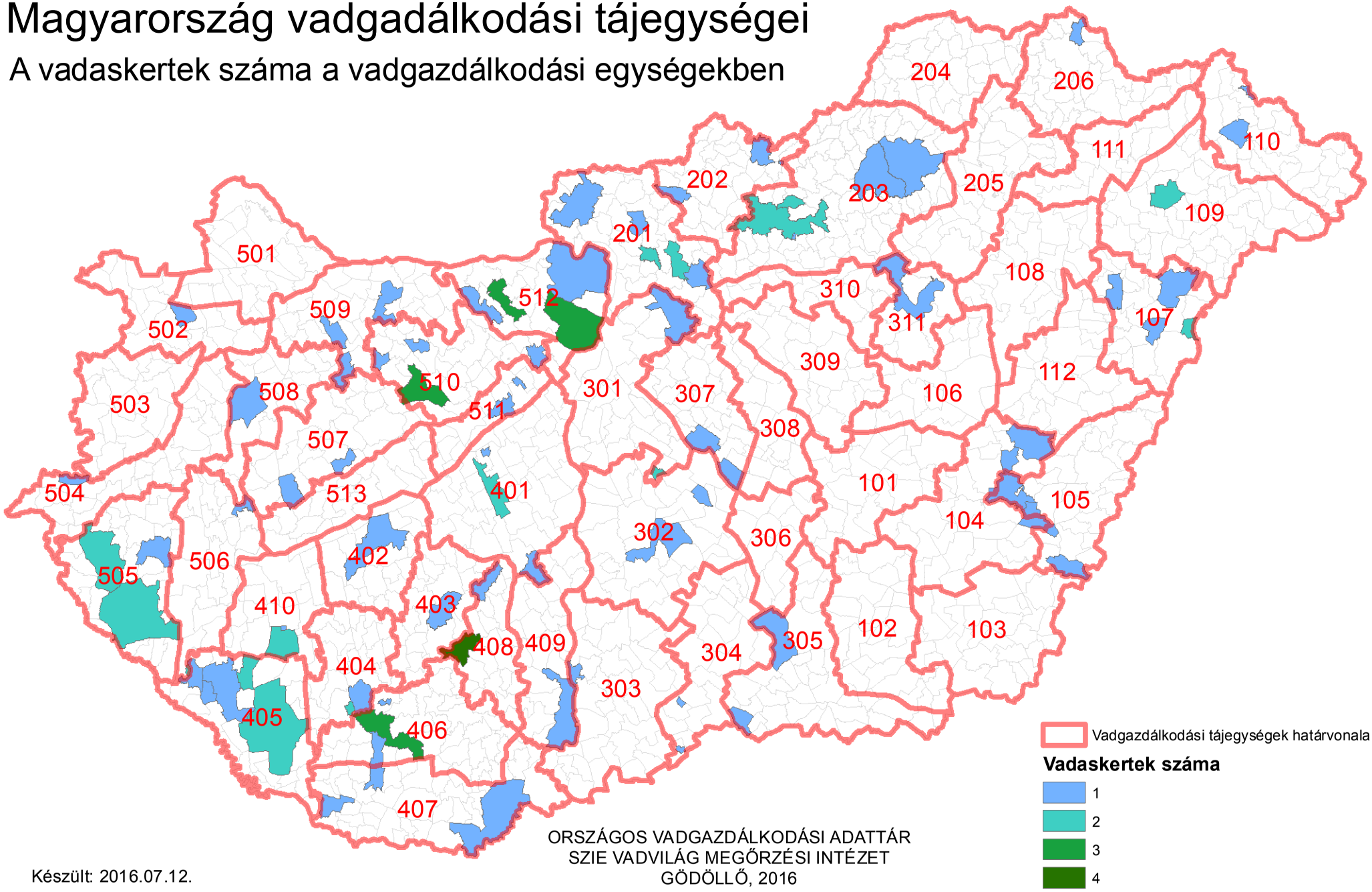

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

13/2018. (VII.3.)) AM rendelete

a Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besoroláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 101. számú Tiszazugi, a 102. számú Maros-csongrádi, a 103. számú Békési, a 104. számú Szarvasi, a 105. számú Körös-berettyói, a 106. számú Nagykunsági, a 108. számú Hajdúsági Löszhát-Hortobágy valamint a 112. számú Sárrét-bihari vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	160		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es villás, tompa ágvég
	2. (2)	220	2	szabályos hatos
	3. (3)	300	3	szabályos hatos
	4. (4)	350	4	szabályos hatos
	5. (5)	400	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	330	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	280		megadott tömeggel 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	350	3	szabályos hatos
	3. (3)	400	4	szabályos hatos
	4. (4)	450	5	szabályos hatos
	5. (5)	500	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest